

Ο ΑΓΩΝΙΣΤΗΣ

ΕΟΚΑ 1955-1959

ΕΙΣ ΟΚΩΝΟΣ ΑΡΙΣΤΟΣ ΑΜΥΝΕΘΘΑΙ ΠΕΡΙ ΠΑΤΡΙΔΟΣ

ΤΕΥΧΟΣ
31

ΕΚΔΟΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ Ε.Ο.Κ.Α. 1955-59

Ιούλιος - Δεκέμβριος 2011

ΕΚΔΟΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ

ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ Ε.Ο.Κ.Α

1955-1959

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Θάσος Σοφοκλέους
Πρόεδρος των Συνδέσμων
Προδρόμου 40, Στρόβολος
Λευκωσία
Τηλ.: 22423333

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ανδρέας Μαϊμάρης
Μίμης Βασιλείου

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΗΣ

Μίμης Βασιλείου

ΕΚΤΥΠΩΣΗ

Λάκης Λοϊζίδης
ΛΙΘΟΠΡΕΣ ΛΤΔ
Τηλ.: 22678172
Λευκωσία

ISBN 1450-4006

ΕΠΙΚΑΙΡΟ ΜΗΝΥΜΑ

του Προέδρου μας κ. Θάσου Σοφοκλέους

Με την καρδιά στραμμένη στη γέννηση του Θεανθρώπου, του Υιού του Θεού, που με την παρουσία του στη γη πριν από 2011 χρόνια κήρυξε στους ανθρώπους τις αρχές και τις αξίες πάνω στις οποίες πρέπει να εδράζεται η πορεία της ζωής και με τις οποίες πρέπει να βιώνουμε, αναλογιζόμαστε γιατί οι άνθρωποι ξεφύγαμε, γιατί καταπατήσαμε τις εντολές του, γιατί μας νίκησαν οι αδυναμίες μας;

Φορτισμένοι με όσα το 2011 μας έχει επισωρεύσει, με όλα όσα τραγικά ζήσαμε και βιώσαμε, με αγωνία, πόνο και προβληματισμό, αναμένουμε τον ερχομό του νέου έτους με την ελπίδα να είναι ευτυχισμένο και να φέρει χαρά, ειρήνη και ευτυχία στον χειμαζόμενο Ελληνισμό.

Με τη σκέψη επικεντρωμένη στο Εθνικό μας πρόβλημα, ανήσυχοι και προβληματισμένοι παρακολουθούμε τα αδιέξοδα που δημιουργήθηκαν στην προσπάθεια για επίλυση του Κυπριακού και αγανακτούμε με τα λάθη της

δικής μας πλευράς και την ανικανότητα της Κυβέρνησης να δημιουργήσει προϋποθέσεις, για εθνικά αποδεκτή λύση του, να διαφωτίσει τη διεθνή κοινή γνώμη και να ανατρέψει την Τουρκική προπαγάνδα. Απαιτούμε να θέτει καθημερινά και ευθαρσώς σ' όλους τους συνομιλητές της ότι το πρόβλημά μας είναι καθαρά θέμα εισβολής και κατοχής, ότι η Τουρκία κατακρατεί με τη δύναμη των όπλων και παράνομα το 37% του Κυπριακού εδάφους, ότι ξεπουλά τη γη μας και κάνει γεωτρήσεις στο έδαφός μας.

Εύχομαι σε όλους σας ΧΑΡΑ και ΕΥΤΥΧΙΑ. Εύχομαι η γέννηση του Σωτήρα Χριστού να φωτίσει τον κόσμο και ιδιαίτερα τους ισχυρούς της γης, να γαληνέψει τις ψυχές, να φωτίσει τον νου και την καρδιά των ανθρώπων και να φέρει γαλήνη στη γη και στη ζωή μας.

ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ
ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟΣ
Ο ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΣ ΧΡΟΝΟΣ
ΚΑΛΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ !

Η ΜΑΧΗ ΤΩΝ ΣΠΗΛΙΩΝ

11 Δεκεμβρίου 1955

Από το «Οδοιπορικό Ελευθερίας» του Ευθύμιου-Μίμη Βασιλείου

600-700 Βρετανοί στρατιώτες επεσήμαναν το λημέρι του ΔΙΓΕΝΗ στα Σπήλια, ύστερα από προδοσία και οργάνωσαν επιχείρηση σύλληψής του. Εκεί έγινε η πρώτη μεγάλη μάχη Ε.Ο.Κ.Α - αγγλικών στρατευμάτων, που έμεινε γνωστή ως «η μάχη των Σπηλιών». Πράγματι εκεί ήταν ο ίδιος ο ΔΙΓΕΝΗΣ και οι κυριότεροι συνεργάτες του: Γρηγόρης Αυξεντίου, Ευαγόρας Παπαχριστοφόρου, Χαρίλαος Ξενοφώντος, Λάμπρος Κανκαλίδης, Χαράλαμπος Μπαταριάς, Σάββας Κουλλαμής, Κυριάκος Κόκκινος, Μιχαλάκης Ρωσσίδης (Κυπερούντα), Χριστόφορος Χριστοφίδης, Στρατής Γεωργίου, Αλέξανδρος Μιχαηλίδης και Ανδρέας Αντωνιάδης - Κεραυνός αργότερα προδότης). Στη μάχη αυτή διαφάνηκε η στρατηγική ικανότητα του αρχηγού ΔΙΓΕΝΗ και η παλληκαριά του Γρηγόρη Αυξεντίου. Τα προτερήματα αυτά επέτρεψαν τη διαφυγή του ΔΙΓΕΝΗ και όλων των παλληκαριών του, χωρίς καμιά απώλεια. Στο τέλος οι Βρετανοί συγχυσμένοι, από τα κτυπήματα του Αυξεντίου, αλληλοπυροβολήθηκαν, με αποτέλεσμα να σκοτωθούν 15 Βρετανοί στρατιώτες και να τραυματισθούν άλλοι 35. Ο Αρχηγός Διγενής με τρεις άνδρες, τον Λάμπρο Κανκαλίδη, Χαρίλαο Ξενοφώντος και Ευαγόρα Παπαχριστοφόρο, κατάφεραν ύστερα από μεγάλη ταλαιπωρία να φθάσουν στο λημέρι του Νταβέλη (Γρη-

γόρη Γρηγορά) στην Κακοπετριά, στις 13/12/55. Ο Γρηγόρης Αυξεντίου κατάφερε να φθάσει στην Αγία Ειρήνη όπου βρήκε καταφύγιο στην εκκλησία του χωριού και αποκατάστησε τη σύνδεση του με την οργάνωση της περιοχής. Οι υπόλοιποι οκτώ άνδρες μετά από κατατρογμό και μεγάλη ταλαιπωρία πέρασαν στη Σολιά και στη συνέχεια στη Μαραθάσα. Την τρίτη μέρα κατέληξαν στο Φοινί, στο σπίτι του ιερέα Παπαχρίστου Πιερί. Εν τω μεταξύ, τόσο ήταν το μένος των Βρετανών για την αποτυχία τους αυτή, που ξέσπασαν στους κατοίκους των Σπηλιών, επιβάλλοντάς τους συλλογικό πρόστιμο £250,00 επειδή «αρνήθηκαν να δώσουν στις Αρχές διαφωτιστικά στοιχεία για την ταυτότητα δύο προσώπων που συνέλαβαν και επειδή αρνήθηκαν επίσης να συνεργασθούν με τις δυνάμεις ασφαλείας στη διάρκεια των εκεί ερευνών και επιχειρήσεων τους».

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΑΤΣΗΣ

Την Κυριακή, 20 Νοεμβρίου 2011, τελέστηκε στον ιερό ναό Αποστόλου Λουκά στο Παλαιχώρι, μέσα σε κατανυκτική ατμόσφαιρα, το ετήσιο μνημόσυνο του Τομεάρχη της Ε.Ο.Κ.Α. Κερύνειας και σταυραετού του Πενταδακτύλου Κυριάκου Μάτση (στις 19 Νοεμβρίου έκλεισαν 53 χρόνια από τότε), στο οποίο παρέστη πλήθος κόσμου και συναγωνιστών του ήρωα.

Επιμνημόσυνο λόγο εξεφώνησε ο Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων κ. Γιαννάκης Ομήρου.

Παραθέτουμε πιο κάτω βαρυσήμαντες δηλώσεις για τον ήρωα, που μιλούν από μόνες τους:

53 χρόνια από τον θάνατο του ήρωα

Διαφορετική η Κύπρος αν ζούσε ο Κυριάκος Μάτσης

Τρεις σημαντικές μαρτυρίες για την προσωπικότητα και το εκτόπισμα του ήρωα Κυριάκου Μάτση όπως καταγράφονται στο δίτομο έργο του Κλείτου Ιωαννίδη «Κυριάκος Μάτσης, ο οραματιστής». Η μαρτυρία του πρώην Κυβερνήτη της Κύπρου Sir John Harding, του πρώην Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας Χρίστου Σαρτζετάκη και του συναγωνιστή του ήρωα στην Κερύνεια και αργότερα τομεάρχη της ΕΟΚΑ στη Λάρνακα μ. Σωτηράκη Γιαννάκη.

Στρατάρχης Sir John Harding - Πρώην Κυβερνήτης Κύπρου

Κατά τη διάρκεια εκδήλωσης στο πολεμικό Μουσείο στο Λονδίνο τρεις Κύπριοι, που παρευρίσκοντο στην εκδήλωση, οι Δώρος Άλαστος, Ανδρέας Καραγιώργης και Δρ. Όμηρος Χαπίτης είχαν ημίωρη συνομιλία με τον πρώην Κυβερνήτη, Στρατάρχη Sir John Harding (1970).

Διηγείται ο Ανδρέας Καραγιώργης στον Κλείτο Ιωαννίδη:

«... Όταν στη συνέχεια ρωτήσαμε τον Κυβερνήτη αν είχε κάποιο τον οποίο εκτιμούσε ιδιαίτερα στην Κύπρο, σκέφτηκε λίγο, τα μάτια του περιστράφονταν πολύ γρήγορα, και λέει: «Ναι,

ο Κυριάκος Μάτσης. Είχα πληροφορίες από την Υπηρεσία Πληροφοριών μας ότι ήταν ένας πολύ σκεπτόμενος, πολύ μορφωμένος, πολύ θετικός και φιλοσοφημένος άνθρωπος. Με βάση τις πληροφορίες αυτές αποφάσισα να τον συναντήσω, όταν μου είπαν ότι είχε συλληφθεί και εκρατείτο στα ανακριτήρια Ομορφίτας. (Γενάρης 1956)

Όταν αποφάσισα να τον συναντήσω, μου τον έφεραν, ήταν ταλαιπωρημένος. Εγώ καθόμουν. Του πρόσφερα καρέκλα να καθήσει, αλλά δεν κάθισε. Στάθηκε μπροστά μου, αναγκάστηκα και σηκώθηκα κι εγώ για να του δείξω ότι τον θεωρούσα ως έναν ίσο με μένα συνομιλητή. Οπότε έκατσε κι εκείνος. Του είπα ότι η Κύπρος άξιζε καλύτερη τύχη, ότι πρέπει να βρεθούν άνθρωποι που σκέπτονται και την αγαπούν για να δώσουν μια λύση. Του είπα ότι πρέπει να συνεργαστεί μαζί μας για το καλό της Κύπρου κ.λ.π., και με τρόπο τον άφησα να καταλάβει ότι ο κακός δαίμονας της Κύπρου ήταν για μένα ο Διγενής και μερικοί γύρω από αυτόν που δημιούργησαν όλη αυτή την κατάσταση. Και στη συνέχεια του ζήτησα συνεργασία. Του υποσχέθηκα μάλιστα ότι αν ήταν διατεθειμένος να μας βοηθήσει να εντοπίσουμε αυτούς τους ανθρώπους, δεν θα τους σκοτώναμε, αλλά θα τους αναγκάζαμε να παραδοθούν και να εκδιωχθούν από την Κύπρο. Και τέλος ότι αυτός δεν θα έμενε χωρίς την ανάλογη αμοιβή.

Εκεί στο τραπέζι καθόμασταν ο ένας από τη μια πλευρά κι ο άλλος από την

άλλη. Δίπλα βρισκόταν ένα μικρότερο τραπέζι, στο οποίο είχαν βάλει ένα καφέ. Είχαμε κι ένα βαλιτσάκι, στο οποίο είχαμε ένα σεβαστό ποσό χρημάτων.

Ο Μάτσης σηκώθηκε απότομα σαν να ήταν ελατήριο, στάθηκε και μου είπε κάτι στα ελληνικά, που δεν κατάλαβα».

Ο Δώρος Άλαστος τον ρώτησε: «Ούπερ χρημάτων τον αγώνα ποιούμεθα, αλλά περί αρετής»; Ο Χάρτινγκ λέει: «Μπορεί, αλλά στη συνέχεια μου είπε στα Αγγλικά ότι δεν πολεμούμε για χρήματα, για δόξα ή για θέσεις, αλλά για την αρετή. Στη συνέχεια θόλωσε το μάτι του Κυριάκου, θύμωσε και με βήμα σταθερό «firm and steady» προχώρησε προς τα κρατητήρια, ακολουθούμενος από δύο αξιωματικούς. Ο ένας μάλιστα πήγε μέχρι την πόρτα και γύρισε ρωτώντας με τι θα γίνει και το μόνο που τους είπα ήταν να μην τον ενοχλήσετε πλέον. Διέκοψε τον διάλογο, γύρισε την πλάτη του προς εμένα και χωρίς να χαιρετήσει έφυγε...»

Χρίστος Σαρτζετάκης - πρώην Πρόεδρος Ελληνικής Δημοκρατίας

«...Ο Κυριάκος Μάτσης ήταν για μας τους φοιτητές της Θεσσαλονίκης, ο αδιαμφισβήτητος αρχηγός. Εξέπεμπε εθνική φλόγα. Ήτο απaráμιλλος ρήτωρ. Τη δυναμικότητά του τη γνωρίσαμε όχι μόνο στους εθνικούς εορτασμούς, αλλά κυρίως κατά τις εξορμήσεις μας στα σύνορα και στις γραμ-

μές του «μετώπου». Ήταν γεωπόνος και ήμαστε νομικοί. Φοιτητές δηλαδή όλοι. Είχαμε μια οργάνωση εθνικής διαφώτισης και συμπαράστασης προς τον μαχόμενο κατά του κομμουνισμού στρατό μας. Και τρέχαμε παντού. Αρχιηγός και πρώτος ήταν ο Κυριάκος, ο «φλογερός» Κύπριος. Οι αξιωματικοί παρέτασαν τους στρατιώτες για να ακούσουν αυτόν τον μοναδικό εθνικό ιεροκήρυκα.

Αφού τέλειωσε τις σπουδές του, έφυγε για την Κύπρο. Δεν τον είδα έκτοτε και δεν τον άκουσα. Άκουσα το ηρωικό τέλος του και τον τρόπο του θανάτου του, τον Νοέμβριο του 1958. Σκέφθηκα ότι ήταν η φυσικότερη κατάληξη της ζωής του, γιατί ο Μάτσης ήταν δέκα χρόνια πριν προετοιμασμένος να πεθάνει για την Πατρίδα. Ύστερα πληροφορήθηκα τα της δράσεώς του στην ΕΟΚΑ και πιο ύστερα ήλθα σε επαφή με τα θαυμάσια πνευματικά κατάλοιπά του».

Τα πιο πάνω αποτελούν μέρος από την αφήγηση του κ. Σαρτζετάκη προς τον Σπύρο Παπαγεωργίου όπως τα αφηγήθηκε στον Κλείτο Ιωαννίδη, όταν ήταν Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας. Ήταν πρωινό, όπως γράφει ο συγγραφέας, όταν πήρε τηλεφώνημα που τον καλούσε στο Προεδρικό Μέγαρο, τα άλλοτε Βασιλικά Ανάκτορα, αυθημερόν. Απορημένος για το αντικείμενο της προσκλήσεως, προσήλθε το μεσημέρι και οδηγήθηκε στο προεδρικό γραφείο. Οι απορίες λύθηκαν

αμέσως. Μετά τα τρέχοντα περί Κύπρου και Ελλάδος, η συζήτηση πήγε στον Κυριάκο Μάτση. Στην πραγματικότητα ήταν ένας μακρύς και συγκινητικός μονόλογος του Προέδρου για τον ήρωα. Ζητούσε, πού και πού, κάποια συμπλήρωση από τον συγγραφέα, που δεν ήταν έτοιμος να την προσφέρει. Περνούσε η ώρα, το προσωπικό της Προεδρίας έπρεπε να σχολάσει, ο συνομιλητής του Προέδρου προσπαθούσε με τρόπο να δώσει τέλος στη συζήτηση και να σηκωθεί, αλλά ο κ. Σαρτζετάκης συνέχιζε λέγοντας: «Ήταν μεγάλο παλληκάρι ο Μάτσης», είπε, σε μια στιγμή με λυγμό και δάκρυσε. Και δεν ήταν μόνος...»

Σωτηράκης Γιαννάκης - Συναγωνιστής

«... Όμως ξέχασα προηγουμένως να αναφέρω κάτι ουσιώδες, που αφορούσε τον Κυριάκο. Εκείνες τις ατέλειωτες ώρες της μοναξιάς, ο Κυριάκος είχε ένα δικό του τρόπο να σε κάνει να μη νιώθεις τη μοναξιά, αν και ήσουν μόνο εσύ κι εκείνος.

Ανέπτυσσε ορισμένες απόψεις που πίστευε και που πολλές φορές μου έλεγε τα εξής: «Άκου, Σωτηράκη. Αυτόν τον εχθρό (Αγγλους) μην τον φοβάσαι. Πόσους θα σκοτώσουν; Δεν μπορούν να σκοτώσουν όλο τον Κυπριακό Ελληνισμό, ούτε και το πνεύμα του Αγώνα. Αυτούς λοιπόν μην τους φοβάσαι, θα τους νικήσουμε. Εκείνο που με ανησυχεί, Σωτηράκη, (μίλησε προφητικά ο

Κυριάκος), είναι εμάς τους ίδιους, τους εαυτούς μας, μετά τον Αγώνα. Αυτό να φοβόμαστε, τους εαυτούς μας, με τις φιλοδοξίες και τους εγωισμούς μας».

Ο Κυριάκος Μάτσης ήταν γνώστης της Ελληνικής Ιστορίας. «Εάν μισούνται ανάμεσά τους, δεν τους πρέπει ελευθερία», μου έλεγε. Μάλιστα, μου το είπε δέκα φορές. Κάποιος μπορεί να γράψει βιβλίο για τον Κυριάκο, φτάνει να τον ένιωθε και να τον μελετούσε. Αν δεν τον ένιωθες, θα νόμιζες πως ήταν όπως όλοι οι άνθρωποι. Γνωρίζοντάς τον από κοντά και την προσφορά του στον απελευθερωτικό Αγώνα, πιστεύω πως αν ζούσε, όλα αυτά τα δεινά ίσως να μην μας εύρισκαν. Είχε την προσωπικότητα και το ανάστημα για να επιβληθεί. Όλοι θα τον δεχόντουσαν όπως ήταν στην πραγματικότητα, ένα άτομο με βάθος, ανθρωπιά, αγνή ιδεολογία. Επομένως, πιστεύω ότι και τους αρχηγούς μας θα μπορούσε να επηρεάσει για το καλό του τόπου. Δυστυχώς μετά το 1960, ξαφνικά ξεκίνησαν τα πείσματα, τα πάθη, οι εγωισμοί, οι φιλοδοξίες, οι έντονες αντιπαραθέσεις. Χάσαμε τη λευτεριά μας με τον αλληλοσπαραγμό. Αν ζούσε ο Μάτσης, θα προσπαθούσε και ίσως θα πετύχαινε να τον αποτρέψει.

Ο Μάτσης είχε ένα πανανθρώπινο χαρακτήρα. Μιλούσε για την Ένωση της Ευρώπης. Μιλούσε για παγκόσμια κοινωνία και πώς την έβλεπε. Στις συζητήσεις μας μού έλεγε πάντοτε: «Σωτήρη,

δεν πρέπει να υπάρχει αυτός ο φανατισμός. Όλοι οι άνθρωποι είναι διαφορετικοί και δικαιούνται να είναι μαύροι, λευκοί, κίτρινοι, μωαμεθανοί, χριστιανοί. Δικαιούνται τα δικά τους πιστεύω. Δικαιούνται να είναι ελεύθεροι και εμείς για την ελευθερία αγωνιζόμαστε. Όλοι οι άνθρωποι είναι διαφορετικοί, αλλά πρέπει να είναι ίσοι».

Όλα αυτά για τα οποία μιλούμε σήμερα, ο Μάτσης τα έλεγε το 1955. Δεν είναι μεγάλα λόγια αυτά. Είναι η πραγματικότητα. Ούτε και είναι εύκολο να τον περιγράψει κανείς. Εκείνη η ικανότητα που ζωγραφιζόταν στο πρόσωπό του, η έκφρασή του, ήταν κάτι εντελώς διαφορετικό από τους άλλους ανθρώπους. Δεν ήταν τυχαίος άνθρωπος, όπως δεν ήταν τυχαίο και το τέλος του. Δεν είναι εύκολο να αποφασίσεις τον θάνατό σου. Με δική σου εκλογή να πεθαίνεις. Σε μια ενέδρα αν σε βρει η σφαίρα και πέσεις, είναι διαφορετικό. Ενώ στην περίπτωση του Κυριάκου ήταν θέμα επιλογής: Αν θέλω ζω, αν θέλω πεθαίνω.

Το άκουσμα του θανάτου του ήταν συγκλονιστικό, κάτι που δεν περίμενα. Γιατί τον Κυριάκο τον έβλεπα να δραστηριοποιείται μετά τον Αγώνα. Τον έβλεπα να προσφέρει πολύ περισσότερα μετά τον Αγώνα. Και τονίζω και πάλι ότι, αν ζούσε ο Κυριάκος, ίσως να μη μας εύρισκαν τόσα δεινά...»

Η ΚΗΔΕΙΑ ΤΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥ ΜΟΥΣΚΟΥ

17 Δεκεμβρίου 1955

Από το «Οδοιπορικό Ελευθερίας» του Ευθύμιου-Μίμη Βασιλείου

Τελέστηκε στην εκκλησία της Φανερωμένης στη Λευκωσία, η νεκρώσιμος ακολουθία του πρώτου νεκρού της Ε.Ο.Κ.Α σε πεδίο μάχης, Χαράλαμπος Μούσκου, της οποίας προέστη ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος, εξάδελφος του ήρωα. Λίγη ώρα πριν την κηδεία, Τούρκοι αστυνομικοί, διατρέχοντας με αυτοκίνητα τη Λευκωσία, ανάγγελλαν ότι σύμφωνα με διάταγμα του διοικητή Λευκωσίας, απαγορευόταν σ' όσους δεν ήταν συγγενείς του νεκρού να παρακολουθήσουν την κηδεία. Παρά ταύτα η εκκλησία γέμισε, μέσα και έξω, παρά τη βροχή. Μαζεύτηκαν περίπου 12000 λαού για να αποχαιρετήσουν τον Χαράλαμπο Μούσκο. Μετά την ακολουθία, μια ομάδα από νέους πήραν το φέρετρο στα χέρια και με μια τεράστια γαλανόλευκη μπροστά, ξεκίνησε μια ατέλειωτη ουρά, μέσα στη βροχή, για να μεταφέρει τον νεκρό στην τελευταία του κατοικία. Στην είσοδο της Πλατείας Μεταξά (σήμερα Ελευθερίας) η

πομπή δέχτηκε άνανδρη επίθεση με δακρυγόνα από τις δυνάμεις ασφαλείας, οι οποίες οπλισμένες με ρόπαλα, ασπίδες και αντιασφυξιογόνες μάσκες, προσπάθησαν τρεις φορές να διαλύσουν την πομπή. Ο κόσμος όμως δεν λύγισε, δεν υποχώρησε. Προχώρησε άφοβα και σμίγοντας το θυμίαμα μαζί με τα δακρυγόνα και τη βροχή, έφθασε στο κοιμητήριο όπου και τάφηκε ο ήρωας.

Ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος μετά τα έκτροπα των δυνάμεων ασφαλείας κατά τη διάρκεια της κηδείας του Χαράλαμπος Μούσκου, έκαμε τις ακόλουθες δηλώσεις:

«Έθος επικρατεί ανέκαθεν και καθολικός άγραφος νόμος, όπως σέβονται τους νεκρούς και αυτοί ακόμη οι εχθροί των, λαμβάνοντες πρόνοιαν διά την ταφήν των. Τοιούτον έθος και ηθικός άγραφος νόμος ισχύει και εις τους πλέον απολίτιστους και βαρβάρους λαούς. Λυπούμεθα ειλικρινώς και

διαμορτυρόμεθα εντόνως, διότι αι εν Κύπρου Βρετανικαί στρατιωτικαί αρχαί μετά αγρίων Τούρκοι, επιστρατευθέντων εσχάτως ως χωροφυλάκων, ησέβησαν χθες κατά βάρβαρον τρόπον προς ένα νεκρόν. Διά βομβών δακρυγόνων και ροπάλων, επετέθησαν απροκαλύπτως κατά της νεκρικής

πομπής, ήτις εν ευλαβεία παρηκολούθει την εκφοράν του Χαράλαμπος Μούσκου. Δεν εσεβάσθησαν ούτε τον σταυρόν, ούτε τα θρησκευτικά σύμβολα, τα οποία συνόδευαν τον νεκρόν. Η τοιαύτη ιεροσυλία αποτελεί μελανήν κηλίδα εις την ιστορίαν της βρετανικής κατοχής της Κύπρου».

Ο Χαράλαμπος Μούσκος

Ο ΚΥΡΗΝΕΙΑΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ

Ο μεγάλος και διά βίου διαπρύσιος κήρυκας και φλογερός αγωνιστής της Ένωσης της Κύπρου με την Ελλάδα, ο άτρωτος και αδάμαστος ποιμένας των Ελλήνων Ορθοδόξων Χριστιανών της τότε μητροπολιτικής περιφέρειας Κυρηνείας, ο αοίδημος ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ, εξεδήμησε εις Κύριον στις 23 Δεκεμβρίου 1984.

Έκτοτε το πιστό ποίμνιό του τιμά τη μνήμη του και οργανώνει το Ετήσιο Φιλολογικό Μνημόσυνό του. Φέτος πραγματοποιήθηκε τούτο στην αίθουσα Ηρώων του οικήματος των Συνδέσμων μας με κύριο ομιλητή τον γνωστό φιλόλογο κ. Μάριο Βασιλείου, ο οποίος ανέπτυξε το ακόλουθο θέμα:

**Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΚΑΙ Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ
ΤΩΝ ΥΨΗΛΩΝ ΙΔΑΝΙΚΩΝ ΣΤΗ
ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΩΝ ΛΑΩΝ ΠΟΥ ΑΓΩΝΙΖΟΝΤΑΙ**

18 Απριλίου 1948

«Δεν θα θυσιάσω εις τον Βάαλ, ούτε θα προσκυνήσω την εικόνα την χρυσήν ήν έστησεν ο Ναβουγοδονόσορ ο βασιλεύς και οι σύγχρονοι εκπρόσωποί του...»

26 Φεβρουαρίου 1981

«Και έσεσθε μισούμενοι υπό πάντων διά το όνομά μου· ο δε υπομείνας εις τέλος, ούτος σωθήσεται»

Σεβαστόν ιερατείον
Εκλεκτοί προσκεκλημένοι
Κυρίες και κύριοι

Το νοηματικό και **ηθικό βάρος** των πιο πάνω δωρικών και χριστιανικών προπυλαίων του λόγου μου, είναι σχεδόν ασήκωτο. **Όμως** με την άσκηση, τη βίωση και την πίστη, **είναι δυνατόν να σηκωθεί**. Αυτά τα λόγια και νοήματα και μηνύματα, μάς οδηγούν κατευθείαν και χωρίς περιστροφές στα

μοναδικά εκείνα δυναμικά πρότυπα που χαρακτηρίζονται από απόλυτη τελειότητα και είναι πέραν πάσης αμφιβολίας **τα μόνα** μέσα και κριτήρια της ποιότητας ζωής **όλων μας**, ατομικής και ομαδικής. Πρόκειται για τα κορυφαία σημεία της ανθρωπίνης αρετής, τα **υψηλά ιδανικά**, τα οποία: Οδηγούν τους λαούς σε επίπεδο πολιτισμού, κινητοποιούν, ενεργοποιούν μικρούς και μεγάλους, χαλυβδώνουν χαρακτήρες επί παντός εδάφους, επί παντός καιρού και κλίματος, μεγαλώνουν την ψυχή των ανθρώπων και **τέλος τέλος** δείχνουν πάντοτε ότι η μεγαλουργία και η υπερηφάνεια των λαών οφείλεται **σ' αυτά και μόνον σ' αυτά** και τα οποία κατά λογικόν και υπερλογικόν τρόπο συνοψίζονται σε ένα **περιεκτικό και πολυσήμαντο**, στο ιερό ιδανικό της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ**.

Ελευθερία είναι αξία, αρχή, ιδανικό, πιστεύω, γενικά όμως είναι η δυνατότητα, να εκφράζει ο άνθρωπος τη θέλησή του **χωρίς κανένα καταναγκασμό, ούτε εις βάρος του ιδίου, ούτε εις βάρος άλλου**. Όπου υπάρχει καταναγκασμός δεν υπάρχει ελευθερία. Καταναγκασμός είναι η παραβίαση, η καταπίεση, η αδικία, η απειλή, ο εκφοβισμός, η φήμωση, η αδράνεια, η ατολμία... ό, τι δηλ. θανατώνει τη θέληση ενός ανθρώπου ή λαού.

Ως εκ τούτου ελεύθερος άνθρωπος

είναι ο **δίκαιος, ο αυτοελεγχόμενος, ο μαχητής, ο τολμών και τελικά ο γενναίος**. Είναι αυτός που τα έχει **όλα αυτά μαζί συνδεδεμένα, όχι ένα ένα απ' αυτά μόνο του, ξεχωριστά**. Κάθε απομόνωση, σκόπιμη ή όχι, είναι αρρώστια που εξελίσσεται σε καλπάζουσα και ανίατη κακοήθεια. Αυτονόητη λοιπόν γίνεται η τεραστίων διαστάσεων δυναμική που κρύβουν μέσα τους αυτά τα ιδανικά, εφόσον διατηρούνται άρτια, ακέραια, και γνήσια. Η συγκροτημένη δυναμική τους ενισχύει την κοινωνική συνοχή καθώς και την ψυχική ενότητα των ανθρώπων, ενώ η αποδόμηση και η παραποίηση τους, σπέρνει ανέμους και θερίζει θύελλες.

Είναι κανείς σήμερα που δεν αναζητεί είτε φραστικά είτε ουσιαστικά την **ελευθερία** και τη **δικαιοσύνη**; Είναι κανείς που δεν λακταρά την **ΕΙΡΗΝΗ**; Τι συμβαίνει, τι τρέχει λοιπόν και δεν έχουμε **ΕΙΡΗΝΗ**;

Δεν έχουμε ΕΙΡΗΝΗ διότι δεν έχουμε ελευθερία και δικαιοσύνη. Ειρήνη έχουμε μόνο όταν λειτουργούν η ελευθερία και η δικαιοσύνη. Οι άνθρωποι ευτυχούν, ευδαιμονούν και ειρηνεύουν όταν **δεν** καταπιέζονται, **δεν** αδικούνται, **δεν** απειλούνται, **δεν** εκφοβίζονται, **δεν** κακοποιούνται, **δεν** εξαγοράζονται και τέλος **δεν** ευτελίζονται. Ο λόγος του Θουκυδίδη είναι επίκαιρος: «**Το εύδαιμον το ελεύθερον, το δ'**

ελεύθερον το εύψυχον». Θεμέλιο της ευδαιμονίας (δηλ. της ειρηνικής ζωής) είναι η ελευθερία και θεμέλιο της ελευθερίας η ευψυχία, το θάρρος. Με δύο λόγια: Οι θαρραλέοι άνθρωποι, **δυνάμει**, πλησιάζουν την Ειρήνη. Η Ειρήνη προσεγγίζεται όσο οι άνθρωποι και οι λαοί αγωνίζονται έως το τέλος (ακαριαία ή διά βίου) για την προάσπιση της ελευθερίας. Αν κάνουν πως «απατήθηκεν η ακοή τους», τότε πλακώνει ο εκφυλισμός, η ταπείνωση και η αυτοματαιώση.

**- Άλλο πράγμα η Ειρήνη και
άλλο ο μύ πόλεμος -**

Από τα λεχθέντα βγαίνει αβίαστα ότι η διεκδίκηση ενός ιδανικού δεν πετυχαίνεται με τα λόγια ή τις διακηρύξεις, αλλά με την προσωπική και ομαδική βίωσή του από τους εθελοντές αγωνιστές έναντι παντός τιμήματος. Απαραιτήτη προϋπόθεση η συνειδητοποίηση της έλλειψής του.

Η πίστη σ' ένα ιδανικό καθώς και η ανυποχώρητη επιδίωξή του, αποκαλύπτει τον δείκτη θέρμανσης του ψυχικού μετάλλου καθώς και τον δείκτη της ηθικής δυναμικής ενός λαού, ενός έθνους. Όσο καίει το εσωτερικό καμίνι, τόσο διατηρείται θερμαινόμενο το ψυχικό μέταλλο του καθενός μας. Την ηθική αυτή δαπάνη μας την υπενθυμίζουν, ο Ελύτης:

*Ένα το χελιδόνι κι η άνοιξη ακριβή,
για να γυρίσει ο ήλιος θέλει δουλειά
πολλή...*

αλλά και ο τιμώμενος ιεράρχης:

*Δεν θα θυσιάσω εις τον Βάαλ
ούτε θα προσκυνήσω την εικόνα την
χρυσήν
ήν έστησεν ο Ναβουγοδονόσορ ο
βασιλεύς
και οι σύγχρονοι όμοιοι του...*

Δύναμη προσφοράς ο πρώτος - Δύναμη αντίστασης ο δεύτερος.....

Ωρα για τη μνεία, **ώρα** για το όνομα που αντιπροσωπεύει επάξια, όλα όσα λέχθηκαν, **ώρα** για την αναφορά στο σύμβολο της πίστewς, στο σύμβολο της ανένδοτης, διά βίου συνέπειας στον αγώνα για την επικράτηση της ελευθερίας στον τόπο μας.

Σεμνά, ταπεινά αλλά και επιτακτικά προβάλλει η μορφή, το σχήμα και η ανεπανάληπτη προσωπικότητα του διάπυρου και αλύγιστου τιμώμενου ανδρός σήμερα, λίγες ώρες πριν από τη μέρα της **ΑΠΟΤΥΠΩΣΗΣ**, της θέλησης του Κυπριακού λαού για Ένωση με την Ελλάδα, **Μητροπολίτου Κυρηνείας Κυπριανού**. Τα λόγια του αντηχούν μέσα μας και γύρω μας, μάς τσιμπούν όπως οι μέλισσες του Ονήσιλου. Λόγια που είπε και ετήρησε εκείνος ο ηδύμολπος ψάλτης αλλά και ο στεντόρειος υμνητής και ο ακαταμάχητος αγωνιστής της ελευθερίας.

Λόγια που ανήκουν στον ακέραιο λειτουργό του ανθρωπισμού αλλά και του σχήματός του, λόγια τα οποία,

βέβαια, ισχύουν πάντοτε παράλληλα με την πορεία των γενναίων, των ξεχωριστών εκείνων μορφών του έθνους που πάντοτε ανήκουν στη μικρή εκείνη διαλεκτική μειοψηφία.

Ο Κυρηναίος Κυπριανός γεννήθηκε στην Κακοπετριά το 1908. Γιος του Θεμιστοκλή και της Ευθυμίας. Τέλειωσε το δημοτικό με ΑΡΙΣΤΑ. Το 1920 έγινε δόκιμος μοναχός της Μονής Κύκκου. Στη Μονή ξεχώρισε γρήγορα **η ακεραιότητα του χαρακτήρα του** καθώς και η δίψα του για περαιτέρω μόρφωση. Γι' αυτό τον λόγο απεστάλη στο Παγκύπριο Γυμνάσιο ενωρίτερα από το επιτρεπόμενο όριο των κανονισμών της Μονής. Ακολούθως σπούδασε Θεολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών καθώς Θεολογία και Φιλοσοφία στην Αμερική. Το 1948 εξελέγη Μητροπολίτης Κυρηναίος, γεγονός που προκάλεσε τη διακοπή των μεταπτυχιακών του σπουδών. Το 1949 πρωτοστάτησε στη διοργάνωση του ενωτικού δημοψηφίσματος. Στις 14 Μαΐου 1950 επικεφαλής της Εθνικής Πρεσβείας και με μέλη τούς Ν.Κλ.Λανίτη, Γ.Ρωσσίδη και Σ.Λοϊζίδη, ανεχώρησαν από την Κύπρο για να μεταφέρουν τις Δέλτους του Ενωτικού Δημοψηφίσματος στην Ελλάδα, Μ.Βρετανία, Ηνωμένα Έθνη και αλλού. Σκοπός της σοβαρότατης αυτής αποστολής, η διαφώτιση της διεθνούς κοινής γνώμης και η ενημέρωση των ισχυρών της Γης σχετικά με

τη θέληση του Κυπριακού λαού, μαζί με τα απαραίτητα τεκμήρια. Με την κατευόδωση του Αρχιεπισκόπου Κύπρου Μακαρίου του Β' **(θαρσείτε ανδρίζεσθε και ισχύετε εις τον δυσχερέστατον υμών άθλον...)**, του Μητροπολίτη Κιτίου Μακαρίου **(... και υμείς εντολήν του Κυπριακού λαού εκτελούντες, βαδίσате παντού, όπου πρέπει να ακουσθεί η ενωτική αξίωσις της Κύπρου...)** ξεκίνησε τη δραματική εκείνη πορεία μεταφοράς στην Οικουμένη της αξίωσης του Κυπριακού λαού για ελευθερία και δικαιοσύνη, πλήρης πίστεως για την επιτυχία της αποστολής του **(... ε ι ο Θεός μεθ' ημών οσηδήποτε αντίστασις θα καμφθεί έμπροσθεν του δικαίου μας...)**. Στην Ελλάδα συνήνητησε τον κυβερνητικόν δισταγμόν (πολιτικές σκοπιμότητες), στη Μ.Βρετανία βρήκε τις πόρτες κλειστές και στην Αμερική βρήκε συμπάθεια και κατανόηση. Στην Ελλάδα παρέδωσε τις Δέλτους του Ενωτικού Δημοψηφίσματος στη Βουλή των Ελλήνων, στην Αγγλία στον Ναό των Αγίων Πάντων και στη Ν. Υόρκη στον γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. **Ανέδειξε το Κυπριακό θέμα σε Οικουμενικό.** Είδε σημαντικές προσωπικότητες και αντιπροσωπείες, από τον βασιλέα των Ελλήνων Παύλο, τον Άτσεσον, μέχρι τον Einstein και την κ. Ρούσβελτ.

Στον απελευθερωτικό αγώνα του 55-59 όλη του η οικογένεια συμμετείχε ενεργά με δύο αδελφούς στα κρατητήρια, και ένα στη φυλακή. Ο Κυρηνεάς συνάντησε τον Διγενή πριν από την έναρξη του αγώνος και τον διαβεβαίωσε ότι όλη η παρουσία της Μητροπόλεως του ήταν στη διάθεσή του. Όπως προκύπτει από τα αρχεία του Foreign Office, ο Κυπριανός ήταν ο πρώτος Κύπριος για τον οποίο τέθηκε επίσημα θέμα εξορίας του, τον Σεπτέμβριο του 1955, λόγω της εθνικής του δράσης. Αρχές του 1956, οι Άγγλοι τον εξόρισαν μαζί με τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο τον Γ, τον Παπασταύρο και τον Πολύκαρπο Ιωαννίδη στις Σεϋχέλλες. Αντέδρασε έντονα στα περί λύσεως Ανεξαρτησίας, εμμένοντας στον αρχικό στόχο, την Ένωση. Μετά την υπογραφή της Ζυρίχης, αφού την κατεδίκασε, **πρώτος** κατήγγειλε τον Καραμανλή και τον Αβέρωφ για εθνική μειοδοσία δηλώνοντας ότι η μέρα υπογραφής των συμφωνιών Ζυρίχης-Λονδίνου ήταν **η αποφράδα μέρα του Ελληνισμού**.

Επέστρεψε από την εξορία και διεκήρυξε ότι ο αγώνας δεν ετέλειωσεν. Επανέλαβεν τον όρκον του να παραμείνει πιστός στον Θεό και την Ελλάδα και να συνεχίσει τον αγώνα του μέχρι την Ένωση.

Από την περίοδο αυτή μέχρι τον θάνατό του, καταγράφεται ο προσωπικός

του Γολγοθάς, η προσωπική βίωση της δοκιμασίας του. Αντιπαράθεση με το κατεστημένο της Ζυρίχης, ρήγμα στους κόλπους της Εκκλησίας, προπηλακισμός, ύβρεις, εγκατάλειψη, αχαριστία. **Επικράνθη** αλλά παρέμεινε βράχος ακλόνητος. **Δεν ελύγισεν, δεν ελιποψύχησεν**. Κορύφωση του Γολγοθά του ήταν η κατάληψη της Μητρόπολής του από τον εισβολέα. Απεσύρθη στη γενέτειρα γη, όπου έζησε τα τελευταία του μέχρι τον Δεκέμβριο του 1984. **«Μόνος, μονότατος»** όπως έλεγε. **Εγκετελείφθη** αλλά **δεν υπέκυψεν, δεν εγονάτισεν, δεν εθυσίασεν** εις τον Βάαλ.

Κυρίες και κύριοι,

Τι edίδαξεν ο Κυρηνεάς Κυπριανός; **Τι άφησεν** ο τιμώμενος, σήμερα φλογερός πατριώτης; Ο Κυρηνεάς Κυπριανός αποτελεί **πρότυπο ανυποχώρητου αγωνιστή και σταθερού διεκδικητή** της υλοποίησης των υψηλών ιδανικών στη ζωή των ανθρώπων και των λαών.

Εδίδαξε με τη ζωή του ότι, **η σταθερή και καθαρή προσήλωση στα υψηλά ιδανικά, για όσο χρόνο και αν χρειαστεί και ανεξαρτήτως τιμήματος, αποτελεί τον μόνο τρόπο για την εφαρμογή τους**.

Είναι γνωστό από την εμπειρία και την επιστήμη ότι είναι αδύνατη η υλοποίηση των ιδανικών αν δεν βιώσουν οι διεκδικούντες άνθρωποι τις εμπειρίες

εκείνες που καθιστούν κατά τρόπο αισθητό, πραγματικό, ζωντανό, και βιωματικό **ΕΝΤΟΝΗ** την ανάγκη τους.

Άλλως πως δεν μαθαίνονται, δεν μεταφέρονται, δεν υλοποιούνται, δεν εφαρμόζονται, όσες χιλιάδες φορές και αν διακηρύττονται, όσα χρόνια και αν αναμασούνται. Τα ιδανικά και οι αξίες μαθαίνονται και υλοποιούνται **μόνον** όταν οι άνθρωποι ενεργοποιηθούν και συνειδητοποιήσουν ότι τους είναι **απαραίτητα**, ότι τους λείπουν, ότι τους είναι ανάγκη και ότι χωρίς αυτά ζημιώνουν, χάνουν, σβήνουν. Ο Κυρηνεϊας Κυπριανός αγωνίστηκε λόγω και έργω εναντίον κάθε είδους καταναγκασμού για να αναδείξει την **ανάγκη της ελευθερίας**. Αγωνίστηκε εναντίον της αλαζονείας, της στέρησης δικαιωμάτων, εναντίον της αδικίας, για να προβάλει την **ανάγκη της δικαιοσύνης** στους ανθρώπους και στους λαούς. Αγωνίστηκε εναντίον των άθεων και υλιστικών θεωριών και κοσμοθεωριών χάριν της θρησκείας και της πατρίδας μας. Άφησε ανεξίτηλη τη σφραγίδα του πάνω στην πολυκύμαντη πορεία του εθνικού μας θέματος όσον αφορά την ακρίβεια του στόχου του, τη συνέπεια της επιδίωξής του και τον ρόλο των ψευδοελιγμών και των ψευδοσυνταγμάτων. Έφυγε ο Κυπριανός σωματικά, έμεινε όμως πνευματικά. Εξακολουθεί

να στέλλει τα μηνύματά του για τη σωτηρία της πατρίδας με σκοπό να συνειδητοποιήσουμε τη δύναμη **της αντοχής μας** μέσα στον χρόνο που περνά.

Τα σημεία των καιρών όμως, είναι άσχημα και δύσκολα. Τα διεθνή συμφέροντα και οι ισχυροί της Γης επιβάλλουν τη θέλησή τους αλαζονικά. **Δεν εκτιμούν** την ανθρώπινη ζωή, αλλά **την διατιμούν**. Καθορίζουν με άλλα λόγια στα στρατηγικά τους χρηματιστήρια την τιμή του κάθε λαού, ανεξάρτητα από την ποιότητα και τα δικαιώματα των ανθρώπων του. Μάρτυρες και εμείς οι ίδιοι, θύματα των συμφερόντων αυτών. Ύστερα από την προδοσία και το αίσχος του -74, η πολυαγαπημένη μας πατρίδα κόπηκε στα δύο, **όχι όμως για πάντα**.

Υπάρχει ελπίδα για την σωτηρία. Είμαστε λαός, άνθρωποι που διαθέτουμε, άμα το θελήσουμε, την απαραίτητη ψυχική δύναμη και φρόνηση που ευχόμαστε να ξαναλειτουργήσουν, **όπως άλλοτε**. **Ελπίζουμε** παράλληλα και στην αλλαγή της πολιτικής δυναμικής στην περιοχή μας. **Ελπίζουμε** στη μείωση της σημασίας της Τουρκίας ως μοναδικού γεωστρατηγικού παράγοντα για τα συμφέροντα των ισχυρών στην περιοχή.

Ελπίζουμε ακόμη και στην αναβάθμιση του στρατηγικού ρόλου του Ισραήλ

καθώς επίσης και στους **νέους προσηλυτισμούς της Ρωσσίας. Ελπίζουμε βέβαια και στη βοήθεια του κυρίου των δυνάμεων του δίκαιου Θεού...**
«Έχει γαρ η Δίκη μέγα σθένος».

Όμως άμεση προτεραιότητα είναι η επίτευξη της ψυχικής ενότητας του Κυπριακού λαού. Ψυχική ενότητα γίνεται μόνον με την κοινή βίωση και διεκδίκηση **των ιδίων** ιδανικών της ζωής. **Ψυχική ενότητα υπάρχει μόνον όταν διευρυνθεί - μεγαλώσει η ψυχή μας.**

Η ενότητα αυτή είναι αποτέλεσμα της λειτουργίας των ηθικών αρχών, αρχών δηλ. που εξασφαλίζουν **τον αυτοσεβασμό και τον αλληλοσεβασμό** για όλους τους πολίτες. Τούτο σημαίνει πως ο καθένας μας έχει την ευκαιρία να λειτουργεί ελεύθερα και αβίαστα από την έπαλξή του. Σημαίνει ακόμη πως οι μεγαλύτεροι καθοδηγούν σωστά και ανιδιοτελώς τους μικρότερους με το παράδειγμά τους, και οι νεότεροι μαθαίνουν **να σέβονται** τον συνάνθρωπό τους, προστατεύοντας την κοινή ελευθερία. **Μόνο μ' αυτή την άσκηση πιστεύω πως είναι δυνατόν να σηκωθεί το βάρος του νοήματος των δωρικών και χριστιανικών προφυλαίων του λόγου αυτού.** Μόνον έτσι είναι δυνατόν να προστατεύσουν οι νέοι εν ώρα

ανάγκης εκείνο το ιδανικό που θα το έχουν ήδη βιώσει με άσκηση εκ των προτέρων.

Αγαπητοί μου,

Στην Κακοπετριά είναι το σπίτι και ο τάφος του Κυρηναίας Κυπριανού. Είναι το **σημείο** αρχής της ανθρώπινης ζωής του και το **σήμα** του ανθρώπινου τέλους του. Στον τάφο αναπαύεται κοιμώμενος τον ύπνο των γενναίων. Στο σπίτι ξει το πνεύμα του, διαφωτίζοντας, διδάσκοντας, καθοδηγώντας. Η ξακουστή βιβλιοθήκη του και ό,τι πολύτιμο σχετίζεται με τη δραματική του πορεία μετατρέπεται σιγά σιγά σε ΚΕΝΤΡΟ γνώσης, βίωσης και εξακτίνωσης των μηνυμάτων των υψηλών ιδανικών τα οποία εκείνος εβίωσε και edίδαξε, **για όλους και για τον καθένα μας.** Edίδαξε με τη ζωή του τον αυτοσεβασμό, τον αλληλοσεβασμό αλλά και την παστρική διεκδίκηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου. **Αναλώθηκε για την έλευση της αληθινής ΕΙΡΗΝΗΣ μέσω του δύσβατου και επικίνδυνου δρόμου της ελευθερίας.**

Αιωνία του η μνήμη

Μάριος Βασιλείου, Λευκωσία,
 14/01/2011

ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ

Τον Γιώργον Μ. Ταμάσιον

Με αφορμή τη συμπλήρωση 10 χρόνων από την κοίμηση του φλογερού ρασοφόρου και 100 χρόνων από τη γέννησή του, μικρό μνημόσυνο:

Σεβαστέ μας Πνευματικέ πατέρα

-Κοιμήθηκες και όμως δεν έφυγες από κοντά μας.

-Κοιμήθηκες και όμως ζεστή νοιώθουμε την ανάσα σου και την αγάπη σου να μας αγκαλιάζει και να θερμαίνει τις καρδιές μας.

-Κοιμήθηκες και όμως ακούμε τη χαρισματική και σπάνια μελωδική φωνή σου.

-Κοιμήθηκες και όμως τα σοφά σου λόγια και οι συμβουλές σου για τον Θεό, για την Πατρίδα και την οικογένεια αντηχούν στα αυτιά μας.

-Κοιμήθηκες και όμως ακοίμητος φάρος μας καθοδηγείς και μας συντροφεύεις.

-Κοιμήθηκες και όμως εξακολουθείς να αποτερείς σύμβολο και παράδειγμα για όλους.

-Κοιμήθηκες και όμως παραμένεις πάντα πηγή ελπίδας και χαράς.

-Κοιμήθηκες και όμως έντονη είναι η παρουσία σου ανάμεσα μας.

-Κοιμήθηκες και όμως υπάρχουν παντού.

-Κοιμήθηκες και όμως ζεις. Είσαι μαζί μας.

Γεώργιος Μ. Ταμάσιος
10 Μαΐου 2011

**ΔΕΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΜΗΣΗ
ΤΟΥ ΑΕΙΜΝΗΣΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΠΑΤΕΡΑ ΜΑΣ
ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΥ ΠΑΠΑΓΘΑΟΑΓΓΕΛΟΥ**

Τον Γιώργον Μ. Ταμάσιον

Τι κι αν χρόνια δέκα πέρασαν,
γαλήνια βλέπουμε
τη γλυκειά μορφή σου.
Τι κι αν χρόνια δέκα πέρασαν,
ολοζώντανη θωρούμε
τη φλογερή ματιά σου.
Τι κι αν χρόνια δέκα πέρασαν,
καθάρια ακούμε
τη βροντερή, γλυκύτατη, μελωδική
φωνή σου.
Οι ύμνοι και οι προσευχές
και τα σοφά σου λόγια,
τα φλογερά τραγούδια σου

και οι μελωδικοί ψαλμοί σου
σκίζοννε τον ουρανό
και φτάνουνε κοντά μας
και δίνουν στον καθένα μας
δύναμη και υπομονή,
ελπίδα και κουράγιο.
Ξύπνα Πατέρα Σεβαστέ, ξύπνα,
παράκληση και προσμονή
και κάμε ακόμα μια προσευχή
να' ρθουν στο δύσμοιρο τούτο το νησί,
που χρόνια τώρα καρτερεί,
η λευτεριά η ποθητή,
η ειρήνη και η γαλήνη.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΠΕΣΟΝΤΩΝ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ ΠΟΥ ΕΔΩΣΑΝ ΤΟ ΑΛΙΚΟ ΑΙΜΑ ΤΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1 ΙΟΥΛΙΟΥ ΜΕΧΡΙ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Έρευνα: Ανδρέα Μαϊμαρίδη

ΙΟΥΛΙΟΣ

ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΑΓΩΓΗ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ
Ανδρέας Παρασκευάς	Κώμα του Γιαλιού	2 Ιουλίου 1956
Παναγιώτης Ζαχαρίου	Αυγόρου	5 Ιουλίου 1958
Λουκία Παπαγεωργίου Λαουτάρη	Αυγόρου	5 Ιουλίου 1958
Νικόλας Ιωάννου	Καϊμακλί	17 Ιουλίου 1958
Θεόδωρος Ζήνωνος	Χολέτρια	30 Ιουλίου 1958

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

Ανδρέας Σουρουκλής	Τρούλλοι	1 Αυγούστου 1958
Γεώργιος Γεωργίου Ιωνά	Λύση	2 Αυγούστου 1958
Χριστοφής Παναγίδης	Λύση	2 Αυγούστου 1958
Αναστάσιος Σουρουλλάς	Λύση	2 Αυγούστου 1958
Γιασουμής Χατζηθεοδοσίου	Αχνα	2 Αυγούστου 1958
Ανδρέας Αβρααμίδης	Τεμβριά	3 Αυγούστου 1958
Πλάτων Στυλιανού	Βουνί	4 Αυγούστου 1958
Ανδρέας Ζάκος	Λινού	9 Αυγούστου 1956
Χαρίλαος Μιχαήλ	Γαληνή	9 Αυγούστου 1956
Ιάκωβος Πατάτσος	Λευκωσία	9 Αυγούστου 1956
Αρτέμιος Φραντζέσκου	Αθηαίνου	12 Αυγούστου 1956
Σταύρος Στυλιανίδης	Γιαλούσα	18 Αυγούστου 1957
Δημητράκης Ανάσταση	Λύση	23 Αυγούστου 1958
Μιχαήλ (Σιάλος) Καϊλή	Λύση	23 Αυγούστου 1958
Καλλής Σαγκάς	Λύση	23 Αυγούστου 1958
Τουμάζος Τουμάζου	Αθηαίνου	24 Αυγούστου 1956
Μιχαήλ Παρίδης	Αναφωτία	27 Αυγούστου 1958
Κυριάκος Κολοκάσης	Γέρι	31 Αυγούστου 1956
Ιωνάς Νικολάου	Γέρι	31 Αυγούστου 1956

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

Ανδρέας Κάρου	Αυγόρου	2 Σεπτεμβρίου 1958
Ηλίας Παπακυριακού	Λιθράγκωμη	2 Σεπτεμβρίου 1958
Φώτης Πίττας	Φρέναρος	2 Σεπτεμβρίου 1958
Χρίστος Σαμαράς	Λιοπέτρι	2 Σεπτεμβρίου 1958
Νίκος Θεοφάνους	Κάιρο	11 Σεπτεμβρίου 1956
Χαράλαμπος Καλαϊζής	Κάθηκας	14 Σεπτεμβρίου 1958
Ιάκωβος Χριστοδουλίδης	Αρόδες	15 Σεπτεμβρίου 1958
Μιχαήλ Κουτσόφτας	Παλιομέτοχο	21 Σεπτεμβρίου 1956
Στέλιος Μαυρομμάτης	Λάρνακας Λαπήθου	21 Σεπτεμβρίου 1956
Ανδρέας Παναγίδης	Παλιομέτοχο	21 Σεπτεμβρίου 1956
Μιχαήλ Νικολάου	Μεσόγη	21 Σεπτεμβρίου 1958
Ανδρέας Γεωργίου	Διερώνα	27 Σεπτεμβρίου 1955

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

Λουκάς Λουκά	Αγία Νάπα	3 Οκτωβρίου 1958
Παναγιώτης Χρυσοστόμου	Στύλλοι	3 Οκτωβρίου 1958
Νίκος Ευαγόρου	Παλώδια	5 Οκτωβρίου 1958
Σάββας Ζάνου	Λευκόνικο	6 Οκτωβρίου 1958
Χαράλαμπος Πεττεμερίδης	Καννάβια	6 Οκτωβρίου 1958
Μιχαήλ Κουκής	Πραστεϊό Μεσαορίας	7 Οκτωβρίου 1958
Χρυσάνθος Μυλωνάς	Γαλάτα	7 Οκτωβρίου 1957
Ευαγόρας Παπαχριστοφόρου	Κ. Αμιάντος	7 Οκτωβρίου 1957
Νικόλας Γιάγκου	Ζώδια	9 Οκτωβρίου 1958
Χαράλαμπος Φιλιππίδης	Αρόδες	11 Οκτωβρίου 1958
Παναγιώτης Κάσπης	Ριζοκάρπασο	13 Οκτωβρίου 1958
Δημήτριος Χαραλάμπους	Λιμνάτι	13 Οκτωβρίου 1958
Σπύρος Χατζηγιακουμής	Κυθρέα	16 Οκτωβρίου 1958
Παναγιώτης Τουμάζος	Αμμόχωστος	22 Οκτωβρίου 1958
Ιωάννης Στυλιανού Γιαννή	Τρίκωμο	24 Οκτωβρίου 1958
Νίκος Καραντώνης	Τρίκωμο	24 Οκτωβρίου 1958
Κώστας Λοΐζου	Μαραθόβουνος	26 Οκτωβρίου 1958
Γεώργιος Κάρου	Αυγόρου	28 Οκτωβρίου 1958
Ανδρέας Γεωργίου	Αναρίτα	30 Οκτωβρίου 1956

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

Γεώργιος Ανάσταση	Νέο Χωριό Πάφου	4 Νοεμβρίου 1956
Βάσος Παναγή	Νέο Χωριό Πάφου	4 Νοεμβρίου 1956
Γεώργιος Στυλιανού	Νέο Χωριό Πάφου	4 Νοεμβρίου 1956
Γεώργιος Χαραλάμπους	Άγιος Επιφάνιος	5 Νοεμβρίου 1955
	Σολέας	
Γεώργιος Νικολάου	Κάτω Πύργος	12 Νοεμβρίου 1956
Πρόδρομος Ξενοφώντος	Αγριδάκι	12 Νοεμβρίου 1958
Γιακουμής Ανάσταση	Καλογραία	18 Νοεμβρίου 1958
Χριστόδουλος Καννάουρος	Κυπερούντα	18 Νοεμβρίου 1958
Ανδρέας Παναγιώτου	Πολύστυπος	19 Νοεμβρίου 1956
Κυριάκος Μάτσης	Παλαιχώρι	19 Νοεμβρίου 1958
Ανδρέας Βλάμης	Βουνί	20 Νοεμβρίου 1956
Γεώργιος Χριστόφορου	Έμπα	20 Νοεμβρίου 1958
Βασίλης Αλεξάνδρου	Λιμνάτι	21 Νοεμβρίου 1958
Σάββας Ροτσιδης	Μάμμαρι	25 Νοεμβρίου 1958
Παναγιώτης Συμεού	Πάχνα	25 Νοεμβρίου 1958

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

Χαράλαμπος Μούσκος	Παναγιά	15 Δεκεμβρίου 1955
Θεοδόσης Χατζηθεοδοσίου	Στύλλοι	18 Δεκεμβρίου 1957
Ανδρέας Επιφανίου	Πηγή	27 Δεκεμβρίου 1957
Μιχαήλ Γιωργάλας	Μαραθόβουνος	31 Δεκεμβρίου 1956

ΗΡΩΟΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟΥ ΑΓΩΝΑ ΕΟΚΑ 1955-59

(Περιοχή Κάτω Αμιάντου-Πελενδρίου)

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΙΔΕΑ ΚΑΙ ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΟΥ ΗΡΩΟΥ

Έκδοση Σ.Ι.Μ.Α.Ε

Το Ηρώον του απελευθερωτικού Αγώνα της ΕΟΚΑ 1955-1959 βρίσκεται σε μια δασώδη περιοχή στην κορυφή του βουνού Έγκλιση, ανάμεσα στα χωριά Κάτω Αμιάντος και Πελέντρι της Πιτσιλιάς, μια περιοχή στην οποία έγιναν κατά την περίοδο του Αγώνα της ΕΟΚΑ αιματηρές συγκρούσεις. Είναι ένα πολυσύνθετο μνημειακό έργο, αφιερωμένο σε όλους τους συντελεστές του Αγώνα της ΕΟΚΑ: στους πρωταγωνιστές, στους ηρωομάρτυρες, στους αγωνιστές, στα θύματα και σ' ολόκληρο τον κυπριακό λαό, που με την ενεργητική συμπαράστασή του συνέβαλε στην επιτυχία του Αγώνα.

Ιδιαίτερα, το Ηρώον αποτελεί προσφορά τιμής και ευγνωμοσύνης προς όλους εκείνους που με τη θυσία της ζωής τους άνοιξαν τον δρόμο προς την ελευθερία. Με την ανέγερση του Ηρώου ο Ελληνικός κυπριακός λαός ξεπλήρωσε απέναντί τους ένα χρέος, όπως το προδιέγραψε στο αποχαιρετιστήριο φυλλάδιό του προς τον κυπριακό λαό

ο Αρχηγός της ΕΟΚΑ στρατηγός Γεώργιος Γρίβας Διγενής, λίγο πριν αναχωρήσει από την Κύπρο, μετά τις συμφωνίες Ζυρίχης-Λονδίνου. Έγραφε σχετικά:

«Λυπούμαι που δεν μου επιτράπη να επισκεφθώ τους τάφους των νεκρών μας και να κλίνω ευλαβικά το γόνυ

μπροστά στο μεγαλείον της θυσίας των. Η Κύπρος οφείλει, για σεβασμόν προς αυτούς, αλλά και για δίδαγμα εις τας επερχομένας γενεάς, να τους στήσει ένα μνημείον ψηλό όσον είναι και η δόξα των, κάπου ψηλά, πολύ ψηλά, ώστε να αγκαλιάζουν με το βλέμμα όλην την Κύπρον και η Κύπρος να τους αγκαλιάζει, και σε χώματα αιματοβαμμένα, γιατί τέτοια χώματα αξίζει οι ήρωες να' χουν για κρεβάτι και σάβανό των».

Η υλοποίηση του έργου έγινε από το Συμβούλιο Ιστορικής Μνήμης Αγώνα ΕΟΚΑ 1955-1959, που αμέσως μετά την ίδρυσή του, το 1993, ανέθεσε στον αρχιτέκτονα Χάρη Φεραίο την εκπόνηση και επίβλεψη του έργου.

Η κεντρική ιδέα του Ηρώου επήγασε από τους στίχους του τελευταίου ήρωα της αγχόνης Ευαγόρα Παλληκαρίδη:

*Θα πάρω μιαν ανηφοριά
Θα πάρω μονοπάτια
Να βρω τα σκαλοπάτια
Που παν' στη λευτεριά.*

Το Ηρώον αποτελείται από διάφορα τμήματα, φυσικά και τεχνητά, που δένονται σφικτά μεταξύ τους σ' ένα ενιαίο Δοξαστικό της Ελευθερίας της Κύπρου και του Αγώνα της ΕΟΚΑ.

Σ' ένα πλάτωμα στην κορυφή του βουνού είναι το Μνημείο της Ελευθερίας και το παρεκκλήσι της Παναγίας της Ελευθερώτριας.

Σ' ένα δεύτερο πλάτωμα, ένα περίπου χιλιόμετρο πιο κάτω από την κορυφή,

βρίσκονται τα Προπύλαια και η Αίθουσα των Αγωνιστών.

Συνδετικός κρίκος ανάμεσα στα δύο αυτά βασικά συνθετικά μέρη του Ηρώου είναι τα Σκαλοπάτια της Λευτεριάς. Πρόκειται για 108 σκαλοπάτια, όσοι και οι ήρωες της ΕΟΚΑ που έδωσαν τη ζωή τους για την ελευθερία της Κύπρου, τα οποία διαμορφώθηκαν σε ομάδες σ' ένα ανηφορικό μονοπάτι 650 μέτρων, που περνά μέσα από δασώδη περιοχή και συνδέει το πλάτωμα των Προπυλαίων με εκείνο του Μνημείου.

ΤΑ ΠΡΟΠΥΛΑΙΑ

Πριν φθάσει ο επισκέπτης στο μονοπάτι συναντά τα Προπύλαια, τα οποία τον προετοιμάζουν ψυχολογικά για το πνευματικό ανέβασμα στα Σκαλοπάτια της Λευτεριάς. Η μορφή των Προπυλαίων έχει συμβολικό χαρακτήρα. Συμβολίζει τη σύνδεση του Αγώνα της ΕΟΚΑ με την ελληνική ιστορία.

Τα Προπύλαια αποτελούνται από ένα στέγαστρο σκεπασμένο με πλακοειδή κεραμίδια. Στη μια του άκρη στηρίζεται απ' ευθείας στην πλαγιά του βουνού. Οι τοίχοι, από πέτρα της περιοχής, φαίνονται να αντιστηρίζουν απλώς τα χώματα της πλαγιάς και όχι το στέγαστρο. Στην άλλη του μεριά στηρίζεται σε μερικές κολώνες μιας κιονοστοιχίας. Η κιονοστοιχία είναι διαμορφωμένη έτσι ώστε να φαίνεται ότι προϋπήρχε εκεί, σαν μια από τις

πολλές κιονοστοιχίες που βρίσκονται κατάσπαρτες στην ελληνική γη της Κύπρου, και χρησιμοποιήθηκε από τους μεταγενέστερους για να στηρίξει το στέγαστρο των Προπυλαίων. Γίνεται έτσι έμμεσα η συμβολική σύνδεση του Ηρώου και του Αγώνα της ΕΟΚΑ με την Ιστορία.

Στον τοίχο μπροστά από τα Προπύλαια είναι εντοιχισμένες οι χάλκινες ανάγλυφες προσωπογραφίες των δυο κορυφαίων συντελεστών του Αγώνα, του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' και του στρατηγού Γεωργίου Γρίβα Διγενή.

Περνώντας τα Προπύλαια ο επισκέπτης συναντά σε μεγάλες εντοιχισμένες μαρμάρινες πλάκες τα ονόματα όλων των θυμάτων του Αγώνα.

Μνήμη όλων εκείνων που σκοτώθηκαν κατά τη διάρκεια του Αγώνα από τα πυρά των Άγγλων, των Τούρκων ή για άλλες αιτίες.

Η ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΩΝ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ

Ο επισκέπτης προχωρώντας προς το μονοπάτι με τα Σκαλοπάτια της Λευτεριάς συναντά την Αίθουσα των Αγωνιστών.

Στην αίθουσα φυλάσσεται αντίγραφο του Μητρώου με τα ονόματα των 25 περίπου χιλιάδων αγωνιστών που σήκωσαν το βάρος του Αγώνα.

Εδώ βρίσκεται επίσης το ορειχάλκινο άγαλμα, Η ελευθερία σπάει τα δεσμά

της, που φιλοτέχνησε ο Ελλαδίτης γλύπτης Ευάγγελος Μουστάκας.

Πριν φύγει από την αίθουσα, ο επισκέπτης μπορεί να ενημερωθεί σε μεγάλη οθόνη για την ιστορία του Αγώνα της ΕΟΚΑ. Να θυμηθούν οι παλαιότεροι και να γνωρίσουν οι νεότεροι τον απaráμιλλο ηρωισμό και την αυτοθυσία των αγωνιστών και του λαού για την ελευθερία της Κύπρου.

ΤΑ ΣΚΑΛΟΠΑΤΙΑ ΤΗΣ ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ

Μετά την Αίθουσα Αγωνιστών ο επισκέπτης προχωρεί προς το μονοπάτι που οδηγεί στο πλάτωμα της κορυφής.

Ο τόπος είναι ιερός. Ο επισκέπτης έχει μπροστά του την πρώτη ομάδα από τα 108 σκαλοπάτια, όσοι και οι αγωνιστές που έπεσαν στα πεδία των συγκρούσεων ή στην εκτέλεση διατεταγμένης υπηρεσίας. Σε κάθε σκαλοπάτι είναι αναγραμμένο σε μαρμάρινη εντοιχισμένη πλάκα το όνομα του ήρωα στον οποίο είναι αφιερωμένο και η ημερομηνία της θυσίας του. Κάθε ομάδα σκαλοπατιών που συναντά ο επισκέπτης στην πορεία του, τον ανεβάζει όλο και πιο ψηλά, κυριολεκτικά και μεταφορικά.

Το τελευταίο σκαλοπάτι τον οδηγεί στο ψηλότερο σημείο της πορείας, στο πλάτωμα της κορυφής με το Μνημείο της Ελευθερίας και το παρεκκλήσι της Παναγίας της Ελευθερώτριας.

ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Ανεβαίνοντας και το τελευταίο από τα 108 σκαλοπάτια, ο επισκέπτης βρίσκειται μπροστά σε μια μεγάλη πλατεία, στρωμένη με πλάκες του Πηλείου, στο βάθος της οποίας αντικρύζει το Μνημείο της Ελευθερίας.

Το Μνημείο της Ελευθερίας συνθέτουν δυο αντιθετικά στοιχεία. Το πρώτο είναι ένας βαρύς, οριζόντιος τοίχος που, συμβολίζει τη δύναμη του θανάτου και αγωνίζεται να κρατήσει δέσμιο το πνεύμα. Στη δεξιά άκρη του τοίχου και σε ελάχιστη απόσταση απ' αυτόν είναι το δεύτερο στοιχείο, μια ελαφριά στήλη, έντονα κατακόρυφη, που συμβολίζει τη νίκη του πνεύματος επί της ύλης. Νικητής τελικά το πνεύμα, που ορμά ελεύθερο προς το ύψος του ουρανού.

Τον οριζόντιο τοίχο κοσμούν μαρμάρινες ανάγλυφες σκηνές από τον Αγώνα, που φιλοτέχνησε ο Ελλαδίτης γλύπτης Ευάγγελος Μουστάκας. Κάτω από τα ανάγλυφα και σ' όλο το μήκος του τοίχου είναι χαραγμένος ο όρκος που έδιναν οι αγωνιστές της ΕΟΚΑ.

Στο ανατολικό άκρο της πλατείας βρίσκεται το ξυλόστεγο παρεκκλήσι της Παναγίας της Ελευθερώτριας, χτισμένο σύμφωνα με την παραδοσιακή κυπριακή ναοδομία της περιοχής του

Τροόδους, για να υπενθυμίζει τους δεσμούς του Αγώνα με την Ορθόδοξη Εκκλησία της Κύπρου.

ΥΜΝΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Στο υπόγειο της αίθουσας εκτίθεται το μνημειώδες εικαστικό έργο *Ύμνος Ελευθερίας*, που φιλοτέχνησε ο Κύπριος ζωγράφος Ανδρέας Μακαρίου και στο οποίο ο Αγώνας της ΕΟΚΑ παρουσιάζεται ως το αποκορύφωμα των αγώνων για την ελευθερία της Κύπρου. Για το έργο αυτό, που αποτελείται από 15 μεγάλους πίνακες, ο ιστορικός της τέχνης Καθηγητής Χρυσανθος Χρήστου γράφει:

«Με το μεγάλο μνημειακό έργο «Ύμνος Ελευθερίας» ο Ανδρέας Μακαρίου μας δίνει ένα εντυπωσιακό έργο που διακρίνεται για την έκταση των συνδυασμών και τον πλούτο των διατυπώσεων. Παραστατικά θέματα και αφηρημένα στοιχεία, τύποι της δυτικής τέχνης και μορφές της βυζαντινής παράδοσης, χαρακτηριστικά του μανιερισμού και του μπαρόκ, σχηματοποίηση και προβληματικός χώρος, χρησιμοποιούνται για να εκφράσουν τις κάθε κατηγορίας προεκτάσεις της κυπριακής ιστορίας... Το ιστορικό μνημειακό έργο του Μακαρίου είναι όχι μόνο για τον πανελλήνιο χώρο αλλά και τον παγκόσμιο ένα από τα σπάνια έργα...»

ΛΟΥΚΑΣ ΝΟΤΑΡΑΣ

29 ΜΑΪΟΥ 1453 - ΑΠΟΦΡΑΔΑ ΜΕΡΑ - Η ΠΟΛΙΣ ΕΛΛΩ -

ΜΙΑ ΣΟΥΛΤΑΝΙΚΗ ΚΤΗΝΩΔΙΑ

Έρευνα Ευθύμιου-Μίμη Βασιλείου

Μετά τό τριήμερο κούρσεμα της Πόλης και τη μοιρασιά των λαφύρων, ο Σουλτάνος έκανε συμπόσιο για τη νίκη. Κάποιος τότε μπιστικός του, για να φανεί καλός, τον συμβούλεψε νά ζητήσει από τον Νοταρά να του στείλει πεσκέσι τον δεκατετράχρονο γιο του στο παλάτι. Κι αν τον έδινε με τη θέλησή του, θά 'δινε ό Σουλτάνος στον Νοταρά θέση ζηλευτή. Αλλιώς θάπαιρνε το κεφάλι όλων τους.

Ποίος ήταν ο Λουκάς ο Νοταράς; Ήταν ό πρώτος Βυζαντινός άρχοντας, από τις πιο μεγάλες μορφές στα τελευταία ελεύθερα χρόνια της Βασιλεύουσας. Με ψυχή παιδιού, μα φρόνημα λιονταρίσιο. Ο Αυτοκράτορας Κωνσταντίνος Παλαιολόγος, κρίνοντας άξια, τον έκαμε Πρωθυπουργό, Ύπατο του Κράτους, λειτουργό και Μέγα Δούκα. Νους λαμπερός ο Νοταράς είχε δει νωρίς τη λατινική απειλή και αντιστάθηκε σθεναρά. Τώρα ο γίγαντας αυτός ήταν φυλακισμένος.

Ο Νοταράς στην Άλωση φρουρούσε τον Κεράτιο Κόλπο από το Πετρίο μέχρι την πύλη της Άγιας Θεοδοσίας με 100 Ιππείς και 500 σφενδονήτες και τοξότες. Οι Τούρκοι είχαν μπει στην Πόλη, μα εκείνος αγωνιζόταν ακόμη. Και σαν τον κύκλωσαν ήρθε ή αιχμαλωσία. Οι δυο γιοι του είχαν πέσει στα

τείχη υπερασπίζοντας τον τόπο κι εκείνος πιάστηκε αιχμάλωτος μαζί με την Κυρά του, την κόρη, τον γαμπρό του κι ελπίδα στερνή το δεκατετράχρονο βλαστάρι του. Και τώρα τούτο το αγγελούδι, του το ζητούσε ό Σουλτάνος να το ατιμάσει στο χαρέμι του.

- Δεν είναι συνήθεια σε μας, απάντηση ο Βυζαντινός άρχοντας, να δίνουμε με τα χέρια μας τα παιδιά μας στις ακολασίες σας. Θα ήταν καλύτερα ο ηγεμόνας να μας πάρει το κεφάλι.

Ο Νοταράς έστρεφε στοργικά το βλέμμα του στο παιδί του που στεκόταν ήρεμο, γεμάτο εμπιστοσύνη και σεβασμό προς τον πατέρα του. Η σκέψη του άρχοντα έτρεξε μακριά. Καμάρωσε τον γιο του μικρό και τον φανταζότανε μεγάλο. Μα δεν γινόταν αλλιώς. Για να 'ναι σίγουρος πως το παιδί του θα φύγει ακηλίδωτο ζήτησε το πρώτο αίμα να είναι του γιου του.

Ο πέλεκυς έπεσε. Ο Νοταράς στάθηκε μάρτυρας στον θάνατο του γιου του! Ακολούθησε ο γαμπρός του. Κι ύστερα εκείνος. Έλυσε την ασημένια πόρπη της χλαμύδας και πρότεινε περήφανα τον τράχηλο που στιγμή δεν είχε σκύψει στη ζωή του!

Η φύτρα των Νοταράδων πέρασε στον Παράδεισο και στην αιωνιότητα.

ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΙ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ

Η μάχη στο Κλειδί

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ο ΒΟΥΛΓΑΡΟΚΤΟΝΟΣ

Έρευνα Ευθύμιου-Μίμη Βασιλείου

Ημερομηνία: 29 Ιουλίου 1014

Δυνάμεις: Βυζαντινοί: Άγνωστο
Βούλγαροι: 20.000Απώλειες: Βυζαντινοί: Άγνωστο
Βούλγαροι: 14.000 τυ-
φλώθηκανΤοποθεσία: Στο Κλειδί, βορείως της
Θεσ/νίκης

Το 976 οι Βούλγαροι, με ηγέτη τον Σαμουήλ, κατέλαβαν τη Μακεδονία και μεγάλο μέρος της Ελλάδας. Ο Βασίλειος Β΄ απάντησε με μια σειρά από επιτυχείς εκστρατείες. Ως το 1007 είχε ανακτήσει τα χαμένα εδάφη και επιδίωκε την κατάλυση του βουλγαρικού κράτους. Για να αντιμετωπίσει τον κίνδυνο ο Σαμουήλ έχτισε πύργους κι οχυρώσεις για την άμυνα των κυρίων περασμάτων και κοιλάδων προς τη βουλγαρική ενδοχώρα. Το 1014 ο βυζαντινός στρατός πλησίαζε το πέραςμα του Κλειδίου στον ποταμό Στρυμόνα. Οι Βούλγαροι οχυρώθηκαν στην είσοδο του περάσματος. Ο Βασίλειος αποδέχτηκε το σχέδιο του στρατηγού Νικηφόρου Ξιφία να πάει με μια μικρή δύναμη από το βουνό και να επιτεθεί στους Βουλγάρους από τα

νώτα τους. Το σχέδιο πέτυχε. Πανικόβλητοι από την ξαφνική εμφάνιση των ανδρών του Ξιφία, οι Βούλγαροι γύρισαν για να τους αντιμετωπίσουν. Τότε ο κύριος στρατός του Βασιλείου κατέλαβε τα κενά και παγίδευσε τον εχθρό. Περίπου τα δυο τρίτα των Βουλγάρων αιχμαλωτίστηκαν και, σύμφωνα με τον Ιωάννη Σκυλίτση, ο Βασίλειος πήρε τρομαχτική εκδίκηση. Σε κάθε 100 αιχμαλώτους, τύφλωσε τους 99 και άφησε τον έναν μονόφθαλμο για να τους οδηγήσει πίσω στον βασιλιά τους. Ο Σαμουήλ πέθανε ταραγμένος από την κατάσταση του σακατεμένου στρατού του. Τέσσερα χρόνια αργότερα, οι Βυζαντινοί κατέκτησαν τη Βουλγαρία.

ΜΕΓΑΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΩΝ

*Νικηφόρος Φωκάς, Αυτοκράτωρ του
Βυζαντίου από το 963 μέχρι το 969 μ.Χ.*

Έρευνα Ανδρέα Μαϊμάρη

Η Βυζαντινή αυτοκρατορία, κληρονόμος της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας σε ανατολή και δύση, κατά καιρούς ανέδειξε σπουδαίους στρατηγούς και αυτοκράτορες των οποίων η πολιτική, οικονομική και στρατιωτική ευφυΐα, όραμα και δραστηριότητα, συνέτειναν τα μέγιστα, τοποθετώντας γερά θεμέλια τα οποία την έκαναν ικανή να αντέξει τη χιλιόχρονη ζωή της. Ένας από αυτούς και ο υπό αναφοράν αυτοκράτορας Νικηφόρος Φωκάς, ο οποίος ανήλθε στον θρόνο του Βυζαντίου μετά τον θάνατο του αυτοκράτορα Ρωμανού του Β΄.

Νικηφόρος Φωκάς (963-969). Μετά τον θάνατο του Ρωμανού Β΄, ο Νικηφόρος Φωκάς διορίζεται κηδεμόνας των ανηλίκων παιδιών του Ρωμανού, Βασιλείου και Κωνσταντίνου, και συν αυτοκράτορας (963-969). Μέλος της μεγάλης στρατιωτικής οικογένειας των Φωκάδων, ο Νικηφόρος είναι ιδιότυπη περίπτωση αυτοκράτορα, που συνδυάζει την τραχύτητα του στρατιωτικού με τη θρησκευτική απλότητα του μοναχού. Μακριά από κάθε πολυτέλεια, ζή στα ανάκτορα όπως και στο στρατόπεδο, χωρίς όμως

να αδιαφορεί για τα συμφέροντα των αριστοκρατών, στους οποίους ταξικά ανήκει. Με τη νομοθεσία του, ενώ καλυτερεύει τη θέση των μεγαλογαιοκτημόνων απέναντι στους μικροϊδιοκτήτες, προστατεύει ιδιαίτερα τη στρατιωτική ιδιοκτησία, θεωρώντας πρωταρχικής σημασίας την οικονομική ενίσχυση του στρατού. Παράλληλα σταματά τον πολλαπλασιασμό των μοναστηριών -επιτρέπει την ίδρυση νέων μόνο σε έρημα μέρη, όπως είναι το Άγιον Όρος- και εκδίδει διάταγμα (964) εναντίον της αυξήσεως της εκκλησιαστικής περιουσίας. Στρατιωτικές επιτυχίες της βασιλείας του, με τεράστιο αντίκτυπο, είναι η κατάληψη

της Κιλικίας -ύστερα από σκληρό αγώνα δύο χρόνων- και της Κύπρου (965), που ανοίγουν τον δρόμο προς τη Συρία, της Κύπρου ιδιαίτερα, σε συνδυασμό με την προηγούμενη ανακατάληψη της Κρήτης (961), ενισχύει αποφασιστικά τη ναυτική δύναμη του Βυζαντίου. Τέλος η κατάληψη της Αντιόχειας από τους στρατηγούς Βούρτζη και Πέτρο Φωκά (969) ύστερα από σκληρές προσπάθειες, αποτελεί το σημαντικότερο γεγονός του αγώνα στην Ανατολή, που ολοκληρώνεται με την κατάκτηση της πρωτεύουσας των Χαμιδανιδών, Χαλέπι. Με τη συμφωνία που επακολουθεί με τους Άραβες -λίγο μετά τη δολοφονία του Νικηφόρου Φωκά- ένα μέρος της Συρίας, με κέντρο την Αντιόχεια, παραχωρείται στο Βυζάντιο, ενώ το υπόλοιπο, με κέντρο το Χαλέπι, αναγνωρίζει τη βυζαντινή επικυριαρχία. Η τόσο σημαντική αύξηση δυνάμεως και αίγλης του Βυζαντίου υπογορεύει στον Νικηφόρο την αγέρωχη στάση του απέναντι στους Βουλγάρους, όταν αντιπρόσωποι τους ζητούν την πληρωμή φόρων που πληρώνονταν από παλαιά. Η μυστική συνεννόηση Βουλγάρων και Ούγγρων, που έδινε τη δυνατότητα στους τελευταίους να κάνουν επιδρομές στη Θράκη περνών-

τας από βουλγαρικό έδαφος, προκαλεί τον Νικηφόρο να στρέψει τους Ρώσους εναντίον των Βουλγάρων, γεγονός επικίνδυνο για το ίδιο το Βυζάντιο, κυρίως ύστερα από τη ρωσική κατάληψη της Βουλγαρίας. Συναίσθηση υπεροχής, αλλά και παράδοση αιώνων, δημιουργεί τη δυσμενή αντίδραση του Νικηφόρου, όταν επανιδρύεται στη Δύση η αυτοκρατορία, αυτή τη φορά από Γερμανό ηγεμόνα, τον Όθωνα Α' (962), ο οποίος μονοπωλεί τον τίτλο του αυτοκράτορα των Ρωμαίων. Η ισχυρή αντίδραση του Νικηφόρου για την ανεπίτρεπτη στάση του Γερμανού ηγεμόνα εκδηλώνεται και με τη δυσμενή υποδοχή, που επιφυλάσσει στον πρέσβη του Όθωνα Λιουτπράνδο (968). Ο Νικηφόρος Φωκάς έπεσε θύμα συνωμοσίας, που οργάνωσαν η γυναίκα του Θεοφανώ και ο Ιωάννης Τσιμισκής. Η ταχύτης με την οποία έδρασε ο Τσιμισκής και η υποχώρησή του σε όλες τις απαιτήσεις που προέβαλε ο πατριάρχης Πολύευκτος για να δεχθεί να τον στέψει (απομάκρυνση της Θεοφανώς, τιμωρία των δολοφόνων, ανάκληση νομοθετημάτων περιοριστικών της εκκλησιαστικής περιοχής) τον έφεραν στον θρόνο, παρ' όλη την αντίδραση των Φωκάδων.

Ο ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΜΑΣ

*Η Ελλάδα ποτέ δεν πεθαίνει
δεν την σκιάζει φοβέρα καμιά.
Μόνο λίγο καιρό ξαποσταίνει
και ξανά προς τη δόξα τραβά.*

.....

Του Πάνου Καραβία - Έρευνα Ευθύμιου-Μίμη Βασιλείου

Η ΠΙΣΤΗ ΣΤΟ ΕΘΝΟΣ ΜΑΣ, στην κρίσιμη τούτη καμπή, που πασχίζουμε ν' ανεβάσουμε τη χώρα σε ανώτερο επίπεδο σύνθεσης, μέσα στην ευρωπαϊκή κοινότητα, είναι ανάγκη ζωής. Μα για να γίνει το έθνος παλμός καρδιάς, ένα με το αίμα της νιότης μας, πρέπει πρώτα η νιότη μας να πάρει συνείδηση, **να πεισθεί πως το έθνος και το εγώ είναι, για τον Έλληνα, έννοιες που δένουνται η μια με την άλλη, που συμπληρώνουν η μια την άλλη, και πως υπηρετώντας το έθνος, πλαταίνεις οικουμενικά και πλουτίζεις σε βάθος το εγώ σου, δίνεις ομορφιά στη ζωή σου, και γιομίζεις αγάπη για τον άνθρωπο.** Κι εμείς οι έλληνες είχαμε πάντα τόσο δυνατό το αίσθημα του έθνους, που το ταυτίσαμε με τη θρησκεία και τη φυλή μας — πράγμα σπάνιο, σπανιότατο, αν όχι άγνωστο σ' άλλα έθνη — σε μια τρισυπόστατη φλόγα. Όταν λέμε ελληνισμός, ο ελληνισμός μας, και τί δεν ξυπνά μέσα στην ψυχή μας. Ο ελληνισμός μας! είναι η ίδια η ατομική μας ελευθερία και η ανθρωπιά μας, είναι η οικουμενική ματιά που είχε πάντα η

ράτσα μας, είναι η περιπέτεια. Είναι η ιστορία μακραίωνων σκληρών αγώνων και θυσιών για την υπαρξή μας σε τούτη τη γωνιά της Μεσόγειος, όπου μας κύκλωναν εχθροί που φθόνησαν την ανωτερότητα του ελληνικού πνεύματος και την ομορφιά της γης, της θάλασσας και τ' ουρανού μας. Ο ελληνισμός μας είναι η μοίρα της γεωγραφικής μας θέσης, στο σταυροδρόμι τριών ηπείρων, ανάμεσα σε αλληλοσυγκρουόμενους, αρπαχτικούς ιμπεριαλισμούς. Ο ελληνισμός μας είναι το ξάπλωμά μας στη δύση και στην ανατολή, όπου φέραμε και φυτέψαμε τη δική μας ιδέα της ανθρωπιάς, τη δημιουργική ευφυΐα και τη δραστηριότητα της ράτσας μας. Δεν είναι τυχαίο, πως ποτέ δε θελήσαμε να καταχτήσουμε λαούς για την εκμετάλλευση, κρατώντας τους στην άγνοια και την αθλιότητα. Η εξάπλωσή μας που την έσπρωχνε η ζωτική ορμή και το πνεύμα της περιπέτειας της ράτσας μας, είχε πάντα έναν ανώτερο προορισμό, ήταν ανθρωπιστική κι' εκπολιτιστική.

Σε μια εποχή κατάπτωσης του ελληνισμού, έγραφεν ο Ίων Δραγούμης: **«Δεν θέλω να πεθάνει το έθνος μου, το έθνος αυτό, που τόσα έκαμε στη ζωή του, το έξυπνο, το τόσο ανθρώπινο. Για να το φυλάξω από τον θάνατο πρέπει τώρα να το κάμω πεισματάρικο στην εθνική πίστη, στον ενθουσιασμό, ας είναι και υπερβολικό το αίσθημα που θέλω να δώσω στους έλληνες. Μόνον έτσι θα ζήσει το έθνος. Αργότερα, πάλι μπορεί να αλλάξουν οι ανάγκες και τότε ας γίνει πάλι ανθρώπινο, όπως είναι το φυσικό του»**. Πενήντα τόσα χρόνια από τότε που ο Δραγούμης χάραζε με το αίμα του τα λόγια τούτα, άλλαξαν οι ανάγκες του έθνους και δεν χρειάζεται να χωρίζεται το εθνικό από το ανθρώπινο. Το εθνικό αίσθημα δένεται με το ανθρώπινο — που είναι «φυσικό» στον έλληνα — και με το οικουμενικό. Το εθνικό αίσθημα δένεται, πιο πολύ παρά ποτέ άλλοτε, με το ατομικό πεπρωμένο του κάθε έλληνα. Άλλωστε πιστεύω, πως το εθνικό αίσθημα ήταν δυνατό σ' εμάς τους έλληνες και γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο, για τον λόγο πως είμαστε ατομικιστές, κάποτε, ως τη διάλυση και την αναρχία. Και την ενότητά μας την πετυχαίνανε — με τη συγκλίνουσα ελεύθερη θέληση του καθενός έλληνα.

Ένα στοιχείο του ατομισμού μας είναι ή δίψα για την αποδημία και την περιπέτεια, για την κατάκτηση και την έντονη βίωση της ζωής. Απ' αυτή τη

μεριά, πιστεύω πως το εθνικό μας αίσθημα συμπορεύεται με το πανάρχαιο τ' οδυσσειακό ένστιχτο της ράτσας μας, αυτό το μυστηριώδες κάλεσμα των μεγάλων δρόμων. Κι' η Ιστορία του πολιτισμού μας άρχισεν, όταν οι άνθρωποι τούτης της γης μας, ξυπνώντας το ξύπνημα της αυγής του ελληνικού πνεύματος, είδαν γύρω τους θάλασσα κι' ένιωσαν να τους συνεπαίρνει ο πόθος και η περιέργεια για να δουν τον παραέξω κόσμο, και ψάξανε από νησί σε νησί, από λιμάνι σε λιμάνι — κι' υψώθηκε στο αποκόρυφό του, όταν οι Ίωνες απλώθηκαν στις ακτές της Μικρασίας και τους έδωσαν τ' όνομά τους, και οι Αχαιοί έσμιξαν με τους Μινωικούς στην Κρήτη. Δεν είναι μόνο η στέγνα της στεριάς μας που μας έσπρωξε στην αναζήτηση και στην περιπέτεια. Είναι κάτι άλλο, κάτι σα μια θείκη τρέλλα της ράτσας μας — μήπως τρέλλα δεν ήταν το κατέβασμα των θεών ανάμεσα στους ανθρώπους; — μια θείκη τρέλλα σύμφυτη με την αυγή του ελληνικού πνεύματος. Πόθος της αποδημίας και της αναζήτησης και συνάμα έρωτας και περήφανη έξαρση για τη μητρική γη. Ο Οδυσσέας φέρνει μέσα του και συμβολίζει τη διπλή υπόσταση της φλογερής ελληνικής ψυχής: δίψα της περιπλάνησης και της περιπέτειας, και νοσταλγία της Ιθάκης.

Οι ιδιότητες τούτες της φυλής μας εκδηλώθηκαν συνθετικά κι' αναγλυφικά σ' εποχές εθνικών εξορμήσεων. Στα τελευταία πενήντα χρόνια μας, δυο

φορές είδαμε, το 1912 και το 1940, πως σωματώθηκε το έθνος σε κείνη τη θυμαστή, εσωτερική ενότητα, ενότητα βιολογικής μονάδας, με μια πειθαρχία, όχι τυφλά πειθήνια — τέτοια πειθαρχία δεν την ανέχεται ο αντάρτικος ατομισμός του έλληνα — μα γεμάτη ζωή κι' ενέργεια, κινημένη από την ελεύθερη απόφαση και την ολόψυχη προσχώρηση του καθενός έλληνα στον κοινό αγώνα για την ύπαρξη και τη βεβαίωση του έθνους. Το έθνος έγινε τότε, ο μυστηριώδης «εξουσιαστής Κύριος», πού τον ζητούσαν ο Μαυρίκιος Μπαρρές για να τον ακολουθήσουν, εκείνος και οι γάλλοι του. Την κάθε μεγάλη στιγμή, τούς θριάμβους, μα και τα πλήγματα και τις συμφορές του έθνους, ο έλληνας τις έζησε σαν δικές τους περιπέτειες, με την ίδια λαχτάρα, με τον ίδιον αγωνιστικόν ενθουσιασμό, με την ίδια προθυμία για όλες τις θυσίες, όπως σαν ξεκινούσε να πάει να ζήσει και να δράσει και να καζαντήσει σε μακρινές στεριές και έρημους, και σ' άξενες, άγριες θάλασσες, συχνά, εντελώς μόνος, ανάμεσα σ' επίφοβους αντίπαλους κι' ανταγωνιστές, ενάντια σε μύριες δυσκολίες κι' εμπόδια. Τις περιπέτειες του έθνους του, ο έλληνας τις έκανε δικό του τραγούδι, λαχτάρα και χαρά και πόνο της ατομικής του ψυχής.

Έτυχε να ζήσω πολλά χρόνια σε ξένες χώρες, και ταξίδεψα, όχι βέβαια όσο θα τόθελα — τούτη η δίψα της αποδημίας και της περιπέτειας είναι σαν τον έρωτα, δε σώνεται ποτέ σ' έναν έλληνα

— μα αρκετά, και είδα δείγματα ελλήνων σε τέσσερις ηπείρους, σε κοσμοπόλεις και σε χωριά της ερήμου, από το Παρίσι και τη Λόντρα και τη Βαρσοβία και τη Νέα Υόρκη ως το Ουάντι Χάλφα, στα σύνορα του Σουντάν. Είναι γνωστό, εδώ, στο ελλαδικό κέντρο μας, που αιώνια γκρινιάζουμε και τρωγόμαστε, πως αν βοούσε, όλοι σχεδόν οι νέοι έλληνες θάφευγαν για τη μεγάλη περιπέτεια ως τις άκρες της υδρογείου. Μα στην ξενιτειά, δεν υπάρχει σχεδόν έλληνας που είδα και μίλησα μαζί του — από τον φτωχό ψωμά της Taftish Attiya ως τους μεγαλοεφοπλιστές της Πέμπτης Λεωφόρου — που να μη λυώνει από τη νοσταλγία, από τον έρωτα και τον καημό του ελλαδικού χωριού του, που να μην κάνει το εγκώμιο της ομορφιάς του. και κάτι άλλο: δεν είναι μυστικό πως στην Ελλάδα, ο έλληνας είναι άστατος, πονηρός, νωχελής και αντάρτικος. Φίλος αμερικανός ανταποκριτής, που έζησε πολλά χρόνια στην Αθήνα, έλεγε κάποτε, πως **οι έλληνες είναι έτοιμοι να θυσιάσουν όλα τα αγαθά τους και τη ζωή τους στον πολεμικόν αγώνα, μα σε καιρόν ειρήνης μη τους ζήτησε να πληρώσουν φόρους, αγαναχτούν!** στην ξενιτειά όμως, πώς γίνεται αυτή η εκπληκτική αλλαγή; Πώς επιστρατεύεται η ακούραστη εργατικότητα και η τάξη και η προγραμματισμένη δράση και η οργανωμένη κοινωνική αλληλεγγύη και η κοινοτική δραστηριότητα — την κοινότητα την κουβαλάει μαζί του

ο Έλληνας, μαζί με την εφημερίδα και το κοινωφελές σωματείο, όπου πάει κι' όπου σταθεί, γύρω τριγύρω στην υδρόγειο — πώς γίνεται αυτή η αλλαγή στον Έλληνα; Νομίζω πως η απάντηση είναι τούτη: ο ξενητεμένος Έλληνας έχει το αίσθημα και τη συνείδηση πως κάθε μέρα ζει μεγάλες στιγμές, τα εμπόδια μα και οι στόχοι που κυνηγά ξεσηκώνουν τη θέλησή του, κι' έχει πάντα μπρος του έναν απώτατο προορισμό, την πατρίδα και το έθνος. Ζει μ' ένα δράμα, τον «καπνόν αναθρώσκοντα» του πατρικού σπιτιού, όπως το ζούσε ο Κάλβος, ένας μεγάλος ξενητεμένος Έλληνας, πού έγραψε:

*Όταν το φως επλούτει
τα βουνά και τα κύματα,
Σε εμπρός των οφθαλμών μου
Πάντοτες είχαν ...*

Α! Άν ήταν μορετό το αίσθημα τούτο που θαυματουργήσε στις μεγάλες στιγμές του έθνους, και θαυματουργήσε στην ξεντειά, να γινόταν έρωτας της ελληνικής νεότητας, σήμερα που υψηλότετοι στόχοι έχουν ταχθεί για να τους φτάσουμε και ν' ανεβάσουμε το έθνος στην ειρηνική πορεία

του, στο ανώτερο επίπεδο που του πρέπει. Πιστεύω πως είναι μορετό, αν η ηγεσία του έθνους έδινε πρώτη το παρόδειγμα της ευγένειας και της ανιδιοτέλειας και της θυσίας, για τον κοινόν ωραίο σκοπό. Τότε, η ενέργεια που σαλεύει μέσα στην ψυχή της νίκης θάβρισκε τη σωστή διέξοδο και θα μπορούσε, μέσα στις νέες συνθήκες, μ' ένα καινούργιο ανθρώπινο νόημα, να πραγματοποιθεί ο οραματισμός του Περικλή Γιαννόπουλου που ζητούσε: «Να δημιουργηθεί εδώ, ένας Ελληνικός Εγκέφαλος, όστις ενισχυόμενος από όλην την πνευματικήν, ηθικήν και υλικήν δύναμιν της φυλής, να δημιουργήσει εδώ, ολόκληρον την Ελλάδα, ένα Εθνικόν Εργαστήριον, νυχθημερόν καιόμενον σαν ηφαίστειον». Θα γινόταν έτσι η ελληνική γη, η πιο ζηλευτή στον κόσμο, με τους νέους στον αγώνα, σε μια ζωή όλην ένταση και πλούτον κι' ομορφιά. Μια ζωή - βεβαίωση ενάντια στον θάνατον κι' υπερβατική του θανάτου. Υπάρχουν κι' ανάμεσα στους νεκρούς του έθνους, μεγάλοι για να την οδηγήσουν.

ΕΛΛΗΝΟΑΓΓΛΙΚΑ - GREEKLISH

ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ

Της Ακαδημίας Αθηνών για το μάθημα των Greeklish

Τον τελευταίο καιρό έχει αρχίσει να εκδηλώνεται μια τάση να αντικατασταθεί το ελληνικό αλφάβητο από το λατινικό. Η τάση αυτή γίνεται φανερή κυρίως σε κείμενα παραγόμενα από ηλεκτρονικούς υπολογιστές -με χρήστες κρατικές υπηρεσίες ακόμη και Α.Ε.Ι. - σε κείμενα προβαλλόμενα από την τηλεόραση, τα κινητά τηλέφωνα, αλλά και από σχετικές προτροπές ξένων ραδιοφωνικών σταθμών. Είναι χαρακτηριστικό ότι η προσπάθεια αυτή, η οποία θα καταφέρει καίριο πλήγμα κατά της Ελληνικής σκέψης και όλων των πτυχών του ελληνικού πολιτισμού που εκφράζονται με γραπτά κείμενα, αλλά και των εν γένει ανθρωπιστικών σπουδών, έφτασε μέχρι ν' απασχολήσει τον Τύπο και ν' αποτελέσει αντικείμενο ερωτήσεων βουλευτών προς την κυβέρνηση.

Η γλώσσα μας η αρχαιότατη, αλλά πάντα σύγχρονη και ζώσα, αυτή η γλώσσα που εμπλούτισε όχι μόνο τη λατινική, αλλά και τις κυριώτερες ευρωπαϊκές γλώσσες, που έχει οπτικά συνδεθεί άρρηκτα με το αλφάβητό της, δεν είναι δυνατόν να υποστεί μείωση με την κατάργησή του από εμάς τους ίδιους. Είναι αδιανόητο να δεχθούμε

ως Έλληνες την μεταμφίεση της γραφής μας με την κατάργηση πολλών γραμμάτων της, που δεν πέρασαν στο λατινικό αλφάβητο, και με την αντικατάστασή τους από άλλα υποτίθεται ηχητικώς παραπλήσια γράμματά του.

Όταν άλλοι λαοί, όπως π.χ. Γάλλοι και Ισπανοί, μάχονται ως σήμερα να διατηρήσουν μέχρι την τελευταία τους λεπτομέρεια τον τρόπο γραφής των κειμένων τους με το δικό τους αλφάβητο, εμείς, με την δικαιολογία της δήθεν διευκόλυνσής μας στην παγκόσμια επικοινωνία, επιχειρούμε η αντικατάσταση του ελληνικού αλφαβήτου των 2.500 και πλέον χρόνων με το λατινικό. Ως λαός, που μέσα από το ίδιο αλφάβητο της γλώσσας του μετέδωσε τον πολιτισμό σε όλο τον κόσμο, εμείς οι Έλληνες δεν είναι δυνατόν παρά να αρνούμεθα να εγκαταλείψουμε την ιστορική μας γραφή. Όχι μόνο γιατί αχρηστεύεται ένα από τα θεμελιακά στοιχεία του πολιτισμού μας, αποκόβοντάς μας από τις μέχρι σήμερα εκδηλώσεις του, αλλά και γιατί έτσι αγνοείται η σχέση αλφαβήτου και γλώσσας. Μιας γλώσσας, που ο τρόπος της γραπτής της απόδοσης έμεινε αναλλοίωτος επί ολόκληρες χιλιετίες ως σήμερα.

Θεωρούμε ανόσια αλλά και ανόητη κάθε προσπάθεια να αντικατασταθεί ή ελληνική γραφή στο λίκνο της, εφ' όσον μάλιστα σε άλλες χώρες ανάλογες απόπειρες μεταβολής τού τρόπου γραφής -σε μερικές περιπτώσεις πολύ δυσχερέστερης της ελληνικής- προσέκρουσαν στην καθολική και οργισμένη αντίδραση των λαών των χωρών

αυτών. Όπως και επί Ενετών, όταν αυτοί στα μέρη που κυριαρχούσαν προσπάθησαν να αντικαταστήσουν στα ελληνικά κείμενα τους ελληνικούς χαρακτήρες με λατινικούς, έτσι και τώρα θα αντισταθούμε καλώντας όλους τους συνέλληνες ν' αντιδράσουν για την πρόρριξα (από τη ρίζα) εξάφaniση των ανίερων αυτών σχεδίων

ΕΧΟΥΜΕ ΣΗΜΕΡΑ ΗΓΕΤΕΣ ΣΤΗ ΚΥΠΡΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ;

Μερικά από τα χαρακτηριστικά που πρέπει να διακρίνουν έναν ηγέτη

Από το βιβλίο του Βασίλη Μαρκεζίνη. Η Ελλάδα των κρίσεων. Ο Βασίλης Μαρκεζίνης βρέθηκε πρόσφατα στην Κύπρο όπου έδωσε σειρά διαλέξεων σαν προσκεκλημένος του ΚΥΚΕΜ.

Έρευνα: Ανδρέα Μαϊμάρη

Ο πραγματικός ηγέτης πρέπει, να έχει όραμα και φαντασία, να σκέφτεται ανορθόδοξα και να μην είναι δέσμιος του κατεστημένου τρόπου σκέψης, απλώς και μόνο επειδή αυτός αποτελεί την ισχύουσα ορθοδοξία. Η καινοτομία, όμως και τολμηρή σκέψη πρέπει να συνοδεύεται από τη διπλωματική ικανότητα του ηγέτη να πείθει τους συνεργάτες του να τον ακολουθούν στις νέες του ιδέες. Ο ηγέτης, συγχρόνως πρέπει να έχει το χάρισμα να είναι καλός στις επικοινωνιακές σχέσεις, σε μια εποχή που αυτό το προσόν διαδραματίζει κυρίαρχο ρόλο για την επιτυχία του χαρτθέντος προγράμματος. Ασφαλώς, οφείλουμε να παραδεχθούμε ότι ελάχιστοι μπορούν να ικανοποιούν όλα αυτά τα προσόντα, οπότε πρέπει

να διατηρούν σε εφεδρεία μια ακόμη εναλλακτική ιδιότητα, και ειδικότερα την ικανότητα να περιστοιχίζονται από ικανούς συνεργάτες, οι οποίοι είναι σε θέση να αναπληρώνουν τις αδυναμίες των ηγετών. **Και αυτό όμως το προσόν δεν απαντά εύκολα, διότι λίγοι, ελάχιστοι ηγέτες ανέχονται κοντά τους ανθρώπους πιο έξυπνους από τους ίδιους.** Πράγματι, ίδιον των πολιτικών που έχουν φτάσει στην κορυφή δεν είναι μόνον η μοναξιά, αλλά και η δυσπιστία προς όλους.

Σκληρές, υπό την έννοια «ηγετικές», αποφάσεις είναι εκείνες που υλοποιούνται πράγματι και δεν ανακοινώνονται απλώς για το θεαθήναι. Αυτές οι τελευταίες δεν είναι πράξεις ηγετών, αλλά κλασικές μεσογειακές κουτοπονηριές!

Μνήμη ΤΟΥ ΗΡΩΪΚΟΥ ΕΠΟΥΣ ΚΑΙ ΘΑΥΜΑΤΟΣ ΤΟΥ 1940

Έρευνα Ευθύμιου-Μίμη Βασιλείου

Με λύπη αλλά και παράπονο περιγράφουμε επακριβώς το στιγμιότυπο της απόρριψης του ιταλικού τελεσιγράφου της 28ης Οκτωβρίου 1940 και την αναφώνηση του ΟΧΙ, γεγονός που σκόπιμα και φανατικά αποσιωπάται, δεν μνημονεύεται και δεν προβάλλεται. Απεναντίας κρύβεται και παραποιείται:

Μετά τη μεταμεσονύκτια (3.00') ανακοίνωση του Ιταλού Πρεσβευτή Γκράτσι στον τότε Έλληνα Πρωθυπουργό Ιωάννη Μεταξά για την ιταλική επίθεση, ο Πρωθυπουργός απάντησε: «**Λοιπόν, πόλεμος!**». Και κάλεσε αμέσως την Πολιτική και Στρατιωτική Ηγεσία (3.30'-4.00' πρωινή), η οποία

ομόφωνα αποφάσισε το πατροπαράδοτο και ηρωικό «ΟΧΙ», που εξαγγέλθηκε με το πρώτο πολεμικό Διάγγελμα.

Και ακριβώς, πριν το υπογράψει πρώτος ο Πρωθυπουργός έκαμε το Σημείον του Σταυρού! Το ίδιο έκαμαν και οι λοιποί συνυπογράψαντες, ο Βασιλεύς Γεώργιος Β΄, ο Στρατάρχης Αλέξανδρος Παπάγος, οι Υπουργοί και οι Αρχηγοί των Ενόπλων Δυνάμεων! Γιατί όμως δεν αναφέρεται το γεγονός αυτό πουθενά; Γιατί άραγε; Γιατί τόση αχαριστία και τόση παραποίηση της αλήθειας; Ποιους εξυπηρετεί η παρασιώπησή του;

Η ΠΡΩΤΗ ΑΝΤΑΡΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.Α.

Από το βιβλίο του Ευθύμιου-Μίμη Βασιλείου «Οδοιπορικό Ελευθερίας»

Σχηματίστηκε η πρώτη ανταρτική Σομάδα της Ε.Ο.Κ.Α στη «Βασιλική» της Ιεράς Μονής Κύκκου με την επωνυμία ΟΥΡΑΝΟΣ και αρχηγό τον Μάρκο Δράκο. Στην αρχή πήγε εκεί ο Χαράλαμπος Μούσκος, ακολούθησε ο Ευτύχιος Σαλάτας και ο Νίκος Σπανός και στη συνέχεια ήλθαν και άλλοι, καθώς και οι δραπέτες του φρουρίου της Κερύνειας, που έφθασαν εκεί με λεωφορείο ως «προσκυνητές» από τον Λάρνακα της Λαπήθου, με τη βοήθεια του Στέλιου Μαυρομαμάτη. Μάρκος Δράκος, (Λυκούργος), ο οποίος ήταν ο υπεύθυνος της ομάδας, Μίκης Φυρίλλας, Παύλος Νικήτας, Ανδρέας Πολυβίου, (Μπότσαρης), Χριστάκης Ελευθερίου, Λεύκιος Ροδοσθένους, Νίκος Ιωάννου (Ψωμάς), Νίκος Παστελλόπουλος, Γεώργιος Γεωργιάδης, Στυλιανός Ξαπόλυτος, Θεοδόσης Χαρίτωνος, Ανδρέας Ιερείδης, Σάββας Αχιλλέως Αλωνεύτης (σήμερα Αρχιμανδρίτης).

Πολύ σύντομα η ομάδα έγινε 15 μελής και διέμενε σε δύο κρησφύγετα. Τον εφοδιασμό τους είχε αναλάβει η Μονή Κύκκου, «η Σχολή», όπως την αποκαλούσε ο αρχηγός Διγενής, και συγκεκρυμμένα οι πατέρες Κύριλλος, Μάξιμος,

Μάρκος Δράκος

Μακάριος, Διονύσιος Κυκκώτης, Ιγνάτιος, Σάββας Χατζηκλεάνθους και Σάββας Κωνσταντίνου, που ήταν μνημένοι στον Αγώνα στον οποίο και αφιερώθηκαν «ψυχή τε και σώματι» με τις ευλογίες, τη στήριξη, την προστασία και την οικονομική αρωγή του Ηγουμένου της Μονής Χρυσοστόμου, που ήταν από τους πρώτους μνηθέντες και είχε το ψευδώνυμο ΕΥΓΕΝΙΚΟΣ.

Εδώ στην περιοχή «Βασιλική», εγκατέστησε αργότερα το αρχηγείο του και ο αρχηγός Διγενής. (09/01/56)

PARLIAMENTARIUM

ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΣΤΙΣ ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ

Το ολοκαίνουργιο και εντυπωσιακό Κέντρο Επισκεπτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που άνοιξε επίσημα τις πύλες του για το κοινό την Παρασκευή 14 Οκτωβρίου 2011 στις Βρυξέλλες, ονομάζεται Parliamentarium και είναι το δεύτερο μεγαλύτερο στον κόσμο. Μέσα από τα προηγμένα εργαλεία πολυμέσων που χρησιμοποιούνται εκεί, οι επισκέπτες θα έχουν την ευκαιρία να ανακαλύψουν το **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο**, την καρδιά της Ευρώπης, να δουν πώς λαμβάνονται οι αποφάσεις και πώς αυτές επηρεάζουν την καθημερινή τους ζωή. Παιδιά και μεγάλοι θα ανακαλύψουν τις ευρωπαϊκές πολιτικές με έναν καινοτόμο και διασκεδαστικό τρόπο. **Το Parliamentarium είναι το μεγαλύτερο κοινοβουλευτικό κέντρο επισκεπτών στην Ευρώπη και ο πρώτος πλήρως προσβάσιμος σε 23 γλώσσες εκθεσιακός χώρος που υπήρξε ποτέ. Οι επισκέπτες μπορούν να έλθουν σε επαφή με τους πολιτικούς μέσα από διαδρα-**

στικές παρουσιάσεις πολυμέσων, είναι σε θέση να κάνουν ένα ιδεατό γύρο ανά την Ευρώπη σε ένα τρισδιάστατο χάρτη, να ανακαλύψουν πώς έχει συνεισφέρει η Ευρωπαϊκή Ένωση σε καθεμιά από τις χώρες-μέλη, να μάθουν για τον ρόλο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και να ζήσουν την εμπειρία της πορείας της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Το νέο Κέντρο Επισκεπτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου είναι το μόνο μέρος στην περιοχή όπου στεγάζονται τα όργανα της Ε.Ε. στις Βρυξέλλες, στο οποίο μπορούν τώρα να έχουν πρόσβαση όλοι οι πολίτες χωρίς άδεια εισόδου, 7 ημέρες την εβδομάδα.

Σκοπός της Ε.Ε. είναι μέσα από το Parliamentarium, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να συμβάλει στο να μετατραπεί η περιοχή αυτή των Βρυξελλών σε έναν πιο ζωντανό τόπο και επιβεβαιώνει τη βούλησή του να είναι ανοικτό προς το κοινό. Το νέο Κέντρο είναι ένας χώρος φιλικός για τις οικογένειες, έτοιμος να υποδεχθεί μεγάλους και παιδιά από το Βέλγιο και άλλες χώρες. Θα επιδιώξει επίσης να αποτελέσει τόπο σχολικών επισκέψεων, προσφέροντας σε ολόκληρες τάξεις ένα κατάλληλο περιβάλλον εντός του οποίου τα παιδιά μπορούν να γνωρίσουν τους ευρωπαϊκούς θεσμούς, μέρος της ιστορίας των χωρών της Ευρώπης και να έλθουν σε επαφή με τα υπόλοιπα μέλη της Ε.Ε.

Απώτερος όμως στόχος είναι το Parliamentarium να καταστεί ο ακρογωνιαίος λίθος για την οικοδόμηση μιας πραγματικής «ευρωπαϊκής πανεπιστημιούπολης», ενώ μακροπρόθεσμα, το Κοινοβούλιο προτίθεται να δημιουργήσει μια αστική τουριστική διαδρομή που θα προσφέρει ενημερωτικές και εκπαιδευτικές επισκέψεις στο νέο Κέντρο Επισκεπτών, το Infopoint, το Γραφείο Ενημέρωσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στο Βέλγιο και τον μελλοντικό Οίκο της Ευρωπαϊκής Ιστορίας.

Το Parliamentarium σε αριθμούς

> Έκταση: περίπου 5.400 τ.μ. εκ των οποίων 2.890 τ.μ. αφιερώνονται στον

εκθεσιακό χώρο. Το μεγαλύτερο Κοινοβουλευτικό Κέντρο Επισκεπτών στην Ευρώπη και το δεύτερο στον κόσμο μετά το Capitol Hill στην Ουάσινγκτον.

> Γλώσσα: Ο πρώτος μόνιμος εκθεσιακός χώρος στον κόσμο που χρησιμοποιεί 23 γλώσσες για την παρουσίαση του περιεχομένου του. Παρέχονται σε όλους τους επισκέπτες Ατομικοί Οδηγοί Πολυμέσων (PMGs). Σε κάθε εγκατάσταση ο Ατομικός Οδηγός παρουσιάζει λεπτομερή στοιχεία και σύντομες ταινίες στη γλώσσα που επιθυμεί ο επισκέπτης.

> Αναμενόμενο κοινό: περίπου 450.000 άνθρωποι κάθε χρόνο.

> Κόστος: Περίπου 21 εκατ. ευρώ, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών σχεδιασμού και παραγωγής για 23 γλώσσες (συνολικά).

> Διάρκεια εκτέλεσης του έργου: 6 χρόνια.

> Διαδραστικότητα: Η έκθεση προσφέρει περίπου 100 βίντεο και περίπου 300 εγκαταστάσεις πολυμέσων.

> Παραγωγή πολυμέσων: Πάνω από 700 πολύγλωσσες παραγωγές πολυμέσων.

> Ηθοποιοί για το παιχνίδι ρόλων: Πάνω από 400 καλλιτέχνες και από τις 27 χώρες της Ε.Ε.

> **Άτομα** που έδωσαν συνέντευξη για το τμήμα «Καθημερινή Ζωή»: 54 και από τα 27 κράτη μέλη.

> **Αριθμός** Σημείων ένδειξης του τμήματος «Ενωμένοι στην Πολυμορφία»: 90, το καθένα με μία ταινία για μια διαφορετική πόλη/περιοχή των κρατών μελών της Ε.Ε.

> **Αριθμός** ραδιοσυχνικών αναγνωρίσεων (RFIDs) στο τμήμα «Ενωμένοι στην Πολυμορφία»: Περισσότερες από 600 ενσωματωμένες ετικέτες RFIDs.

> **Οθόνες:** Πάνω από 100 διαδραστικά τερματικά/οθόνες και διαδραστικές προβολές

> **Αριθμός** διόδων φωτοεκπομπής (LEDs) στην είσοδο: 595.968 LEDs

> **Φωτογραφίες:** Πάνω από 1.400.

> **Μήκος** καλωδίων: Περίπου 40 χλμ.

> **Διαδραστικός** χάρτης: Επιδαπέδιος χάρτης της Ευρώπης 210 τ.μ. με 90 διαδραστικά σποτ.

> **Κινηματογραφικές** αίθουσες 360 μοιρών: 2 κινηματογραφικές αίθουσες. Η καθεμία προσφέρει επιφάνεια προβολής περίπου 150 τ.μ.

> **Αριθμός** προβλεπόμενων PMG (ατομικών οδηγιών πολυμέσων): 700.

ΤΟ PARLIAMENTARIUM ΜΕ ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ

Τι προσφέρει το Κέντρο Επισκεπτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Προβολή του ημικυκλίου σε 360 μοίρες

Κατά την επίσκεψή τους, οι επισκέπτες μπορούν να καθίσουν στο μέσο μιας ψηφιακής γιγαντοοθόνης 360 μοιρών, που θα προβάλλει το «Ημικύκλιο» (η αίθουσα που συνεδριάζει η Ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου). Εκεί, θα μπορούν να δουν πώς λαμβάνονται οι αποφάσεις στο Ε.Κ. και να ανακαλύψουν περισσότερα για τους ευρωβουλευτές, τους δημοκρατικά εκλεγμένους εκπροσώπους της Ε.Ε, οι οποίοι λαμβάνουν τις αποφάσεις. Μπορούν να παρακολουθήσουν συζητήσεις και ψηφοφορίες και να μάθουν τη νομοθετική διαδικασία με κατανοητό και ευχάριστο τρόπο. Θα έχουν επίσης τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν μια οθόνη παλμοεπαφής (touch screen) για να ανακαλύψουν περισσότερα για τους ευρωβουλευτές.

Ιδεατό ταξίδι ανά την Ευρώπη

Οι επισκέπτες μπορούν επίσης να ταξιδέψουν ανά την Ευρώπη με έναν ιδεατό τρόπο, ανακαλύπτοντας τί έχει συνεισφέρει η Ευρωπαϊκή Ένωση σε καθεμιά από τις χώρες-μέλη και διαπι-

στώνοντας ότι όλα τα κράτη μέλη είναι διαφορετικά, ενώ ταυτόχρονα συμμετέχουν σε ένα κοινό πολιτικό σχέδιο. Ο «χώρος της ιστορίας» προσφέρει στους επισκέπτες τη δυνατότητα να κάνουν μια βόλτα στην Ευρώπη πάνω σε ένα χάρτη 200 τετραγωνικών μέτρων με περισσότερα από 90 διαδραστικά σημεία. Κινητές οθόνες λειτουργούν όπως οι ηλεκτρονικοί οδηγοί για την ξενάγηση των επισκεπτών σε μια χώρα ή περιφέρεια του ενδιαφέροντός τους. Στην ίδια αίθουσα, οι επισκέπτες μπορούν να ζήσουν την εμπειρία μιας εντυπωσιακής τρισδιάστατης φωτεινής εγκατάστασης κρεμασμένης από την οροφή, η οποία στην ουσία είναι ένας μετακινούμενος τρισδιάστατος χάρτης της Ευρώπης που δίνει τα αποτελέσματα των διαφόρων σφυγμομετρήσεων της κοινής γνώμης καθώς μετατοπίζεται. Πρόκειται για μια από τις μεγαλύτερες φωτεινές εγκαταστάσεις στον κόσμο.

Παιχνίδι ρόλων για μαθητές (προσομοίωση)

Το Parliamentarium προσφέρει επίσης στις ομάδες μαθητών γυμνασίου και λυκείου, ένα παιχνίδι ρόλων με πολυμέσα. Στο παιχνίδι οι παίκτες παίρνουν τη θέση του ευρωβουλευτή και γνωρίζουν όλα τα στάδια που χρειάζονται για τη θέσπιση της ευρωπαϊκής νομοθεσίας. Το παιχνίδι αυτό προσφέρεται

για ηλικίες από 14 έως 16 και μπορούν να συμμετάσχουν έως 32 άτομα τη φορά.

Μαγνητοσκοπημένα μηνύματα από βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου...

Ποιοι είναι οι βουλευτές μας; Τι αντιπροσωπεύουν; Γιατί κατανέμονται σε 7 πολιτικές ομάδες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου; Οι επισκέπτες μπορούν να βρουν απάντηση στα ερωτήματα αυτά μέσα από ορισμένες διαδραστικές εγκαταστάσεις και έναν πίνακα με μαγνητοσκοπημένα μηνύματα από καθέναν από τους 736 ευρωβουλευτές.

Πολίτες από ολόκληρη την Ευρώπη

Οι επισκέπτες θα ακούσουν επίσης αφηγήσεις ανθρώπων που ζουν σε διάφορες χώρες της Ε.Ε. Στο τμήμα «Καθημερινή Ζωή στην Ευρώπη», 54 ευρωπαίοι εξηγούν πώς η Ε.Ε και οι πολιτικές της έχουν επηρεάσει τη ζωή τους, το επάγγελμά τους και τα σχέδιά τους.

Εφαρμογή διαδραστικής ψηφοφορίας με τίτλο «Είναι επιλογή σου»

Άλλες εγκαταστάσεις προσφέρουν την εφαρμογή «Είναι επιλογή σου». Κάνοντας χρήση μιας εφαρμογής διαδραστικής ψηφοφορίας, οι επισκέπτες μπορούν να γνωρίσουν την ευρεία κλίμακα πολιτικών θεμάτων που συζητούνται στο Κοινοβούλιο και μπορούν

επίσης να συγκρίνουν τις ψήφους τους με άλλων επισκεπτών.

Ταξίδι στον χρόνο

Ο εκθεσιακός χώρος προσφέρει επίσης ένα σύντομο «Ταξίδι στον χρόνο» με 150 εικόνες, καθώς και πολυάριθμα ιστορικά έγγραφα που παρουσιάζουν σημαντικά γεγονότα που έχουν συμβάλει στην ευρωπαϊκή οικοδόμηση.

• Άλλες πληροφορίες

Το Κέντρο Επισκεπτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου βρίσκεται στις Βρυ-

ξέλλες στην περιοχή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Είναι ανοικτό κάθε μέρα, εκτός από το πρωί της Δευτέρας. Η είσοδος είναι δωρεάν, καθώς και ο οδηγός πολυμέσων που διατίθεται σε 23 γλώσσες. Οι εγκαταστάσεις έχουν σχεδιαστεί έτσι ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν πλήρως και από άτομα με ειδικές ανάγκες. Στο Κέντρο υπάρχει επίσης κατάστημα με είδη που φέρουν το λογότυπο του ΕΚ, καφετέρια, χώρο φροντίδας βρεφών και βεστιαριο.

Η ΥΨΩΣΗ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Από το περιοδικό εκκλησίας Αγ. Δημητρίου Παραλινίου «Παρά την λίμνη»

Έρευνα Μίμη Βασιλείου

Το έτος 326 η Αγία Ελένη πήγε στην Ιερουσαλήμ για να προσκυνήσει τους Αγίους Τόπους και να ευχαριστήσει τον θεό για τους θριάμβους του γιου της Μ.Κωνσταντίνου. Ταυτόχρονα άρχισε έρευνες για την ανεύρεση του Τιμίου Σταυρού. Επάνω στον Γολγοθά υπήρχε τότε ένας ειδωλολατρικός ναός της θεάς Αφροδίτης, τον οποίο γκρέμισε και άρχισε τις ανασκαφές.

Σε κάποιο σημείο βρέθηκαν τρεις σταυροί. Η συγκίνηση υπήρξε μεγάλη, αλλά ποιος από τούς τρεις ήταν τού Κυρίου; Τότε ο επίσκοπος Ιεροσολύμων Μακάριος με αρκετούς ιερείς, αφού έκαναν δέηση, άγγιξε στους σταυρούς το σώμα μίας ευσεβέστατης κυρίας που είχε πεθάνει. Όταν ήλθε η σειρά και άγγιξε τον τρίτο σταυρό, που ήταν του Κυρίου, η γυναίκα αμέσως αναστήθηκε.

Η είδηση διαδόθηκε σαν αστραπή σε όλα τα μέρη της Ιερουσαλήμ. Πλήθη πιστών άρχισαν να συρρέουν για να αγγίξουν το Τίμιο Ξύλο. Επειδή όμως συνέβησαν πολλά δυστυχήματα από τον συνωστισμό, ύψωσαν τον Τίμιο

Σταυρό μέσα στον ναό σε μέρος υψηλό, για να μπορέσουν να τον δουν και να τον προσκυνήσουν όλοι.

Αυτήν την ύψωση καθιέρωσαν οι Άγιοι Πατέρες να γιορτάζουμε στις 14 Σεπτεμβρίου, για να μπορέσουμε κι εμείς να υψώσουμε μέσα στις ψυχές μας τον Σταυρό του Κυρίου μας, που αποτελεί το κάτ' εξοχήν όπλο κατά του διαβόλου. Η μέρα έχει καθιερωθεί αυστηρή αλάδωτη νηστεία για την Εκκλησία μας, εκτός αν συμπίσει Κυριακή ή Σάββατο. Τότε καταλύεται το Λάδι.

Ο Απόστολος Ανδρέας

(30 Νοεμβρίου)

Τον μ. Παπασταύρου Παπαγαθαγγέλου

Μορφή βιβλική. Φυσιογνωμία προνομιούχος και διαλεκτή. Πρώτος απ' όλους τους Αποστόλους γνώρισε τον Ιησού, αλλά και πρώτος κλήθηκε να τον ακολουθήσει, γ' αυτό και απεκλήθη Πρωτόκλητος. Το όνομά του κατέχει ιδιαίτερη θέση στην ψυχή των Ελλήνων.

Ο Απόστολος Ανδρέας καταγόταν από την Βηθσαϊδά της Γαλιλαίας κι ήταν γιος του Ιωνά κι αδελφός του Πρωτοκορυφαίου Αποστόλου Πέτρου. Το επάγγελμά του ήταν ψαράς. Ήταν όμως από τις ευγενικές εκείνες ψυχές, που μελετούσαν τους Προφήτες και περιμέναμε με λαχτάρα την εκπλήρωση των υποσχέσεων του Θεού για τη σωτηρία του κόσμου. Ο Ανδρέας μαζί με τον Ιωάννη τον Ευαγγελιστή υπήρξαν στην αρχή μαθητές του Ιωάννου του Προδρόμου. Κάποια μέρα μάλιστα, που βρισκόντουσαν στις όχθες του Ιορδάνη κι ο Προδρόμος τους έδειξε τον Ιησού και τους είπε «ίδε ο

αμνός του Θεού ο αίρων την αμαρτία του κόσμου», οι δυο απλοϊκοί εκείνοι ψαράδες συγκινήθηκαν τόσο πολύ, που χωρίς κανένα δισταγμό κι επιφύλαξη αφήσαν αμέσως τον δάσκαλό τους κι ακολούθησαν τον Ιησού.

Τον ενθουσιασμό και την ικανοποίησή τους από την επικοινωνία κι

επαφή τους με τον Κύριο την βλέπουμε από την ενέργεια του Ανδρέα να τρέξει, μόλις χωρίστηκαν από τον Ιησού, για να συναντήσει το μεγαλύτερο αδελφό του Πέτρο και να του πει με χαρά: «Ευρήκαμεν τον Μεσσίαν (ό εστί μεθερμηνευόμενον Χριστός) και ήγαγεν αυτόν προς τον Ιησούν». Πόση καλωσύνη! Πόση ευγένεια ψυχής! Πόση αγάπη! Δεν κράτησε μόνος τη χαρά του. Έσπευσε να τη μοιραστεί με τον αδελφό του.

Ύστερα από την πρώτη αυτή γνωριμία τους με τον Ιησού, τόσο ο Ανδρέας, όσο κι ο Πέτρος κι ο Ιωάννης ξανα-

γύρισαν στα πλοία τους κι έπιασαν πάλι τη δουλειά τους. Δεν είχε έρθει ακόμη η ευλογημένη ώρα να αρχίσει ο Κύριος το έργο του. Αυτό έγινε λίγες μέρες αργότερα. Εκεί στη λίμνη της Γεννησαρέτ οι δυο αδελφοί καταγίνονταν να ρίψουν τα δίκτυά τους στη θάλασσα, όταν τους ξαναβρήκε ο Ιησούς και τους κάλεσε να τον ακολουθήσουν. «Δεύτε οπίσω μου», τους είπε, «και ποιήσω υμάς αλιείς ανθρώπων». Κι αυτοί «ευθέως αφέντες τα δίκτυα ηκολούθησαν αυτώ». «Ευθέως», χωρίς καμιά χρονοτριβή, χωρίς καμιά αναβολή τον ακολούθησαν.

Ο Ανδρέας ακολούθησε τον Κύριο πιστά και πρόθυμα μέχρι τέλους. Κατά το διάστημα αυτό της μαθητείας του δύο από τα πολλά επεισόδια καταδεικνύουν την ιδιαίτερη θέση, που είχε ανάμεσα στους άλλους μαθητές και κοντά στον Ιησού. Το πρώτο συνέβηκε στην έρημο. Τα πλήθη, που είχαν πληροφορηθεί πως ο Κύριος βρισκόταν εκεί, μαζεύτηκαν απ' όλα τα μέρη γύρω, για να ζητήσουν τις ευεργεσίες του και ν' ακούσουν τη διδασκαλία του. Κόντευε να δύσει ο ήλιος και κανένας δεν έλεγε να φύγει. Κάποια στιγμή ο Ιησούς φώναξε κοντά του τον Φίλιππο και τον ρώτησε: «Από πού και με τί χρήματα θα αγοράσουμε ψωμιά, για να φάγουν όλοι αυτοί οι άνθρωποι;» Ο Κύριος φυσικά γνώριζε τί θα

έκανε. Το είπε όμως αυτό, για να δοκιμάσει τον Φίλιππο και τους άλλους μαθητές. Κι αυτός από μέρους και των άλλων μαθητών γεμάτος αμηχανία απάντησε: «Διακοσίων δηναρίων άρτοι ούκ αρκούσιν αυτοίς ίνα έκαστος αυτών βραχύ τι λάβη». Διακοσίων δηναρίων ψωμιά δε φτάνουν, όχι για να χορτάσουν, αλλά για να πάρει ο καθένας μια μπουκιά. Τη στιγμή εκείνη πετάχτηκε ο Ανδρέας κι είπε: «Κύριε, είναι εδώ ένα παιδάκι, που έχει πέντε κριθαρένια ψωμιά και δυο ψαράκια» (Ιωάννης, 6,9). Φυσικά πέντε κριθαρένια ψωμιά και δυο ψαράκια δεν είναι τίποτα για τόσο κόσμο. Μα εσύ, Κύριε, μπορείς να τα ευλογήσεις και τότε, ώ, ναί! Τότε μπορούν να φάνε όλοι οι άνθρωποι και να περισσέψουν. Πρόσωπο με παρηρησία και με μια λανθάνουσα πίστη στον Χριστό μας παρουσιάζει το επεισόδιο αυτό τον Ανδρέα.

Πρόσωπο με πλατιά και μεγάλη καρδιά, μάς τον παρουσιάζει το δεύτερο επεισόδιο. Συγχρόνως όμως και άνθρωπο με τόλμη, που δε διστάζει να πάρει μια μεγάλη απόφαση και ν' αναλάβει συνάμα και τις ευθύνες του. Αφορμή γ' αυτό το επεισόδιο έδωκαν μερικοί συμπατριώτες μας Έλληνες. Ήταν οι μέρες του Πάσχα, του τελευταίου Πάσχα του Κυρίου μας. Μέσα στα πλήθη, που μαζεύτηκαν στα

Ιεροσόλυμα από τα διάφορα μέρη του κόσμου, ήταν κι αυτοί. Ασφαλώς ήταν άνθρωποι που είχαν προσηλυτισθεί στον Ιουδαϊσμό. Η πνευματική θρησκεία του Ισραήλ τους είχε τραβήξει από τη θρησκεία των ειδώλων. Είχαν ακούσει για τον Ιησού κι ένοιωσαν μέσα στην καρδιά τους βαθύ τον πόθο να τον γνωρίσουν. Πλησίασαν λοιπόν τον Φίλιππο - ίσως το Ελληνικό του όνομα τους έδωσε το θάρρος - και του ζήτησαν να τους οδηγήσει στον Χριστό. Ο Φίλιππος όμως έσπευσε να ζητήσει τη γνώμη του Ανδρέα. Γιατί του Ανδρέα; Γιατί ήταν συμπατριώτης του κι ήξερε την παρηρησία του. Αλλά και γιατί ο Ανδρέας ήταν γνωστός σαν ο άνθρωπος με τη μεγάλη καρδιά και το θέμα θα το αντίκρυζε όχι με τη στενή Ιουδαϊκή αντίληψη, πως ο Χριστός δηλαδή ήλθε κι ανήκε μόνο στους Ιουδαίους, αλλά και στους άλλους ανθρώπους. Και πραγματικά η στάση του δικαίωσε τη φήμη του.

Ο Ανδρέας, σαν έμαθε από τον Φίλιππο το περιστατικό, χωρίς να χάσει καιρό, πήρε τους Έλληνες και μαζί μ'αυτόν τους έφερε στον Χριστό (Ιωάννης, 12, 20-22).

Η ζωή του Πρωτοκλήτου κατά τα τρία χρόνια της μαθητείας του, είναι η ίδια με τη ζωή των άλλων μαθητών. Αχόρταγα κι αυτός μαζί με τους άλλους αποστόλους ρουφούσε από το στόμα

του θείου Διδασκάλου τα «ρήματα της αιωνίου ζωής». Μαζί του περιέτρεχε την Αγία Γη κι έβλεπε τις ευεργεσίες και τα θαύματά του. Βαθιά ήταν η συγκίνησή του για την υποδοχή, που ο περιούσιος λαός επεφύλαξε στον Κύριό μας «προ εξ ημερών του Πάσχα». Πιο βαθιά η θλίψη του για τη σύλληψη του Διδασκάλου του και για όσα ακολούθησαν αυτή. Η επίσκεψη του Κυρίου όμως κατ' αυτή την ημέρα της Αναστάσεώς του κι ενώ πια είχε βραδυάσει κι οι πόρτες του σπιτιού ήταν κλειστές «διά τον φόβον των Ιουδαίων» ξανάφερε στην ψυχή του τη χαρά και την ελπίδα. Ο Ανδρέας παρευρέθηκε στην Ανάληψη κι έλαβε μέρος στην εκλογή του Ματθία.

Μετά την επιφοίτηση του Αγίου Πνεύματος κατά την ημέρα της Πεντηκοστής, ο Απόστολός μας, όπως ψάλλει κι ο ιερός υμνογράφος, αφού «διεπέτασε το ιστίον του Πνεύματος, ως κύμα γαληνόν προέω πνεύματι κινούμενον, πάσαν επλούτισε την γην του ενθέου κηρύγματος». Ο Ανδρέας υπήρξε ο κατ' εξοχήν Απόστολος των Ελλήνων. Η Σκυθία, δηλ. η σημερινή νότιος Ρωσία, η Ελληνική Βιθυνία, ο Πόντος, η Θράκη, η Μακεδονία, η Ήπειρος κι η Αχαΐα ποτίστηκαν πλούσια με τον τίμιο ιδρώτα του Πρωτοκλήτου. **Αλλά η Εκκλησία του Βυζαντίου, που απετέλεσε κι αποτελεί το κέντρο της Ορ-**

θοδοξίας, από τον Απόστολό μας ιδρύθηκε. Εδώ ο Ανδρέας εγκατέστησε πρώτο Επίσκοπο τον Απόστολο Στάχυ κι αυτού διάδοχος είναι ο Οικουμενικός Πατριάρχης. Σε μια του περιοδεία, αναφέρεται από την παράδοση, πως ο Άγιός μας ήλθε και στο νησί μας. Το καράβι, που τον μετέφερε στην Αντιόχεια από την Ιόππη, λίγο πριν προσπεράσουν το γνωστό ακρωτήριο του Αποστόλου Ανδρέα και τα νησιά, που είναι γνωστά με το όνομα Κλείδες, αναγκάστηκε να σταματήσει εκεί σ' ένα μικρό λιμανάκι, γιατί κόπασε ο άνεμος. Τις μέρες αυτές της νηνεμίας τους έλειψε και το νερό. Ένα πρωί, που ο πλοίαρχος βγήκε στο νησί κι έψαχνε να βρει νερό, πήρε μαζί του και τον Απόστολο. Δυστυχώς πουθενά νερό. Κάποια στιγμή, που έφτασαν στη μέση των δυο εκκλησιών, που υπάρχουν σήμερα, της παλαιάς και της καινούργιας, που 'ναι κτισμένη λίγο ψηλότερα, ο Άγιος γονάτισε μπροστά σ' ένα κατάξερο βράχο και προσευχήθηκε να στείλει ο Θεός νερό. Ποθούσε το θαύμα, για να πιστέψουν όσοι ήταν εκεί στον Χριστό. Ύστερα σηκώθηκε, σφράγισε με το σημείο του Σταυρού τον βράχο και το θαύμα έγινε. Από τη ρίζα του βράχου βγήκε αμέσως μπόλικο νερό, που τρέχει μέχρι σήμερα μέσα σ' ένα λάκκο της παλαιάς εκκλησίας κι απ' εκεί προχωρεί και βγαίνει από μια βρύση κοντά στη θάλασσα.

Είναι το γνωστό Αγίασμα. Το ευλογημένο νερό, που τόσους ξεδίψασε, μα και τόσους άλλους, μυριάδες ολόκληρες, που το πήραν με πίστη δροσίσε και παρηγόρησε. Και πρώτα-πρώτα το τυφλό παιδί του καπετάνιου.

Ήταν κι αυτό ένα από τα πρόσωπα του καραβιού που μετέφερε ο Πατέρας. Γεννήθηκε τυφλό και μεγάλωσε μέσα σε ένα συνεχές σκοτάδι. Ποτέ του δεν είδε το φώς. Δένδρα, φυτά, ζώα αγωνιζόταν να τα γνωρίσει με το ψαχούλεμα. Εκείνη την ημέρα, όταν οι ναύτες γύρισαν με τα ασκιά γεμάτα νερό κι εξήγησαν τον τρόπο που το βρήκαν στο Νησί, ένα φως γλυκιάς ελπίδας άναψε στην καρδιά του δύστυχου παιδιού. Μήπως το νερό αυτό, σκέφτηκε, που βγήκε από τον ξηρό βράχο υστέρα απ' την προσευχή του παράξενου εκείνου συνεπιβάτη τους, θα μπορούσε να χαρίσει και σ' αυτό το φως του που ποθούσε; Αφού με θαυμαστό τρόπο βγήκε, θαύματα θα μπορούσε και να προσφέρει. Με τούτη την πίστη και τη βαθιά ελπίδα ζήτησε και το παιδί λίγο νερό. Διψούσε. Καιγόταν απ' τή δίψα. Ο Απόστολος, που ήταν εκεί, έσπευσε κι έδωσε στο παιδί ένα δοχείο γεμάτο από το δροσερό νερό. Όμως το παιδί προτίμησε, αντί να δροσίσει με το νερό τα χείλη του, να πλύνει πρώτα το πρόσωπο του. Και ώ του θαύματος! Μόλις το δροσερό νερό άγγιξε τους βολβούς

των ματιών του παιδιού, το χρόνιο σκοτάδι άρχισε να διαλύεται. Κι ένα φως, ιλαρό φώς, άρχισε να λούζει τα γύρω πράγματα...

—Πατέρα, πατέρα, άρχισε να φωνάζει το παιδί πότε ψαχουλεύοντας και πότε τρέχοντας να βρει τον Πατέρα. Κι ο καπετάνιος που τρώμαξε απ' τις φωνές του παιδιού τρέχει κι αυτός προς το μέρος που ακουόταν η φωνή. Στο αντίκρουσμα του παιδιού του σταμάτησε, έσκυψε κι άνοιξε την αγκαλιά του.

—«Παιδί μου, τί σου συμβαίνει»; ρώτηξε με τρόπο ο Πατέρας.

—«Βλέπω! Πατέρα μου, βλέπω! για κοίτα με, βλέπω τη θάλασσα, τους ανθρώπους, τα πανιά του καραβιού μας που φουσκώνουν. Πατέρα, το ευλογημένο νερό που μου έδωσε εκείνος ο Παππούλης, για να πιω και να πλυθώ, αυτό μου χάρισε ό,τι ποθούσαμε. Το φως μου, Πατέρα...»

Ύστερα από μικρή διακοπή που πέρασε μέσα σε δάκρυα κι αναφυλλητά ευγνωμοσύνης ο καπετάνιος σηκώθηκε κι είπε:

—«Παιδί μου, Πάμε να βρούμε τον παππούλη που λες, για να τον ευχαριστήσουμε για ό,τι μας χάρισε!».

—«Όχι εμένα, είπε ο Απόστολος που πλησίασε. Τον Χριστό να ευχαριστήσουμε όλοι. Αυτός μας έδωσε το νερό.

Αυτός γιάτρεψε και το παιδί. Αυτός είναι ο αληθινός Θεός, που έγινε άνθρωπος κι ήρθε στον κόσμο για να μας σώσει!»

Κι ο Απόστολος, που τον κοίταξαν όλοι με θαυμασμό, άρχισε να τους μιλά και να τους διδάσκει τη νέα θρησκεία. Το τέλος της ομιλίας πολύ καρποφόρο. Όσοι τον άκουσαν πίστεψαν και βαφτίστηκαν. Την αρχή έκανε ο καπετάνιος με το παιδί του, που πήρε και το όνομα Ανδρέας. Κι ύστερα όλοι οι άλλοι επιβάτες και μερικοί ψαράδες που ήσαν εκεί. Πίστεψαν όλοι στον Χριστό που τους κήρυξε ο Απόστολος μας και βαφτίστηκαν.

Φυσικά το θαύμα της θεραπείας του τυφλού παιδιού, ακολούθησαν κι άλλα, κι άλλα.

Στο μεταξύ ο άνεμος άρχισε να φυσά και το καράβι ετοιμάστηκε για να συνεχίσει το ταξίδι του.

Ο Απόστολος, αφού κάλεσε κοντά του όλους εκείνους που πίστεψαν στον Χριστό και βαφτίστηκαν, τους έδωσε τις τελευταίες συμβουλές του και τους αποχαιρέτησε. Έτσι στο ευλογημένο Νησί ωργανώθηκε ακόμη μια ομάδα, μια εκκλησία πιστών στον ένα αληθινό Θεό.

Αργότερα, μετά από χρόνια, κτίστηκε στον τόπο αυτό που περπάτησε και άγιασε με την προσευχή, τα θαύματα

και τον ιδρώτα του ο Πρωτόκλητος Μαθητής, το μεγάλο Μοναστήρι του Απ. Ανδρέα, που με τον καιρό είχε γίνει Παγκύπριο προσκύνημα. Κάθε χρόνο χιλιάδες προσκυνητές απ' όλα τα μέρη της Κύπρου, ορθόδοξοι και ετερόδοξοι κι αλλόθρησκοι ακόμη, συνέρρεαν στο Μοναστήρι, για να προσκυνήσουν τη θαυματουργό εικόνα του Αποστόλου, να βαφτίσουν εκεί τα νεογέννητα παιδιά τους και να προσφέρουν τα πλούσια δώρα τους σε χρήμα ή σε είδη, για να εκφράσουν τα ευχαριστώ και την ευγνωμοσύνη τους στον θείο Απόστολο. Κολυμβήθρα Σιλωάμ ήταν η Εκκλησία του για τους πονεμένους. Πλείστα όσα θαύματα γινόντουσαν εκεί σε όσους μετέβαιναν με πίστη αληθινή και συντριβή ψυχής.

Σε όλους τους ναούς του μαρτυρικού Νησιού μας θα βρούμε την άγια εικόνα του και το όνομά του είναι το πιο συνηθισμένο μεταξύ των κατοίκων (Ανδρέας ή Αδρεανή - Ανδρούλα) και το πιο διαδεδομένο.

Για λόγους που μόνο ο Κύριος γνωρίζει, εδώ και μερικά χρόνια - από το 1974 - το άγιο Μοναστήρι μαζί με όλη την Καρπασία, τη Μεσαορία και τη Βόρειο Κύπρο έχει περιέλθει στην κυριαρχία του πιο βάρβαρου εισβολέα, του Τούρκου. Οι ευλογημένες εκκλησίες που βρίσκονται στα μέρη αυτά μένουν κανονικά αλειτούργητες. Κι οι

καμπάνες σόπασαν από τότες να κτυπούν και να καλούν τους πιστούς σε συναγερμό ψυχής... Το αγίασμα όμως που βγήκε απ' τη γη ύστερα από την προσευχή του Μεγάλου Αποστόλου Ανδρέου μένει και συνεχίζει το κελάρυσμά του. Συνεχίζει το κελάρυσμά του και περιμένει την άγια ώρα, που οι πιστοί του Νησιού, πλυμένοι και καθαρισμένοι μέσα στα δάκρυα μιας ειλικρινούς μετάνοιας, θα αξιωθούν ελεύθεροι και πάλι να επισκεφθούν το όμορφο Μοναστήρι για να ψάλλουν τα ευχαριστήρια στον Κύριο για τη λύτρωσή τους από τα δεινά της πικρής δοκιμασίας και να πουν και να δροσί-σουν τα χείλη από το γλυκό νερό. Ο Θεός να δώσει, με τη βοήθεια των πρεσβειών του Αγίου Αποστ. Ανδρέου, μα και των άλλων αγίων της Κύπρου μας, η μέρα αυτή να έρθει το γρηγορότερο.

Το τέλος του Αποστόλου υπήρξε ανάλογο της ιστορίας του. Μαρτύρησε στις Πάτρες, όπου είχε φτάσει, για να μεταδώσει κι εδώ το μήνυμα της λυτρώσεως και να σκορπίσει το φώς του Χριστού. Η επίσκεψή του από την πλευρά αυτή έφερε πολλούς καρπούς. Σε λίγες μέρες το κήρυγμά του μαζί με τα πολλά του θαύματα συγκλόνισε κυριολεκτικά τα θεμέλια της ειδωλολατρίας στην Αχαΐα. Ανάμεσα στους πρώτους, που πίστεψαν, ήταν αυτός ο ίδιος ο Ανθύπατος της πόλεως, ο Λέσβιος όπως λε-

γόταν, που είχε αρρωστήσει άξαφνα βαριά και τον είχε γιατρέψει ο Απόστολός μας. Το παράδειγμα του Ανθυπάτου έσπευσαν ν' ακολουθήσουν κι άλλοι ειδωλολάτρες. Μα το πράγμα έγινε γνωστό στη Ρώμη. Ο αυτοκράτορας Νέρων λύσσαξε απ' το κακό του κι έδωσε εντολή να αντικατασταθεί αμέσως ο Λέσβιος από κάποιο Αιγεάτη, πολύ φανατικό ειδωλολάτρη και πολύ σκληρό.

Ο Πρωτόκλητος έχοντας συνοδό τον Λέσβιο συνεχίζει καθημερινά τα κηρύγματά του και τις θαυματουργικές του θεραπείες. Πλήθη λαού απ' όλη την Αχαΐα τα παρακολουθούν με ενδιαφέρον και πολλοί κάθε μέρα πυκνώνουν τις τάξεις των πιστών. Μέσα σ' αυτούς προστίθενται τώρα κι η σύζυγος του Αιγεάτη, η Μαξιμίλλα, ο αδελφός του Στρατοκλής, σοφός μαθηματικός, κι άλλοι πολλοί από τους συγγενείς του και τη συνοδεία του.

Ο Ανθύπατος Αιγεάτης, αν και είδε τη γυναίκα του Μαξιμίλλα να σώζεται από βέβαιο θάνατο με την επέμβαση του Πρωτοκλήτου, αν και είδε τον αδελφό του Στρατοκλή, που τον εκτιμούσε τόσο, να προσχωρεί στη νέα πίστη, εν τούτοις ο ίδιος έμεινε ασυγκίνητος. Κάτι περισσότερο. Πείστωσε με τη γυναίκα του κι αξίωσε απ' αυτή να αρνηθεί τον Χριστό. Η Μαξιμίλλα όμως δεν δέχτηκε ν' ακούσει.

—Προτιμώ, του είπε, να χωριστώ από σένα παρά από τον Χριστό μου.

Κι αυτός, τυφλωμένος απ' το πάθος του, διατάσσει να συλλάβουν τον Πρωτόκλητο και να τον ρίξουν στη φυλακή, για να εκβιάσει δε περισσότερο την αφοσιωμένη στον Χριστό γυναίκα, την απειλεί πώς, αν δεν επιστρέψει στη θρησκεία των πατέρων της, την ειδωλολατρία, θα βασανίσει τρομερά τον γέροντα Απόστολο και στο τέλος θα τον σταυρώσει.

Ανήσυχη η Μαξιμίλλα τρέχει στη φυλακή, για να μεταφέρει στον Απόστολο τις απειλές του συζύγου της. Τρέμει η καλή γυναίκα, μήπως πάθει κανένα κακό ο Ευεργέτης και Σωτήρας της.

—Μή φοβάσαι, κόρη μου, για τη ζωή μου, της είπε ο Πρωτόκλητος. Κράτησε σταθερά την πίστη σου. Θα' ναι τιμή και εύνοια του Θεού σε μένα ν' αξιωθώ να φύγω απ' τον κόσμο αυτό κατά τον ίδιο τρόπο, που έφυγε ο Λυτρωτής μας. Άς κάμει ό,τι θέλει ο Αιγεάτης. Άς με κάψει στη φωτιά. Άς με κατακόψει με τα μαχαίρια. Άς με καρφώσει στον Σταυρό. «Ούκ άξια τα παθήματα του νυν καιρού προς την μέλλουσαν δόξαν αποκαλυφθήναι εις ημάς».

Ο Στρατοκλής, που βρισκόταν εκεί, λούστηκε στο κλάμα.

—Μην κλαις, του είπε ο Απόστολος. Κάποια μέρα θα φύγουμε από τον κόσμο αυτό. «Οὐκ ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν». Πρόσεξε μόνο τον σπόρο του Ευαγγελίου, που έσπειρα στην καρδιά σου. Κράτησέ τον προσεκτικά και σπείρε τον κι εσύ παρακάτω.

Τα λόγια του Αποστόλου τόνωσαν το θάρρος της Μαξιμίλλας και του Στρατοκλή κι ατσάλωσαν τη θέλησή τους ν' αγωνιστούν ως το τέλος.

Ο Αιγεάτης ξαναφώναξε τη γυναίκα του και προσπάθησε με λόγια γλυκά και κολακευτικά να την μεταπείσει από την πίστη του Χριστού.

—Είμαι έτοιμος να κάμω το κάθε τι για την αγάπη σου, της είπε. Αν πεισθείς να αφήσεις τον Χριστό, θα σ' έχω βασίλισσα στο σπίτι μου. Αλλιώς θα καρφώσω σ' ένα σταυρό τον Γέρο, που σου πήρε τα μυαλά, και θα σκοτώσω κι εσένα.

Η απάντηση της Μαξιμίλλας υπήρξε αληθινά ηρωική.

—Προτιμώ χίλιες φορές τον θάνατο παρά τη ζωή μ' ένα ειδωλολάτρη σαν και σένα.

Τα λόγια της ηρωίδας χριστιανής άναψαν τον θυμό του συζύγου της, που έδωκε εντολή να βασανίσουν σκληρά τον Άγιο και στο τέλος να τον υψώσουν πάνω σ' ένα σταυρό, που είχε το σχήμα του γράμματος Χ και που είχε

στηθεί στο «χείλος της θαλάσσιας αμμουδιάς». Πάνω στον Σταυρό αυτό, που ήταν φτιαγμένος από ξύλο ελιάς, έδεσαν τα χέρια και τα πόδια του Αποστόλου, χωρίς να τον καρφώσουν. Κι αυτό έγινε, γιατί ο Ανθύπατος ήθελε να κρατήσει πολύν καιρό τον Άγιο στη ζωή, για να τον βασανίσει.

Από μια θάλασσα, την όμορφη θάλασσα της Γαλιλαίας, κάλεσε ο

Κύριος τον μεγάλο Ψαρά να τον ακολουθήσει για να γίνει μαθητής του και να ψαρεύει ανθρώπους. Από μια άλλη θάλασσα κοντά, τη θάλασσα της ιστορικής πόλεως των Πατρών, κάλεσε και πάλι ο Χριστός τον Μαθητή κι Απόστολό του Ανδρέα, ύστερα από σκληρή εργασία σποράς του λόγου του, να μεταπηδήσει στην ουράνια πατρίδα μας, για να λάβει τον άφθαρτο στέφανο της δικαιοσύνης. Ο Απόστολος έφυγε από τον κόσμο αυτό σε ηλικία 80 περίπου χρόνων.

Οι χριστιανοί της Αχαΐας θρήνησαν βαθιά τον θάνατό του. Ο πόνος τους έγινε ακόμη πιο μεγάλος, όταν ο Ανθύπατος Αιγεάτης αρνήθηκε να τους παραδώσει το άγιο λείψανό του, για να το θάψουν. Ο Θεός όμως οικονόμησε τα πράγματα. Την ίδια μέρα, που πέθανε ο Άγιος, ο Αιγεάτης τρελλάθηκε κι αυτοκτόνησε. «Θάνατος αμαρτωλών πονηρός». Οι χριστιανοί τότε με τον Επίσκοπό τους τον Στρατοκλή, πρώτο

Επίσκοπο των Πατρών, παράλαβαν το σепτό λείψανο και το 'θαψαν με μεγάλες τιμές. Αργότερα, όταν στον θρόνο του Βυζαντίου ανέβηκε ο Κωνσταντίνος, που ήταν γιος του Μ. Κωνσταντίνου, μέρος του ιερού λειψάνου μεταφέρθηκε από την πόλη των Πατρών στην Κωνσταντινούπολη και κατατέθηκε στον Ναό των Αγίων Αποστόλων «ένδον της Αγίας Τραπέζης». Η αγία Κάρα του Πρωτοκλήτου φαίνεται πώς απόμεινε στις Πάτρες. Όταν όμως οι Τούρκοι επρόκειτο να καταλάβουν την πόλη το 1460, τότε ο Θωμάς Παλαιολόγος, αδελφός του τελευταίου Αυτοκράτορος Κωνσταντίνου του Παλαιολόγου και τελευταίος Δεσπότης του Μοριά, πήρε το πολύτιμο κειμήλιο και το μετέφερε στην Ιταλία. Εκεί εναποτέθηκε στον Ναό του Αγίου Πέτρου της Ρώμης, όπου έμεινε μέχρι του 1964. Την 26 του Σεπτέμβρη του έτους αυτού αντιπροσωπεία του Πάπα Παύλου μετάφερε από τη Ρώμη τον πολύτιμο θησαυρό και τον παρέδωσε στον νόμιμο κάτοχο, την Εκκλησία των Πατρών. Το εξαιρετικό γεγονός γιορτάστηκε απ' όλο τον Ελληνικό λαό. Η Αγία Κάρα του Πρωτοκλήτου ύστερα από ενέργειες της Αρχιεπισκοπής μεταφέρθηκε και στην Κύπρο το 1967 για μερικές μέρες κι εξετάθηκε σέ ευλαβικό προσκύνημα.

Χιλιάδες Κύπριοι τότε, μικροί και με-

γάλοι, άνδρες και γυναίκες, ξεκίνησαν από τα τέσσερα σημεία του Νησιού μας και πήγαν και προσκύνησαν την Άγια Κάρα του Πρωτοκλήτου και μπροστά της κατέθεσαν τον βαθύ σεβασμό και την ευλαβική ευγνωμοσύνη τους για τα όσα η χάρη του πρόσφερε και προσφέρει στο Νησί μας.

Στη μνήμη του Μεγάλου Αποστόλου μας κλίνει τακτικά με ευλάβεια το γόνυ της ψυχής της, κάθε Ελληνική καρδιά. Είναι ένας απ' τους Αποστόλους που αγάπησαν την πατρίδα μας κι αγωνίστηκαν να της μεταδώσουν το ανέσπερο φως του Χριστού. Το μήνυμά του ότι «ευρήκαμεν τον Μεσσίαν» ας γίνει και για μας σύνθημα ζωής.

«Ευρήκαμεν τον Μεσσίαν» φωνάζει και σ' εμάς ο Πρωτόκλητος μαθητής. Ο Χριστός ήταν και είναι ο μοναδικός Σωτήρας και Λυτρωτής των ανθρώπων. Έτσι τον γνωρίσαμε εμείς. Έτσι θα τον γνωρίσετε κι εσείς, αν τον αναγνωρίσετε Αρχηγό και Κύριο σας κι αν βάλετε το θέλημα και τον Νόμο του οδηγό στη ζωή σας.

Το σωστικό αυτό μήνυμα ας αγκαλιάσουμε με πίστη φλογερή όλοι ανεξαιρέτα όσοι ποθούμε να δούμε στον μαρτυρικό αυτό τόπο καλύτερες μέρες. Ό,τι γκρεμίζει η αμαρτία ανορθώνει και ξαναφτιάχνει μόνο μια ειλικρινής μετάνοια.

Με μια γνήσια μετάνοια και συντριβή ψυχής ας καταφύγουμε και πάλι όλοι στον Σωτήρα Χριστό κι ας του ζητήσουμε να συγχωρήσει κι εμάς όπως κάποτε τους Νινευίτες και να μας ξαναδώσει τη λευτεριά μας. Και θα μας ακούσει ο Κύριος. Οποσδήποτε θα μας ακούσει. Μας το βεβαιώνει με τα άγια λόγια Του: «Επικάλεσαί με, μας λέγει, εν ήμερα θλίψεώς σου και εξελούμαι σε και δοξάσεις με». Παιδί μου, όπου και να'σαι, φώναξε με στον πόνο σου. Και θα σε ακούσω. Και θα σου δώσω αυτό που μου ζητάς, μια κι είναι για το καλό

σου. Και θα με δοξάσεις. Ακούς; θα στο δώσω και θα με δοξάσεις.

Θα μας το δώσει, αδελφοί μου. Ναί! θα μας το δώσει. Η εθνική κι η εκκλησιαστική μας ιστορία έχουν τόσα παραδείγματα παρόμοια, που μας το βεβαιώνουν. Θα θελήσουμε επί τέλους έστω και τώρα οι Πανέλληνες να προσέξουμε και να αποδεχτούμε το σωστικό μήνυμα; Αλήθεια! Τι λέτε; θα θελήσουμε;

Προσωπικά το ευχόμεθα μετά κραυγής ισχυράς.

Το μοναστήρι του Αποστόλου Ανδρέα.

ΟΥΚ ΕΑ ΤΟΥΣ ΚΑΘΕΥΔΕΙΝ ΤΟ ΤΗΣ ΕΟΚΑ ΤΡΟΠΑΙΟΝ

Του Μίμη Βασιλείου

Πάλιν Ηρωδιάς μένεται, πάλιν τα-
ράττεται, πάλιν την κεφαλήν των
Αρχηγών της Ε.Ο.Κ.Α και του Αγώνα
της ... περιλουίζει με της Κοκκινιάς τα
χρώματα, αυτή τη φορά στη Λευκωσία,
στο προαύλιο του οικήματος των
Συνδέσμων Αγωνιστών, του Σ.Ι.Μ.Α.Ε
και του Ι.Δ.Α.Α.Ε.

Η έκχυση της ερυθράς χολής των
βδελυρών και απεχθών δραστών, που
παράγεται από το αφόρητο συναί-
σθημα της αιώνιας κατασχύνης και
ενοχής αλλά και το βάρος των τύψεων
που τους κατατρώχει, δεν πρόκειται να
μειώσει τους «Άξιους της Πατρίδας»
Αρχηγούς, ή τους Αγωνιστές του
υπέροχου Αγώνα της ΕΟΚΑ, ούτε θα
τους τυφλώσει η οργή και η αγα-
νάκτηση που δικαιολογημένα προκα-
λεί η αποτρόπαια αυτή πράξη τους.

Για ένα τους διαβεβαιούμε:

Η κόκκινη μπογιά, δεν μπορεί να
συγκαλύψει ή να εξαφανίσει από τους
ενόχους το μίasma της προδοσίας και
το όνειδος του χαφιεδισμού, που τους
βωλοδέρνει και θα τους καταδιώκει
αδυσώπητα στο διηνεκές.

Απεναντίας λαμπρύνει έτι περισσό-
τερο τον Αγώνα και χαλυβδώνει πιο
πολύ τους Αγωνιστές, γιατί τους θυ-
μίζει το άλικο αίμα των συναγωνιστών
τους, που πολέμησαν και έπεσαν ηρωι-
κά στα πεδία των μαχών, πολεμώντας
την αποικιοκρατία και διεκδικώντας
την ελευθερία της πατρίδας.

Διερωτώμαστε όμως:

- Τι θέλουν να επιδείξουν και να
αποδείξουν;
- Τι προσπαθούν να επιτύχουν,
προκαλώντας τους Αγωνιστές, αλλά
και κάθε νουνεχή πολίτη;
- Τι θέλουν επιτέλους από τον
απελευθερωτικό Αγώνα της ΕΟΚΑ,
τους Αρχηγούς του και τους Αγωνιστές
που τον έκαμαν;

Και απαντούμε:

- Αποδεικνύουν και επιδεικνύουν τον
«πατριωτισμό» τους.
- Εκφράζουν την «ευγνωμοσύνη» τους
προς αυτούς που θυσιάστηκαν και
υπέφεραν για νάναι αυτοί σήμερα
ελεύθεροι, χωρίς να κουνήσουν προς
τούτο, το δακτυλάκι τους.

- Διαδηλώνουν τις «δημοκρατικές τους αρχές».
- Διαφημίζουν τα «πιστεύω» τους και τα «ιδανικά» τους.
- Προβάλλουν τα «αποθιμένα» τους.
- Δημοσιοποιούν τους «σκοπούς» τους.
- Διαλαλούν την «ελευθερία του λόγου και της σκέψεως».
- Διατυμπανίζουν την «πυγμή» τους, καθώς και την «αποφασιστικότητά» τους να την χρησιμοποιήσουν εναντίον όποιου δεν συμφωνεί μαζί τους.
- Επικυρώνουν και επιβεβαιώνουν την πραγματική τους ταυτότητα.
- Προσυπογράφουν το «πρόγραμμα

δράσης τους» καθώς και τον τρόπο υλοποίησής του.

Σε ό,τι όμως κι' αν αποβλέπουν οι θρασύδειλοι και γλοιώδεις αυτοί εραστές της πρόκλησης, του πάθους, της μισαλλοδοξίας και της διχόνοιας, δεν πρόκειται να παρασύρουν τους ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.Α ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ σε οποιουδήποτε βαθμού αντιπαράθεση μαζί τους ή με τους εντέχνως κρυβόμενους πάτρωνές τους. Τους αφήνουμε στην κρίση του κόσμου, ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ.

Ο Αγώνας της Ε.Ο.Κ.Α δεν σπλώνεται από τοιούτους λεονταρισμούς και κόκκινες μπογιάδες. Απεναντίας ακτινοβολεί και ακτινοβολώντας καθοδηγεί εξ αεί.

Ο νεοσουλτάνος της Άγκυρας

Από την Εκτελεστική Γραμματεία των Συνδέσμων μας

21.7.2011

Ο νεοσουλτάνος Πρωθυπουργός της Τουρκίας Ταγίπ Ερτογάν, με την παράνομη παρουσία του στα κατεχόμενα από τον στρατό του εδάφη της Κυπριακής Δημοκρατίας, απροκάλυπτα και παραβιάζοντας κάθε κανόνα ηθικής τάξης, προέβη σε προκλητικές δηλώσεις, παρεμβαίνοντας με τον τρόπο αυτό στη διαδικασία των διαπραγματεύσεων και τορπιλίζοντας τον διάλογο για εξεύρεση λύσης του Κυπριακού προβλήματος που διεξάγεται με βάση τις αρχές των Η.Ε.

Η όλη στάση και συμπεριφορά του νεοσουλτάνου της Άγκυρας, μας θύμισε παρωχημένες εποχές της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Με τις ωμές και κυνικές του δηλώσεις, απεκάλυψε κατά τον πιο προκλητικό τρόπο, τους σκοπούς και τους στόχους της Τουρκίας. Αδίστακτα και χωρίς ντροπή παραδέχτηκε ότι πίσω από όλα είναι η Τουρκία, η οποία ονειρεύεται τη διάλυση της Κυπριακής Δημοκρατίας

και την προσάρτηση της Κύπρου. Η έπαρση και η αλαζονεία του ισλαμιστή ηγέτη της Άγκυρας, που περιβλημένος τον μανδύα του Ευρωπαϊστή ονειρεύεται να μπει στην Ευρώπη, έχει ξεπεράσει κάθε όριο.

Μπορεί ο νεοσουλτάνος να ονειρεύεται τις εποχές που η χώρα του έκαμνε γενοκτονίες και σκότωνε εν ψυχρώ αθώους και ανυπεράσπιστους ανθρώπους, όμως πρέπει να γνωρίζει ότι οι Έλληνες της Κύπρου δεν πτοούνται. Πιστεύουν στο δίκαιο, πιστεύουν και βασίζονται στις αρχές και αξίες που διέπουν τη συνύπαρξη των ανθρώπων.

Καλούμε την Κυβέρνηση και την Πολιτική ηγεσία να ενημερώσουν τη διεθνή κοινότητα, τα Η.Ε και την Ε.Ε για τη στάση και τη συμπεριφορά αυτή του Τούρκου Πρωθυπουργού και παράλληλα να προβληματιστούν και να αναθεωρήσουν τη βάση των διαπραγματεύσεων.

Προς τους «Συνήγορους» των προδοτών του Αγώνα

Από την Εκτελεστική Γραμματεία των Συνδέσμων μας

21.7.2011

Οι Σύνδεσμοι Αγωνιστών ΕΟΚΑ 1955-59 για μιαν ακόμη φορά τονίζουν και καθιστούν σαφές ότι: ΚΑΝΕΙΣ ΚΑΙ ΠΟΤΕ ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ να αποκαταστήσει τη μνήμη οποιουδήποτε που εκτελέστηκε, κατά τη διάρκεια του απελευθερωτικού μας Αγώνα.

Ο μόνος που είχε αυτό το δικαίωμα ήταν ο Αρχηγός της Οργάνωσης στρ. Γ. Γρίβας-Διγενής ενόσω ζούσε.

Οποιοσδήποτε αποτολμήσει να αγγίξει αυτά τα θέματα θέτει τον εαυτό του

έξω από το σύνολο των Αγωνιστών της ΕΟΚΑ και διαπράττει αδίκημα πρώτου βαθμού εις βάρος της επανάστασης.

Οι Σύνδεσμοι Αγωνιστών ΕΟΚΑ δεν θα αναγνωρίσουν καμιά τέτοια προσπάθεια και καταδικάζουν όσους προσπαθούν να δημιουργήσουν απαράδεκτες καταστάσεις, που παραβιάζουν τους διεθνείς γραπτούς και άγραφους νόμους της επανάστασης και νοθεύουν το γράμμα και το πνεύμα του Αγώνα.

Η ΠΡΟΔΟΤΙΚΗ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ ΤΩΝ ΙΘΥΝΟΝΤΩΝ ΑΝΑΤΙΝΑΞΕ ΤΟ ΜΑΡΙ ΚΑΙ ΔΟΛΟΦΟΝΗΣΕ 13 ΗΡΩΕΣ

Από την Εκτελεστική Γραμματεία των Συνδέσμων μας

21.7.2011

Τα προχθεσινά δυσάρεστα και τραγικά γεγονότα στο Μαρί, που βύθισαν στο πένθος τον λαό μας, έστειλαν στον θάνατο τον διοικητή του Ναυτικού Ανδρέα Ιωαννίδη, τον διοικητή της βάσης Λάμπρο Λάμπρου και άλλους ένδεκα λεβέντες της Πυροσβεστικής και της Εθνικής Φρουράς, καθώς και δεκάδες άλλους στο κρεβάτι του πόνου. Προκάλεσαν ανυπολόγιστες ζημιές, εκθεμελίωσαν την οικονομία μας και άγγιξαν τα αισθήματα του λαού. Έφεραν ακόμη στην επιφάνεια και αποκάλυψαν την ανικανότητα, την εγκληματική ανευθυνότητα και την αλόγιστη επιπολαιότητα αυτών που διαχειρίζονται τις τύχες του πολύπαθου λαού μας.

Η αγανάκτηση και η οργή του λαού για όσα τραγικά συνέβησαν έχει κορυφωθεί. Ξεχείλισε η πικρία και καταρρακώθηκε η εμπιστοσύνη του λαού προς αυτούς οι οποίοι «κακή τη μοίρα» μας κυβερνούν.

Ζήσαμε πολλά και διάφορα σκάνδαλα κατά τη διάρκεια της διακυβέρνησής τους. Τώρα όμως ξεφύγαμε από τα σκάνδαλα. Τώρα φθάσαμε στο έγκλημα. Τώρα θρηνούμε νεκρούς. Μαυροφόρεσε η Κύπρος μας.

Όμως η αντοχή και η υπομονή του λαού έχουν εξαντληθεί, ξεχείλισε το ποτήρι της ανοχής και ο κόσμος απαιτεί να λογοδοτήσουν, και να κοιτάξουν τον λαό κατάματα. Να αναλογισθούν τις ευθύνες τους και με παρηρησία να απολογηθούν ενώπιον Θεού και ανθρώπων, να ζητήσουν συγγνώμη και να τιμωρηθούν παραδειγματικά.

Υπάρχουν εξώφθαλμες πολιτικές ευθύνες και οφείλουν οι εμπλεκόμενοι να τις αναλάβουν. Ας δείξουν επιτέλους μεταμέλεια, ας ζητήσουν «ήμαρτον απ' αυτούς που μαυροφόρεσαν και ΝΑ ΠΑΡΑΙΤΗΘΟΥΝ ΑΜΕΣΩΣ για να γλυτώσουμε από τα χέρια τους. Ίσως έτσι θα τους συγχωρέσει κι' ο Θεός.

ΟΙ ΠΡΟΔΟΤΕΣ ΑΠΟΚΑΘΙΣΤΟΥΝ ΤΟΥΣ ΠΡΟΔΟΤΕΣ!

Από την Εκτελεστική Γραμματεία των Συνδέσμων μας

19.5.2011

Η απαράδεκτη και προκλητική στάση του ΑΚΕΛ που προδίκε τον Αγώνα του λαού μας το 1955-59 έχει ξεπεράσει κάθε όριο. Υβρίζει καθημερινά επί οργανωμένης βάσεως τον Αρχηγό της ΕΟΚΑ και προσπαθεί με κάθε τρόπο να υποσκάψει τον υπέροχο Αγώνα του λαού μας και να τον υποβαθμίσει.

52 χρόνια τώρα, μετά τη λήξη του Απελευθερωτικού μας Αγώνα και παραβιάζοντας κάθε δεοντολογία και ηθική τάξη, προσπαθεί να «αποκαταστήσει!» τους ΠΡΟΔΟΤΕΣ του Αγώνα. Πού ξανακούστηκε; Στην προσπάθεια του αυτή ξεκίνησε από τον γνωστό προδότη Α.Σακκά. Ο προδότης ΣΑΚΚΑΣ από τα Πέρα Ορεινής, υπήρξε ΣΕΣΗΜΑΣΜΕΝΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΤΩΝ ΑΓΓΛΩΝ με συγκεκριμένες και τεκμηριωμένες ενέργειες. Για τη στάση του αυτή και τις προδοτικές του ενέργειες, η ΕΟΚΑ του είχε επιστήσει την προσοχή και τον προειδοποίησε αρκετές φορές. Η σύζυγός του μάλιστα, όταν τον είδε νεκρό, είπε χαρακτηριστικά: «ελαλού-

σαμεν του να σταματήσει αλλά δεν μας άκουε». Μετεπαναστατικά, στην περιοχή Ορεινής υπήρχε φυλάκιο της Εθνικής φρουράς (κάτω από την τερασιά) το οποίο η σύζυγός του επισκεπτόταν συχνά και στις συνομιλίες της με τους εθνοφρουρούς, παραδέχτηκε ότι ο σύζυγός της Α. Σακκάς ήταν συνεργάτης των Αγγλων (υπάρχουν ζωντανοί μάρτυρες). Αν νομίζει το ΑΚΕΛ ότι η ΕΟΚΑ «έπαιζε πυριλλί» και ο κάθε Αγωνιστής, ο οποιοσδήποτε Αγωνιστής, από τον Αναλιόντα ή την Κολοπετινίτσα γνώριζε τα πάντα και λάμβανε γνώση για ό,τι συνέβαινε και μάλιστα έξω από το χωριό του, απατάται. Η ΕΟΚΑ ήταν οργάνωση με ηγεσία, με ιεραρχία και ο καθένας γνώριζε αυτά που είχε δικαίωμα να γνωρίζει μόνο.

Υπάρχει περίπτωση στη Λευκωσία, που οι θυγατέρες κατάγγειλαν τον πατέρα τους, ότι ενώ ήταν μέλος της Οργάνωσης, έγινε συνεργάτης του εχθρού και εκτελέστηκε. Υπάρχει εκτελεσθείς στην Κυθραία, που στην εκτέλεσή του έλαβε μέρος και ο γιός

του. Τι να πει κανείς; Αν νομίζει το ΑΚΕΛ ότι μπορεί να αλλοιώσει την ιστορία απατάται οικτρά.

Αν νομίζει ότι με ψευτοεπιστολές από άσημους Αγωνιστές!, τους οποίους ονομάζει Τομεάρχες!, αποκαθιστά την αλήθεια είναι το λιγότερο γελοίο. Απλά πρέπει να γνωρίζει ότι η ιστορία θα κατατρέχει τους κάθε είδους και εποχής προδότες, όσος χρόνος κι' αν περάσει. Ο Εφιάλτης έμεινε αθάνατος ως προδότης, όσες επιστολές κι' αν

εξασφάλισε από όψιμους, αφελείς και εμπαιθείς καιροσκόπους. Αν νομίζει το ΑΚΕΛ ότι υπό την κάλυψη της εξουσίας μπορεί να κάμνει και να λέγει ό,τι θέλει χρησιμοποιώντας το κατευθυνόμενο Ρ.Ι.Κ., λανθάνεται. Το μόνο που επιτυγχάνει είναι η καλλιέργεια του φανατισμού, της εμπάθειας, του μίσους, της αγνωμοσύνης και της αχαριστίας και να παραμένει έκθετο στην ιστορία.

7.7.2011

Εξοχότατον Πρόεδρο
Κυπριακής Δημοκρατίας
Κύριο Δημήτρη Χριστόφια

Κύριε Πρόεδρε,

Παρακολουθούμε με αγωνία και άμετρο προβληματισμό τις διαπραγματεύσεις για λύση του Εθνικού μας Προβλήματος.

Ήδη ο Κυπριακός λαός, στη πλειοψηφία του, έχει απορρίψει την εκ περιτροπής Προεδρία, τη σταθμισμένη ψήφο, την παραμονή εποίκων και τη διαδικασία των υποχωρήσεων που ακολουθείτε.

Κατά συνέπεια το μήνυμα είναι σαφές και ξεκάθαρο: Ότι σε περίπτωση που θα έρθει ενώπιον του λαού οποιοδήποτε σχέδιο λύσης που θα περιέχει

αυτού του είδους τις πρόνοιες και γενικά θα παραβιάζει το Διεθνές Δίκαιο, τους κανόνες, τις αρχές και τις πρόνοιες που διέπουν τις σχέσεις των λαών, και τα ανθρώπινα δικαιώματα όπως αυτά καθορίζονται από τον Ο.Η.Ε και την ΕΕ, θα απορριφθεί και ο λαός θα αναγκασθεί να πει για δεύτερη φορά ΟΧΙ, πράγμα που ασφαλώς θα είναι τραγικό.

Γι' αυτό κ. Πρόεδρε δεν έχετε το δικαίωμα να φέρετε ενώπιον του λαού μας, μιαν επικίνδυνη πρόταση που θα απορριφθεί.

Θα είναι μέγιστο σφάλμα.

Με εκτίμηση

Θάσος Σοφοκλέους
Πρόεδρος Συνδέσμων Αγωνιστών
ΕΟΚΑ 1955-1959

Η ΔΟΛΟΦΟΝΙΚΗ ΕΚΡΗΞΗ ΣΤΟ ΜΑΡΙ

Συλλυπητήρια προς τους οικείους των 13 ηρώων

11.7.2011

Συγκλονισμένοι από τα τραγικά γεγονότα που έπληξαν σήμερα το βασανισμένο νησί μας, εκφράζουμε τη λύπη μας προς τους τραγικούς γονείς και συγγενείς των θυμάτων και παρακαλούμε τον Θεό να τους δώσει δύναμη και κουράγιο για να αντέξουν το κακό που τους βρήκε.

Είμαστε βέβαιοι πως θα αποδοθούν οι απορρέουσες ευθύνες, ώστε να τιμωρηθούν παραδειγματικά οι ένοχοι και να μην επαναληφθούν στο μέλλον τέτοια ολέθρια λάθη, ασύγγνωστες παραλήψεις και απαράδεκτες ανικανότητες.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ ΕΟΚΑ
1955-1959

ΕΤΗΣΙΑ ΧΟΡΟΕΣΠΕΡΙΔΑ
ΤΩΝ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΜΑΣ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

*Οι Σύνδεσμοι Αγωνιστών ΕΟΚΑ 1955-1959,
διοργανώνουν την ετήσια χοροεσπερίδα τους, την
Παρασκευή 3 Φεβρουαρίου 2012, στο κέντρο
ΠΑΒΛΙΛΙΟΝ και καλούν όλους τους
συναγωνιστές και φίλους των Συνδέσμων, να
δώσουν το παρόν τους με τις οικογένειές τους.*

*Τιμή εισόδου
μετά φρακτητού και ποτού €20.- το άτομο.*

ΣΑΣ ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΜΕ

ΙΔΡΥΜΑ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟΥ ΑΓΩΝΑ Ε.Ο.Κ.Α 1955-1959

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ 2010-2011

- 15 Νοεμβρίου: Από την ορκωμοσία των Αθηνών (Μάρτιος 1953) μέχρι την 1η Απριλίου. *Εισηγητής: Χαράλαμπος Αλεξάνδρου*, υποψήφιος διδάκτωρ. *Μαρτυρία: Γιάννης Δρουσιώτης*.
- 13 Δεκεμβρίου 2011: 1η Απριλίου. *Εισηγητής: Πέτρος Παπαπολυβίου*, Αν. Καθηγητής Πανεπιστημίου Κύπρου. *Μαρτυρία: Γρηγόρης Γρηγοράς*.
- 17 Ιανουαρίου: Ο ρόλος της Εκκλησίας στον απελευθερωτικό Αγώνα. *Εισηγητής: Ο Πανιερώτατος Μητροπολίτης Πάφου Γεώργιος*.
- 21 Φεβρουαρίου: Η δομή της ΕΟΚΑ, οργάνωση, στελέχωση. *Εισηγητής: Θάσος Σοφοκλέους*, Πρόεδρος Συνδέσμων Αγωνιστών
- 24 Απριλίου: Αντάρτικο. *Εισηγητής: Δημήτρης Ταλιαδώρας*, Εκπαιδευτικός. *Μαρτυρία: Ρένος Κυριακίδης*.
- 22 Μαΐου: Επιχειρησιακή δράση μέχρι την εξορία των τεσσάρων στις Σεϋχέλλες. *Εισηγητής: Δημήτρης Λεβέντης*.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ Ε.Ο.Κ.Α 1955-1959

«ΗΜΕΡΑ ΜΝΗΜΗΣ ΚΡΑΤΗΤΗΡΙΩΝ»

Κυριακή 30 Οκτωβρίου 2011

Τον Ανδρέα Παρασκευά

Μέσα σε πολύ συγκινητική ατμόσφαιρα πραγματοποιήθηκε η καθιερωμένη ετήσια κορυφαία εκδήλωση των Πολιτικών Κρατουμένων της Ε.Ο.Κ.Α στα Κρατητήρια Κοκκινότριμιθιάς, την οποία τελούν από κοινού το Σ.Ι.Μ.Α.Ε., οι Σύνδεσμοι Αγωνιστών Ε.Ο.Κ.Α 55-59 και ο Σύνδεσμος Πολιτικών Κρατουμένων. Υπήρξε πολύ μεγάλη σύναξη.

Πρόγραμμα: Μέρος Α΄:

1. Τελέστηκε η Θεία Λειτουργία προΐσταμένου του Επισκόπου Μεσαορίας κ. Γρηγορίου, καθ' ότι ο Αρχιεπίσκοπος εκωλύετο να παραστεί. Στη Θεία Λειτουργία έψαλλε η 20μελής χορωδία των Πολιτικών Κρατουμένων, υπό την διεύθυνση του αγωνιστή Θεολόγου κ. Ανδρέα Παρασκευά. Στη συνέχεια τελέστηκε Μνημόσυνο των θανόντων Αγωνιστών.

2. Μέρος Β΄: Αίθουσα Ελλάδος, ώρα 10π.μ.

Χαιρετισμοί: α) Από τον Μακαριότατο Αρχιεπίσκοπο Κύπρου κ.κ. Χρυσόστομο.

β) Από τον Πρόεδρο του Συνδέσμου Πολιτικών Κρατουμένων κ. Γιάννη Σπανό.

γ) Από τον Πρόεδρο του Σ.Ι.Μ.Α.Ε., κ. Α. Πογιατζή, τον οποίον ανέγνωσε ο κ. Άριστος Καψοσιδέρης.

Ακολούθως μίλησε ο συναγωνιστής κ. Λουκής Παπαφιλίππου που κατασγκίνησε όλους.

Στη συνέχεια ο αγωνιστής και Γραμματέας του Συνδέσμου κ. Ανδρέας Παρασκευάς μίλησε για λίγο και ανακοίνωσε το Άνοιγμα του Κέντρου Ιστορικών Μελετών, το οποίο ευγενώς παραχώρησε ο συναγ. Γιάννης Σπανός. Τούτο είναι μία σπάνια δωρεά και ένα πρωτοποριακό έργο, γιατί θα έχει ο καθένας πρόσβαση και γνώση των σημαντικότερων στιγμών του αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α πολύ ζωντανά. Επίσης προβλήθηκε ένα 11λεπτο ντοκιμαντέρ για την όλη διαβίωση των κρατουμένων στα Κρατητήρια, που ετοίμασε ο κ. Γιάννης Σπανός.

Μετά το πέρας του προγράμματος στην αίθουσα Ελλάδος, μεταβήκαμε

στις αναθηματικές πλάκες, των οποίων έγιναν τα αποκαλυπτήρια από τον Επίσκοπο Μεσαορίας και τον κ. Λουκή Παπαφιλίππου, στον οποίον παρέδωσε ένα συμβολικό δώρο ο κ. Γιάννης Σπανός, για όλες τις προσφορές του στην εκκλησία του Αγίου Ελευθερίου και γενικά στα Κρατητήρια Κοκκινότριμιθιάς.

Ακολούθησε κατάθεση στεφάνων και την όλην εκδήλωση επέστεψε ο Εθνικός Ύμνος.

Το όλο πρόγραμμα παρουσίασε με επιτυχία η δημοσιογράφος κα Στέλλα Σουρμελή.

Στη μεγαλοπρεπή αυτή εκδήλωση παρέστησαν ο Υπουργός Άμυνας κ. Δημήτρης Ηλιάδης, οι Αντιπρόεδροι ΔΗ.ΣΥ και ΔΗ.ΚΟ, Λευτέρης Χριστοφόρου και Νικόλας Παπαδόπουλος, ο τέως ευρωβουλευτής κ. Γιαννάκης Μάτσης, η πρώην Υπ. Παιδείας κ. Κλαίρη Αγγελίδου, ο δήμαρχος Αγλαντζιάς κ. Ανδρέας Πέτρου, οι Βουλευτές κ.κ. Ανδρέας Πιτσιλλίδης, Αθηνά Κυριακίδου, Σοφοκλής Φυτιτής, οι Πρόεδροι των επαρχιών των Πολιτικών Κρατουμένων, εκπρόσωποι Αστυνομίας, ΕΛΔΥΚ, Στρατού, Πυροσβεστικής, για το ΕΥΡΩΚΟ ο Στρατηγός Λουκής Αυγουστίδης, και εκατοντάδες Συναγωνιστές.

Χαιρετισμός στα Κρατητήρια Κοκκινوترιμιθιάς

Από το μέλος του Σ.Ι.Μ.Α.Ε κ. Άριστο Καψοσιδέρη

Θεοφιλέστατε,
Σεβαστό Ιερατείο,
Κύριε Υπουργέ,
Συναγωνιστές, Συναγωνίστριες,

Εκ μέρους του Συμβουλίου Ιστορικής Μνήμης Αγώνα ΕΟΚΑ 1955-1959 απευθύνω θερμό χαιρετισμό στη συγκέντρωση πολιτικών κρατουμένων στα Κρατητήρια Κοκκινوترιμιθιάς. Εισ τους χώρους τούτους των Κρατητηρίων -Στρατόπεδο Συγκέντρωσης- εκρατήθηκαν χωρίς δίκη, επ' αόριστον χρόνο πολλοί αγωνιστές της ΕΟΚΑ. Ήταν τα πρώτα κρατητήρια που οι Άγγλοι αποικιοκράτες ίδρυσαν τον Νοέμβριο του 1955. Μετά έγιναν και άλλα, όπως της Πύλας, Μάμμαρη, Περγάμου, Πολεμίου, Πυροίου κ.ά.

Κρατήθηκαν συνολικά γύρω στις 3500 αγωνιστές από όλες τις πόλεις και τα χωριά της Κύπρου, από όλες τις τάξεις των επαγγελματιών και κάθε ηλικίας.

Γεωργοί, εργάτες, τεχνίτες, βιοπαλαιστές, δάσκαλοι και καθηγητές, δικηγόροι, γιατροί, διάκονοι, ιερείς και Αρχιμανδρίτες, μαθητές και αμούστακα παιδιά.

Οι αγωνιστές των κρατητηρίων-Στρατοπέδων Συγκέντρωσης, έγραψαν τη δική τους ιστορία. Παρά τις κακοποιήσεις και τις κακουχίες στις οποίες

καθημερινώς υποβάλλονταν, τους εξευτελισμούς, τις ταπεινώσεις και τις τιμωρίες, έδειξαν απαράμιλλο σθένος και καρτερικότητα, αντοχή και πειθαρχία. Κάθε μέρα που περνούσε, περισσότερο η θέληση εχαλυβδώνετο και το φρόνημα εγγιγνώνετο. Δεν τους φόβιζαν τα δρακόντεια μέτρα ασφαλείας. Δεν μας τρώμαζαν οι ξυλοδαρμοί και οι τιμωρίες ψωμί-νερό. Παρά τα συνεχή και σκληρά και δρακόντεια μέτρα που οι πάνοπλοι Άγγλοι στρατιώτες εφάρμοζαν νύχτα-μέρα, εν τούτοις από τα Στρατόπεδα Συγκεντρώσεως Κοκκινوترιμιθιάς και Πύλας έγιναν 8 δραπετεύσεις αγωνιστών, πάντοτε μετά από έγκριση του Αρχηγού.

Έχουμε εθνικό καθήκον και υποχρέωση να τιμούμε τους ιστορικούς αυτούς χώρους και να φέρουμε στη μνήμη μας εκείνο τον ιστορικό και ανεπανάληπτο αγώνα της ΕΟΚΑ 1955-59, καθώς και την ανεκτίμητη προσφορά όλων των αγωνιστών.

- Γιατί εκείνος ο αγώνας ήταν ένας αγώνας που νίκησε τον φόβο.
- Ήταν ένας αγώνας που νίκησε τον χρόνο.
- Ήταν ένας αγώνας που νίκησε τον ΘΑΝΑΤΟ.

Μέγας Εσπερινός και Μνημόσυνο των 13 ηρωομαρτύρων της έκρηξης στο Μαρί

Την Τετάρτη 14 Δεκεμβρίου 2011 στις 5μ.μ. τελέστηκε στον εορτάζοντα Πολιούχο Άγιο Ελευθέριο στα Κρατητήρια Κοκκινότριμιθιάς Μέγας Εσπερινός και Μνημόσυνο των 13 ηρώων, που φονεύθηκαν στις 11 Ιουλίου 2011 στην Ναυτική Βάση «Ευάγγελος Φλωράκης» στο Μαρί, γεγονός που συγκλόνησε την Κύπρο.

Τον Εσπερινό και το Μνημόσυνο τέλεσε ο αγωνιστής π. Γεώργιος μαζί με τον π. Πολύκαρπο και τον π. Πανα-

γιώτη, έψαλλε δε η χορωδία των Πολιτικών Κρατουμένων, υπό τη διεύθυνση του κ. Ανδρέα Παρασκευά. Ήταν μια πραγματική μυσταγωγία υπό το φως των κεριών. Παρέστησαν πολλοί συγγενείς των 13 ηρώων. Πολύ παραστατικά και συγκινητικά μίλησε ο συναγωνιστής Πρόεδρος των Πολιτικών Κρατουμένων κ. Γιάννης Σπανός. Ο ιερός Ναός ήτο κατάμεστος από συναγωνιστές και φίλους, αλλά και εκτιμητές της θυσίας των αδικοχασμένων ηρώων.

ΑΙΩΝΙΑ ΑΣ ΕΙΝΑΙ Η ΜΝΗΜΗ ΤΟΥΣ

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ «ΟΔΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ» 2011

Το άναμμα του βωμού στο «Ηρώον του Απελευθερωτικού Αγώνα της ΕΟΚΑ 1955-1959», που έγινε στις 15 Μαΐου 2011, στην περιοχή Κάτω Αμιάντου-Πελενδρίου, σημα-τοδότησε και την έναρξη μιας σειράς εκδηλώσεων που εντάσσονται στα πλαίσια της «Οδού Ελευθερίας 2011». Επιπρόσθετα, το Δ.Σ. του Μελάθρου, στην προσπάθειά του να εξεύρει πόρους για την αναβάθμιση των υπηρεσιών του, την αγορά και αντικατάσταση εξοπλισμού αλλά και τη συντήρηση του κτιρίου, προγραμμάτισε τις πιο κάτω εκδηλώσεις για το έτος 2011:

27 - 28 Μαΐου 2011: Με τη συνεργασία των Φίλων του Μελάθρου, παγκυπρίως, στήθηκαν περίπτερα σε όλες τις πόλεις της Κύπρου, σε δήμους και σε μεγάλες κοινότητες, όπου διανεμήθηκε ενημερωτικό υλικό για την προσφορά και το έργο του Μελάθρου και γίνονταν δεκτές εισφορές για την οικονομική του στήριξη.

2 Ιουνίου 2011: Πραγματοποιήθηκε η τρίωρη καθιερωμένη εκπομπή στο ΡΙΚ, στην οποία έγινε προβολή του έργου του Μελάθρου με καλεσμένους το διοικητικό και ιατρικό του προσωπικό, τους φυσιοθεραπευτές, την ψυχολόγο, καθώς και ασθενείς που πέρασαν από τη Μονάδα Αποκατάστασης. Επίσης αγωνιστές μίλησαν για στιγμές που έζησαν στον απελευθερωτικό μας αγώνα 1955-'59. Κατά τη διάρκεια της εκπομπής έγιναν δεκτές εισφορές για την οικονομική στήριξη του Μελάθρου.

26 Ιουνίου 2011: Το Μέλαθρο Αγωνιστών ΕΟΚΑ διοργάνωσε φιλανθρωπικό πρωτάθλημα μίνι ποδοσφαίρου, το οποίο διεξήχθη στα γήπεδα Cham-

rians Soccer Academy στον Ύψωνα. Στο πρωτάθλημα έλαβαν μέρος πέραν των 15 ομάδων, στις οποίες δόθηκαν μετάλλια και αναμνηστικά διπλώματα.

1η Ιουλίου 2011: Στο προαύλιο της εκκλησίας των Αγίων Αναργύρων στο Μέλαθρο, πραγματοποιήθηκε το καθεριωμένο Πανηγύρι, το οποίο οργανώθηκε από το Μέλαθρο σε συνεργασία με τους Φίλους του Μελάθρου. Λειτουργήσαν περίπτερα, με πλούσια φαγητά, ποτά, γλυκά, παιχνίδια κ.ά για την οικονομική στήριξη του Μελάθρου.

Ιούλιος 2011: Κατά τον μήνα Ιούλιο το Μέλαθρο, σε συνεργασία με τους Φίλους του Μελάθρου παγκυπρίως, πραγματοποίησε δύο αεροπορικές εκδρομές: μια στην Ισπανία και μια στην Ελλάδα-Αλβανία-Βυζαντινή Ωχρίδα, με απώτερο σκοπό τη σύσφιξη των σχέσεων των μελών του προσωπικού, φίλων και υποστηρικτών του Ιδρύματος.

7 Αυγούστου 2011: Με την ευκαιρία του Εθνικού Μνημοσύνου των Ηρώων της ΕΟΚΑ Λύσης 1955 - 59 στο εξωκλήσι του Αγίου Ευφημιανού στον Κόρνο, η Επαρχιακή Επιτροπή των Φίλων Μελάθρου Λευκωσίας, με επικεφαλής την αεικίνητη πρόεδρό του κ. Δήμητρα Γρηγορά, ο δήμος Λύσης, το Γυναικείο Τμήμα ΑΣΙΑ Λύσης, το 123^ο Σύστημα Προσκόπων Λύσης και η Επι-

τροπή Εξωκκλησιού Αγίου Ευφημιανού, διοργάνωσαν Αγορά τροφίμων, παραδοσιακών εδεσμάτων, βιβλίων για τον Αγώνα 1955-59 και άλλων ειδών για ενίσχυση του Μελάθρου.

5 Σεπτεμβρίου 2011: Ο επιχειρηματίας κ. Πέτρος Πέτρου, διοργάνωσε στην οικία του Φιλανθρωπικό Δείπνο προς ενίσχυση του Μελάθρου Αγωνιστών ΕΟΚΑ. Στο δείπνο έδωσαν το παρόν τους ο πρώην Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας Γλαύκος Κληρίδης, ο Πρόεδρος του ΔΗ.ΣΥ. Νίκος Αναστασιάδης, οι Βουλευτές Λεμεσού Ανδρέας Μιχαηλίδης και Ευθύμιος Δίπλαρος, ο Δήμαρχος Γερμασόγειας Αντρέας Γαβριηλίδης, Δημοτικοί Σύμβουλοι, ο Κοινοτάρχης της Παλώδιας Χαράλαμπος Ζορπάς, καθώς και πλήθος εκτιμητών του έργου που διεξάγει

Το συλημένο Βυζαντινό ξωκλήσι του Αγίου Ευφημιανού στη Λύση

το Μέλαθρο. Κατά τη διάρκεια του δείπνου ετοιμάστηκε με τον παραδοσιακό τρόπο και προσφέρθηκε στους καλεσμένους παλουζές.

7 Οκτωβρίου 2011: Οι Φίλοι του Μελάθρου Αγωνιστών ΕΟΚΑ της επαρχίας Λευκωσίας, με επικεφαλής την ακούραστη πρόεδρός τους συναγωνίστρια κ. Δήμητρα Γρηγορά και όλα τα μέλη του Δ.Σ. που την περιβάλλει, διοργάνωσαν με μεγάλη επιτυχία την ετήσια Μουσική Βραδιά στον χώρο των Συνδέσμων Αγωνιστών ΕΟΚΑ. Στην εκδήλωση τιμήθηκε η Φιλαρμονική της Αστυνομίας Κύπρου και παρέστη πλήθος κόσμου.

11 Νοεμβρίου 2011: Πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με τους Λεμεσιανούς Φίλους του Μελάθρου, η ετήσια συνεστίαση του Μελάθρου Αγωνιστών ΕΟΚΑ με απόλυτη επιτυχία. Η συνεστίαση έγινε στο Monte Caputo και παρευρέθηκαν βουλευτές, δημοτικοί σύμβουλοι, κοινοτάρχες, εκπρόσωπος της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λεμεσού, ο Πρόεδρος της Ο.Ν.Ε., ο Επαρχιακός Γραμματέας της ΣΕΚ, ο Πρόεδρος της ΠΑΑΟΚ, ο Πρόεδρος του Γ.Σ.Ο και πλήθος κόσμου. Ευχαριστίες στη Σχολή Χορού Μαχαλλεκίδη για το υπέροχο χορευτικό πρόγραμμα που παρουσίασε κατά τη διάρκεια της βραδιάς.

19 Νοεμβρίου 2011: Οι Φίλοι Μελάθρου Αγωνιστών της ΕΟΚΑ Αμμοχώ-

στου οργάνωσαν και φέτος την ετήσιά τους συνεστίαση για την οικονομική ενίσχυση του Μελάθρου. Η Συνεστίαση πραγματοποιήθηκε στο NISSI Beach, το οποίο ευγενώς παραχώρησε ο ιδιοκτήτης και τομεάρχης της ΕΟΚΑ Παύλος Παυλάκης.

Το Μέλαθρον Αγωνιστών ευχαριστεί θερμά τον κάθε ένα ξεχωριστά για την στήριξη και οικονομική συνεισφορά του προς το Μέλαθρο και διαβεβαιώνει τους πάντες ότι οι εισφορές τους αξιοποιούνται με τον καλύτερο τρόπο, με τη συνεχή αναβάθμιση και επέκταση των προσφερόμενων υπηρεσιών, προς όφελος του συνόλου του κυπριακού ελληνισμού.

29 Νοεμβρίου 2011: Την πέμπτη κατά σειρά εκδήλωση για το Μέλαθρο Αγωνιστών Ε.Ο.Κ.Α. της φετινής χρονιάς, που έγινε στις 29 Νοεμβρίου 2011 μας την πρόσφερε ο Εθνικός Σύλλογος Μαυρομαμάτης Αγίου Παύλου, οργανώνοντας ένα παιγνίδι τόμπολας μετά φαγητού στο οίκημά του, και ευχαριστούμε πολύ τα μέλη του Σωματείου και όλους όσοι παρευρέθηκαν. Η όλη εκδήλωση είχε μεγάλη επιτυχία και όλα τα έσοδα ήταν για το Μέλαθρο Αγωνιστών Ε.Ο.Κ.Α.

Επίσης τους ευχαριστούμε πολύ για το μηχανήμα «ανηψωτήρας» το οποίο μας χάρισε το μέλος του «Μαυρομαμάτη», κ. Σταύρος Πέτσας.

Στιγμιότυπα από τις εκδηλώσεις για το Μέγαθρο.

Η ΑΘΗΝΑ ΜΑΣ

Το σύγχρονο πρόσωπο μιας ιστορικής πόλης

Από το *BLUE της Aegean. Έρευνα Μίμη Βασιλείου*

Η Αθήνα φημίζεται για τα μουσεία της, τους αρχαιολογικούς χώρους της, τα δεκάδες θέατρά της και τη μόνιμα ανήσυχη διάθεσή της. Επί πλέον, όμως, έχει να επιδείξει και ένα πολύ μοντέρνο πρόσωπο, που συνδυάζει με την κλασσική πτυχή της προσωπικότητάς της και αναδεικνύει την Ιστορία και την πολιτιστική της παράδοση, θυμίζοντας τις μεγάλες ευρωπαϊκές πρωτεύουσες.

Περιήγηση στα μνημεία και τα μουσεία της Αθήνας

Η Αθήνα το φθινόπωρο προσφέρεται για περιπάτους. Το Παναθηναϊκό Στάδιο στο Μετς, οι περίφημες Στήλες του Ολυμπίου Διός δίπλα στο

Ζάππειο, ο Βράχος της Ακρόπολης όπου δεσπόζει ο Παρθενώνας, μια επίσκεψη στο αστεροσκοπείο, μια βόλτα στον Εθνικό Κήπο και στην Εθνική Βιβλιοθήκη, αλλά και στα πλακόστρωτα σοκάκια της Πλάκας μπορεί να μετατρέψουν ένα συνηθισμένο κυριακάτικο πρωινό σε ένα μοναδικό «ταξίδι» στον χρόνο. Όμως, εκτός από τους υπαίθριους χώρους, υπάρχουν πολλά μουσεία και πολιτιστικοί χώροι στην Αθήνα, που αξίζει να επισκεφτεί κανείς.

Τα μουσεία

ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΗΣ ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ

Τριακόσια μέτρα μόνο από την Ακρόπολη, στην ιστορική περιοχή Μακρυγιάννη, το Μουσείο της Ακρόπολης φιλοξενεί ευρήματα από τα ιερά και τους αρχαίους οικισμούς στις πλαγιές της Ακρόπολης. Οι εκθεσιακές ενότητες αναπτύσσονται σε τρία κυρίως επίπεδα, τα οποία μας

«αφηγούνται» ολόκληρη σχεδόν την Ιστορία της Ακρόπολης. (Μουσείο Ακρόπολης: Οδός Διονυσίου Αρεοπαγίτου 15, Αθήνα, τηλ.: 210-9000900, www.theacropolismuseum.gr)

ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ

Το Μουσείο Μπενάκη είναι ένα σύνθετο νεοκλασικό αρχιτεκτονικό συγκρότημα, που αποτελείται από ένα κεντρικό κτήριο και από άλλα επιμέρους παραρτήματα, όπως το Κτήριο της Οδού Πειραιώς, το Μουσείο Ισλαμικής Τέχνης (Αγίων Ασωμάτων και Διπύλου 12, Αθήνα, τηλ.: 210-3251311) και άλλα. (Κεντρικό Κτήριο:Κουμπάρη 1 & Βασ. Σοφίας, τηλ.: 210-3671000° Κτήριο οδού Πειραιώς: Πειραιώς 138 & Ανδρονίκου, τηλ. 210-3453111, www.benaki.gr)

ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΥΚΛΑΔΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Αφιερωμένο στη μελέτη και την προβολή των αρχαίων πολιτισμών του Αιγαίου και της Κύπρου, με ιδιαίτερη έμφαση στην κυκλαδική τέχνη της 3ης π.Χ. χιλιετίας, το Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης στεγάζει την ιδιωτική συλλογή του Νικολάου και της Ντόλλης Γουλανδρή, αλλά και άλλες σημαντικές συλλογές.

(Νεοφύτου Δούκα 4, Βασ. Σοφίας & Ηροδότου 1, Κολωνάκι, Αθήνα, τηλ.: 210-7228321-5, www.cydadk.gr)

ΕΘΝΙΚΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

Το μεγαλύτερο μουσείο της Ελλάδας και ένα από τα σημαντικότερα του κόσμου αριθμεί στις συλλογές του περισσότερα από 11.000 εκθέματα από το σύνολο του ελληνικού κόσμου, προσφέροντας στον επισκέπτη ένα πανόγραμμα του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού, από την προϊστορία έως την ύστερη αρχαιότητα. Οι εκθεσιακοί του χώροι στεγάζουν πέντε μεγάλες μόνιμες συλλογές και μια περιοδική σε 8.000 τ.μ. (Τοσίτσα 1, Αθήνα, τηλ.: 2108217724, www.namuseum.gr)

ΕΘΝΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ - ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΟΥΤΖΟΥ

Οι συλλογές της Εθνικής Πινακοθήκης-Μουσείου Αλεξάνδρου Σούτσου στεγάζονται σε δύο κτήρια. Στο κεντρικό εκτίθενται έργα που εικονογραφούν την Ιστορία της ελληνικής τέχνης των νεότερων χρόνων, καθώς και μέρος της συλλογής δυτικοευρωπαϊκών έργων, ενώ στην Εθνική Γλυπτοθήκη εκτίθεται η Ιστορία της νεοελληνικής γλυπτικής. (Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου, Βασιλέως Κωνσταντίνου 50, Αθήνα, τηλ.: 210-7235937, www.nanonalgallery.gr)

Εθνική Γλυπτοθήκη: Άλσος Στρατού, Γουδί, τηλ.: 210-7709855)

Χώροι πολιτισμού

ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

Με κύριο άξονα την κλασική μουσική και την όπερα (χωρίς όμως να περιορίζεται σε αυτά), ο Οργανισμός Μεγάλου Μουσικής Αθηνών αποτελεί ζωντανό πυρήνα πολιτιστικής δράσης, που φιλοξενεί μια πολυθεματική σειρά εκδηλώσεων. Η ελληνική μουσική αλλά και μουσικοί από όλον τον κόσμο, νέοι δημιουργοί, ο χορός, το θέατρο, ο κινηματογράφος, αλλά και η εικαστική δημιουργία έχουν πάντα θέση στο πρόγραμμα των ετήσιων εκδηλώσεών του. (Βασ. Σοφίας & Κόκκαλη, Αθήνα, τηλ.:210-7282000, εισιτήρια-κρατήσεις: τηλ.:210-7282333, www.megaron.gr)

ΣΤΕΓΗ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ

Στον έναν χρόνο λειτουργίας του ο υπερσύγχρονος πολυσυλλεκτικός χώρος του Ιδρύματος «Ωνάση» προσφέρει στέγη σε θεατρικές και μουσικές παραστάσεις, αλλά και σε ενδιαφέρουσες εκθέσεις. (Λεωφ. Συγγρού 107-109, Αθήνα, τηλ: 210-9005800, www.sgt.gr)

«ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ»

Σε 60 ολόκληρα στρέμματα ο «Ελληνικός Κόσμος» και τα τέσσερα κτήρια που περιλαμβάνει, μεταξύ των οποίων το θέατρο εικονικής πραγματικότητας με τις αίθουσες «Θόλος» και το «Θέατρον», αποτελεί τον κατ'εξοχήν υπερσύγχρονο πολυχώρο-μουσείο της Αθήνας, στον οποίο θα βιώσετε μοναδικά εικονικά ταξίδια στον χώρο και τον χρόνο. (Πειραιώς 254, Ταύρος, ink: 212-2540000, www.hellenic-cosmos.gr)

Το αρχαιολογικό μουσείο Αθηνών.

ΤΑΞΙΔΕΥΟΥΜΕ

Του Ενθύμιου-Μίμη Βασιλείου

Τυχεροί όσοι πήραν μέρος στην αναβαθμισμένη φετινή μας ταξιδιωτική εξόρμηση. Ήταν το κάτι άλλο. Συνδυάσαμε, με εξαιρετική επιτυχία τα κυριότερα μέσα συγκοινωνίας (αεροπλάνα, πολυτελή λεωφορεία, κρουαζιερόπλοιο). Η δοκιμή αυτή μας άρεσε και μας ικανοποίησε σε μεγάλο βαθμό. Γι' αυτό θα κάμουμε ευρύτερη έρευνα για να βρούμε ακόμη πιο καλούς προορισμούς για το 2012, και θα σας ενημερώσουμε λεπτομερώς.

Το τι είδαμε και μάθαμε δεν περιγράφεται, μα ούτε και ξεχνιέται. Αναφέρουμε μερικά μέρη που επισκεφθήκαμε και βγάλε τα συμπεράσματά σας:

ΡΩΜΗ (τρανζιτ) - ΓΕΝΟΒΑ (περιήγηση - ελεύθερο δείπνο - διανυκτέρευση) - ΓΕΒΟΒΑ - ΜΑΣΣΑΛΙΑ: Αλπικό τοπίο - Ιταλική Ριβιέρα - Γαλλική Ριβιέρα, λιμάνι Μασσαλίας - περιήγηση - μπαρκάρισμα και έναρξη κρουαζιέρας - ΜΑΓΙΟΡΚΑ: Το μεγαλύτερο νησί των Βαλεαρίδων - ξενάγηση στην Πάλμα, στη σπηλιά του δράκοντα στο Πόρτο Κρίστο με τους πανέμορφους σταλακτίτες και τη μαγευτική υπόγεια λίμνη, που είναι η μεγαλύτερη στον κόσμο, και είναι γνωστή με το όνομα MARTEL - τον καθεδρικό ναό, το μουσείο, το εργο-

στάσιο παραγωγής μαργαριταριών των ξακουστών MAJORICA PEARLS και το απίθανο ποτό ΣΑΝΓΚΡΙΑ - ΑΛΑΜΠΡΑ: Επίσκεψη στο παγκοσμίως γνωστό αρχιτεκτονικό συγκρότημα που αποτελεί το επιστέγασμα της αραβικής τέχνης στην Ευρώπη - ΜΑΛΑΓΑ/ΓΡΑΝΑΔΑ: Ελεύθερη ξενάγηση, Μουσείο Πικασσό, καθεδρικός ναός, ανάκτορο του Καρόλου Ε', το πανεπιστήμιο και αυτοκρατορικό κολέγιο ΜΑΡΟΚΟ/ΤΑΓΓΕΡΗ: Οι σπηλιές του Ηρακλή, ξενάγηση στη παλιά και νέα πόλη με τα ξακουστά δερμάτινα ΙΜΠΙΖΑ: Άλλο ένα τουριστικότατο νησί των Βαλεαρίδων, που αντιστοιχεί με τη δική μας Αγία Νάπα, ξενάγηση, καθεδρικός ναός, οι ξακουστές 40 αλυκές και η τεράστια αίθουσα συναυλιών που μπορεί να φιλοξενήσει 10.000 άτομα - ΒΑΡΚΕΛΩΝΗ: Ολυμπιακό στάδιο, το μνημείο του Χριστόφορου Κολόμβου, τα σπίτια του μεγάλου αρχιτέκτονα Γκουτί, το φανταστικό πάρκο Γκουέλ, ο περιβόητος Γοτθικός Τομέας με τα τόσα διατηρητέα οικοδομήματα, τον Καθεδρικό Ναό, το οίκημα της ΜΠΑΡΤΣΕΛΟΝΑ και το Μουσείο της, τα τόσα ελκυστικά καταστήματα για κάθε είδους ψώνια, το τεράστιο ενυδρείο, και οι πανέμορφες πλατείες - ΜΙΛΑΝΟ: Το παγκόσμιο κέντρο μόδας, με τα αμέτρητα καταστήματα, οίκους μόδας και υψηλής ρα-

πτικής, το απίθανο εμπορικό κέντρο, ο θαυμάσιος καθεδρικός ναός, ξενάγηση, ψώνια, διανυκτέρευση.

Πέρα όμως απ' αυτά περάσαμε πολύ καλά γιατί ήμασταν μια πολύ καλή και σφικτοδεμένη ομάδα, αγαπημένοι με-
ταξύ μας και αλληλοβοηθούμενοι.

Ελπίζουμε του χρόνου νάμαστε καλά και να περάσουμε καλύτερα. Μέχρι τότε θα τα ξαναπούμε αρκετές φορές και αναλυτικά.

Παραθέτουμε μερικά στιγμιότυπα που απαθανάτισε ο αειθαλής συναγωνιστής Χαράλαμπος Μπαταριάς κ.ά.:

Στη Γένοβα

Στη Γένοβα

Στο εστιατόριο με φοιτητές
κιθαρίστες - Αλμερία

Στην Ταγγέρη

Στην Τριπιζα

Ο ΑΥΓΟΥΣΤΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΝΕΙ

Του Μίμη Βασιλείου

Στη συγκέντρωση του «Αυξεντίου»

Ο αειλαθής και ακούραστος συναγωνιστής μας Αυγουστής Ευσταθίου, συνεχίζοντας την αξιέπαινη και όχι εύκολη προσπάθεια συντήρησης

Στο Αυξέντειο Μουσείο

και διάδοσης του πνεύματος του Αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α. και ιδιαίτερα του ολοκαυτώματος του αθάνατου σταυραετού του Μαχαιρά Γρηγόρη Αυξεντίου στον Μαχαιρά και αναποκρινόμενος σε πληθώρα προσκλήσεων, επισκέφθηκε αρκετά σχολεία (Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης), καθώς και κοινότητες, όπου με τη χαρακτηριστική σαφήνεια και απλότητα

του λόγου του μίλησε, εξιστόρησε και επεξήγησε όλα τα σχετικά με τη «Μάχη και το ολοκαύτωμα του Μαχαιρά», μνημονεύοντας έτσι τον αθάνατο «μάστρο», τον θρυλικό «Ζηδρό», τον ήρωα Γρηγόρη Αυξεντίου.

Την 1η Μαρτίου 2011 μίλησε στο Σωματείο της Αυγόρου. Στις 4 Μαρτίου 2011 μίλησε στους μαθητές του Λυκείου Κύκκου. Στις 14 Μαρτίου 2011 στο Τσίρειο Γυμνάσιο Λεμεσού. Στις 20 Μαρτίου 2011 συνόδευσε και μίλησε σε επισκέπτες του κρησφυγέτου στον Μαχαιρά.

Στις 22 Μαρτίου 2011 στους μαθητές του «Ελενείου» στη Λευκωσία. Στις 26 Μαρτίου 2011 αφηγήθηκε το ιστορικό της μάχης της 3ης Μαρτίου 1957 στον Άγιο Αθανάσιο Λεμεσού.

Στις 30 Μαρτίου 2011 στο Γ' Δημοτικό Σχολείο Έγκωμης. Στις 31 Μαρτίου στο Γυμνάσιο Ακακίου το πρωί και το βράδυ στο Σωματείο «Εθνικός» Λυμπιών.

Στις 10 Απριλίου 2011 παρέστη και μίλησε σε εκδήλωση στη Γεράσα.

Αποκορύφωμα των επισκέψεών του ήταν η μετάβασή του, ύστερα από σχετική πρόσκληση, στο μετονομασθέν σε «ΑΥΞΕΝΤΕΙΟ» χωριό της Βόρειας Ελλάδας, όπου μίλησε και έτυχε θερμής και εγκάρδιας υποδοχής.

Με ομάδα Ελλήνων περιηγητών στον Μαχαιρά.

ΤΟΤΕ ΠΟΥ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΕΙΧΑΝ ΠΡΟΤΥΠΑ

Από το περιοδικό «Ο ΛΟΓΙΟΣ ΕΡΜΗΣ» των Οικονομικών Γυμνασίων Λευκωσίας
Μάιος 1962 -Α. Ποντίκης

Έρευνα Μίμη Βασιλείου

ΤΟ ΤΙΜΗΜΑ

Κρύο βοριαδάκι φυσούσε. Μάρτης. Ακόμα ο γέρο Χειμώνας δεν έφυγε. Σώνει και καλά να συνεχίσει το έργο του.

Στο μικρό καφεενδάκι της πλατείας, σε μια γωνιά, όπου ένας ψηλός μαντρότοιχος εμπόδιζε τον βοριά να δέρνει καθόταν στον ήλιο, που έτρεχε στον ουρανό παίζοντας κρυφτούλι με τα σύννεφα, ο Γιάννης ο Κολοκούδιας, ο Πατής του Ντέρβη και ο γέρο Κάντι ο καφετζής. Ξερόβηξε ο Πατής και διέταξε ένα καφέ.

—Αμέσως, είπε ο Κάντι, και έσυρε στο πλακόστρωτο τα γεροντικά του πόδια.

—Μα δεν μου λες, θα συνέχισι αυτή η κατάσταση; δεν μπορούμε να ξαλλάξουμε από τους στρατιώτες. Έρευνες, βρисиές, και κάποτε μια βουρδουλιά στα πισινά. Γαϊδούρια νάμαστε θα μας συμπεριφέρονταν καλύτερα. Δεν σταματούν λέω γω!...

Ο Γιάννης δε μίλησε. Έβγαλε τα

τσιγάρα του, πρόσφερε στον Πατή. Πόσο ωραία ήταν πριν η ζωή! Στο όμορφο χωριό ζούσαν όλοι ήσυχοι, με το μεροδούλι τους, άλλοι στα χτήματα κι άλλοι στο Μεταλλείο του Μιτσερού. Και τώρα.... Ο Γιάννης καθόταν εκεί, καρφωμένος στην καρέκλα. Μισοσηκώθηκε να φύγει, όταν ένα στρατιωτικό τζιπ φάνηκε στη στροφή, κι ήρθε και καρφώθηκε μπροστά στο πλακόστρωτο. Πήδηξαν έξω οι πέντε Εγγλέζοι με προτεταμένα τα όπλα.

—Hands up! ούρλιαξε ένας απ' αυτούς, πού φαινόταν νάταν ο αξιωματικός τους.

Τα σήκωσαν αργά - αργά. Άρχισε η έρευνα. Ένας λιγνός άρχισε να ψαχουλεύει τις τσέπες κι όλο το κορμί του Γιάννη. Έβγαλε την ταυτότητά του. Ο Εγγλέζος την κοίταξε, λοξοκοίταξε τον Γιάννη. Τίποτα. Ξαφνικά ένα βάνανσο χτύπημα με τον υποκόπανο του όπλου σώρρισε τον Γιάννη στο πλακόστρωτο. Το τζιπ βούηξε και χάθηκε πέρα

στη στροφή, αφήνοντας πίσω τον τρόπο.

Έτρεξε ο γέρο Κάντι. Φώναξε απ' τον τρόπο του και την κυρά Μαγδαληνή, τη γυναίκα του. Έτρεχε απ' εδώ κι απ' εκεί φέρονοντας νερό και κολόνια για να τον συνεφέρουν. Κίτρινη, τρέμοντας, έφτασε κι η μάνα του Γιάννη. Κλαίγοντας με λυγμούς έσκυψε από πάνω του, άνοιξε το παρδαλό πουκάμισό του κι έβαλε τ' αυτί της στην καρδιά του. Ήταν ζωντανός. Ο Πατής μ' εντριβές έφερε τον Γιάννη στις αισθήσεις του. Τον σήκωσαν και τον κάθησαν στην καρέκλα χλωμό σαν το κερί. Έτριβε τα μάτια του ακόμα. Κι ένα σύννεφο εκδίκησης σκίασε τα μαύρα αστραφτερά του μάτια.

Σηκώθηκε βαρύς, πήρε μια βαθειά ανάσα και τράβηξε το στενό δρομάκι για το σπίτι του· ούτε καν να κοιτάξει γύρω του. Συννεφιασμένος και σκεπτικός, μ' ένα φρικτό όρκο ίσως, προχωρούσε. Κι οι αρβύλες του χτυπούσαν το πλακόστρωτο ρυθμικά· τικ, τακ, τικ, τακ.

.....

Αποκορύφωμα του αγώνα. Όλα τα γενναία παλληκάρια της Ε.Ο.Κ.Α. αντάμα στα βουνά και στις σπηλιές, μέσα στα χιόνια και στο κρύο, μάχονται για τη λευτεριά του νησιού. Οι φάλαγγες πυκνώνουν. Ο κατακτητής βρίσκεται σ' ένα πολύ σοβαρό δίλημμα.

Κι ο Γιάννης, κάποιο βραδάκι τ' Απρίλη, αφήνει μάνα κι αδερφή και παίρνει στο χέρι το ντουφέκι. Τάσσεται στις διαταγές του Ζήδρου.

Κόντευαν μεσάνυχτα. Κανένας θόρυβος. Μονάχα το θρόισμα των φύλλων απ' το μυρωμένο αγέρι του Μαγιού, και κάπου εκεί, κάτω από κάποια πυκνή φυλλωσιά ίσως, το μικρό αηδόνι ψέλνει κάποιο γλυκό σκοπό. Και πιο πέρα, στην κουφάλα κάποιου βράχου, πού στη ρίζα του θέριεψαν θάμνοι πυκνοί, τέσσερα παλληκάρια κάθονται, σαν κάτι να κρυφομιλούν. Τ' αγέρι με τ' απαλό του χέρι φέρνει κλεφτάτα ως εδώ κάτι κουβεντούλες. Ίσως... Μα όχι! ακούονται καθαρά!

—Δεν βαριέσαι, μωρέ Γιάννη, να πάρουμε τ' ανήφορο του Άη Λιά; Τί θα κερδίσουμε; Τα ποδάρια μας θα κατακάψουμε. Εγώ λέω να πάρουμε το μονοπάτι πού βγάζει στο διάσελο με τα τρία πεύκα. Εκεί θα ξαποστάσουμε στο κρησφύγετο του Νικήτα μέχρι πού θάρθει πάλι η νύχτα. Και κατηφορίζοντας τότε για τις στροφές της Αγιάς Μαρίνας, θα στήσουμε καρτέρι στα δυο τζιπ που θα πάνε στην Άλωνα.

Αυτό βέβαια είναι το σχέδιό μου. Μπορείτε να πήτε κι οι άλλοι την γνώμη σας.

—Δεν έχω διαφορετική γνώμη, είπε ο Γιάννης. Μα όμως... Τρεις χειροβομβίδες έχουμε, ένα μυδραλλιοβόλο, ένα πι-

στόλι και δυο μαρτίνια. Θάταν καλύτερα με πιο πολλές χειροβομβίδες. Μα στάσου. Κάτι έχω στο νου μου....

Ο ήλιος χρύσωνε τον απέναντι βράχο. Τα στρουθιά και όλα τα πετούμενα γύριζαν κελαηδώντας ύστερα απ' το ολοήμερό τους κυνήγι. Και πιο πέρα, κάποια γριά έσερνε τα τέσσερα πρόβατά της για το χωριό.

—Τι λέτε, λέει ο Κώστας. Ας βγούμε λίγο ν' ανασάνουμε.

—Δεν είναι ανάγκη. Απόψε θ' ανασάνουμε γερά. Κι ύστερα μπορεί να μας πάρει κανένα μάτι. Τάχεις έτοιμα, νομίζω, Νικήτα, τα όπλα και τις χειροβομβίδες.

—Έτοιμα, έτοιμα, απάντησε ο Νικήτας απ' το βάθος της σπηλιάς.

Μυστηριώδης σιωπή ακολούθησε. Ένα τσιγάρο θα τους έκανε καλό. Κάθισαν να καπνίσουν. Κι ο πυκνός καπνός γέμισε το μικρό κρησφύγετο. Όλοι σκεφτικοί. Ποιά πικρή σκέψη να τους βασάνιζε; Μα ναι! Τ' ακούσαμε. Ενέδρα! και δεν ήξεραν αν θα γύριζαν πίσω. Δεν ήξεραν αν θάβλεπαν το ηλιοβασίλεμα. Κι όλα αυτά βασάνιζαν την ψυχή των γενναίων παλληκαριών. Άραγε... άραγε... Αυτό το άραγε έκρυβε πολλά, μα πολλά... η στιγμή τούτη ήταν η πιο κατάλληλη για να ανατρέξουν πίσω. Παλιές αναμνήσεις, αγαπημένα πρόσωπα, μητέρα, ή ένα μικρό παιδάκι στην κούνια, σωστό αγγελούδι. Τους συνεπήρε η νοσταλγία.

Νύχτα ωραία, γλυκειά, απαλόχνουδη νύχτα του Μάη. Το φεγγάρι θαργούσε να βγει. Ίσαμε τα μεσάνυχτα.

Ο ένας πίσω απ' τον άλλο βουβοί. Τέσσερις σκιές, γλυστρούσαν τον κατήφορο για την Αγιά Μαρίνα. Κι οι αρβύλες τους στα ξερόκλαδα απάνω, έμοιαζαν με ταμπούρλα απαλά των Σείχηδων και των Πασάδων. Και κάτω απ' τις σκιές βαδίζανε τέσσερις. Ο Κώστας, ο Γιάννης, ο Δημήτρης κι ο Εφραίμης. Τέσσερις, που τώρα ζουν και υστέρα μπορεί όχι. Κάπου δυο μίλια η απόσταση. Κουραστική η πορεία μέσα στα χαμόκλαδα, στους μυτερούς βράχους και στ' απόκρημνα μέρη. Όσο πήγαιναν να πλησιάσουν, βάραινε η ανάσα. Και το πυκνό σκοτάδι τους σκέπαζε. Τέσσερις σκιές λεβέντικες στα χέρια βαστώντας τα τουφέκια τους. Και το φεγγάρι που φάνηκε στο αντικρινό βουνό με τ' απαλό του φως, έδινε μια ξεχωριστή ομορφιά στην κοιλάδα. Προχωρούσαν. Κρυβόντουσαν στις σκιές, ξανάβγαιναν στη σελήνη. Και κει πού έφταναν στο ύψωμα κάποιου λόφου, εκεί που το φεγγάρι τούς έλουζε απ' την κορφή ως τα νύχια, έβλεπες κάτι σαν ιδρώτα στ' αυλακωμένο μέτωπο. Μα όλο προχωρούσαν. Χωρίς μιλά. Πηγαίνοντας σαν σε μυσταγωγία. Κάτι πήγε να πει ο Γιάννης, μα σώπασε αντικρίζοντας τα πρόσωπα των φίλων του. Ίσως κάτι σαν όνειρο νάβλεπαν. Δεν θέλησε να κόψει το νήμα του ονείρου τους.

Ύστερα από μισή ώρα δρόμο, έφθασαν. Κάθησαν να ξεποστάσουν αφήνοντας τα μάτια τους να περιπλανηθούν, ν' αγκαλιάσουν τη φύση, να τη χορτάσουν. Και τ' αγέρι του Μαγιού χάιδευε τα πρόσωπά τους.

Ό,τι και νάχαν στο μυαλό τους, ό,τι και αν τους βασάνιζε, διαλύθηκε άξαφνα, σαν τους φόβους της νύχτας απ' το φως της ημέρας. Διαλύθηκε απ' την προσταγή του καθήκοντος και της καρδιάς. Διαλύθηκε μπροστά στον βαρύ όρκο να δουν την Κύπρο λεύτερη. Άνθρωποι κι αυτοί. Κάποτε τους παρασύρει η νοσταλγία και το παράπονο. Μα σε τούτη την ιερή στιγμή, πάνω απ' όλα η μεγάλη Ιδέα. Αυτό, που σκλάβωσε τις καρδιές, που μόνο αν εκπληρωθεί θα λυθούν τα δεσμά. Και εκεί, πίσω απ' τα πρόχειρα ταμπούρια, φουχτώνοντας με πείσμα τα όπλα, ξέρουν καλά ποιό είναι το καθήκον, ποιά είναι η προσταγή.

Και το τραγούδι του θανάτου αρχίζει. Το τερέτισμα του όπλου αντήχησε στα γύρω βουνά. Οι χειροβομβίδες χτυπούν τα δυο τζίπ, και τα ρίχνουν στο βάραθρο. Μια μάχη άρχισε, που γρήγορα θα τελειώσει. Οι λεβέντες της Ε.Ο.Κ.Α μάχονται σαν νέοι Λεωνίδες. Και μέσα στην μάχη την αντάρα ο Γιάννης διατάσσει να φύγουν. Έπραξαν το καθή-

κον τους. Αυτός θα βαστούσε για λίγο τη μάχη μέχρι να απομακρυνθούν.

Άλλα η τύχη που σ' αυτόν ένδοξα έταξε να πεθάνει, τον Χάροντα προστάζει, κι αυτός του θανάτου τον βαρύ χορό τριγύρω στήνει. Μόλις έκανε να φύγει, βγαίνοντας απ' το ταμπούρι του, μια φωτοβολίδα έσκασε. Φωτίστηκε ο τόπος και μια ριπή αυτομάτου αφήκε τον Γιάννη στον τόπο. Μια Θανατηφόρα ριπή, που πρόσθεσε στο Πάνθεον των ηρώων ακόμη ένα τρανό παλληκάρι. Και το αίμα του κύλησε στις πέτρες και τις έβαψε. Και τ' αγέρι του Μαγιού πένθιμο φύσηξε, πήρε τον μαύρο του χαμό, τον έκαμε πικρό τραγούδι και τον μετέδωσε παντού σ' όλη την Κύπρο μας.

.....

Πέρασαν μήνες και καιροί. Κι η γαλανομάτα λευτεριά απ' άκρη σ' άκρη σκέπασε της Αφροδίτης το νησί. Οι θυσίες καρποφόρησαν. Οι ήρωες έγιναν θρύλοι και τραγούδια. Ελεύθεροι τώρα με δαφνόκλαδα στο χέρι ας έρθουμε στον τάφο τους και ας βροντοφωνάξουμε τους στίχους του Εθνικού ποιητή της Κύπρου μας:

*«Συ που σκοτώθεις για το φως
ξύπνα να δεις τον ήλιο,
ξύπνα να δεις το αίμα σου
που έγινε βασίλειο».*

Αφιέρωμα ΣΤΟΥΣ ΣΤΡΑΥΡΑΕΤΟΥΣ ΤΟΥ 1940

Από το περιοδικό «Ο ΛΟΓΙΟΣ ΕΡΜΗΣ» των Οικονομικών Γυμνασίων Λευκωσίας

Μάϊος 1962 Δ. Κουρτέλας

Έρευνα Μίμη Βασιλείου

Ο ΕΛΛΗΝΑΣ ΦΑΝΤΑΡΟΣ

Το κεφάλι μου βούιζε, το σώμα μου έκαιγε απ' τον πυρετό. Με κόπο κατάφερα ν' ανοίξω τα μάτια μου και να κοιτάξω γύρω μου. Αλλά τίποτα δεν διέκρινα. Βαθύ και μυστηριώδες σκοτάδι επικρατούσε στο μέρος που βρισκόμουν. Καμιά κίνηση δεν φάνε- ρωνε την ύπαρξη ανθρώπου εκεί γύρω.

Αμέσως έπειτα, ένα κρύο ρεύμα διέτρεξε όλο μου το κορμί. Θέλησα να κινήσω τα χέρια μου, τα πόδια μου, αλλά δεν υπάκουαν. Ένα οξύ πόνο αισθάνθηκα στον αριστερό ώμο. Και τότε το θολωμένο μυαλό μου άρχισε να ξεκαθαρίζει και έφερα στη σκέψη μου τα γεγονότα των τελευταίων ημερών.

Πηγαίναμε προμήθειες και πολεμικό υλικό σε μια απομακρυσμένη μονάδα του μετώπου, που εδώ και αρκετές μέρες, κρατούσε τους Ιταλούς σε από- σταση από μια δίοδο εξαιρετικής στρατηγικής σημασίας. Γενναία αντι-

στάθηκαν οι φαντάροι μας με τις λίγες τους δυνάμεις ενάντια στη μηχανο- κίνητη στρατιά του Μουσολίνι. Οι προμήθειές τους όμως λιγόστευαν και αναλάβαμε εμείς να τους ενισχύσουμε με άνδρες, πολεμικό υλικό και τρο- φιμα.

Κατόπιν όμως από ολιγοήμερη πορεία, αναγκασθήκαμε να στησουμε τα αντί- σκηνά μας σε μια χιονοσκεπασμένη πλαγιά, επειδή σ' εκείνα τα μέρη ενέ- σκηψε θύελλα.

Μείναμε εκεί λίγες μέρες, οπότε με κάλεσε ο λοχαγός μας στη σκηνή του και μου είπε: «Πληροφορήθηκα ότι η μονάδα, την οποία αναλάβαμε να βοηθήσουμε, βρίσκεται περικυκλωμένη απ' όλες τις μεριές. Πρέπει, λοιπόν, να ειδοποιήσαμε επείγοντως τους φαντά- ρους αυτούς να κρατήσουν ακόμη λίγες μέρες, μέχρις ότου φθάσουμε εμείς εκεί και θέσουμε τον εχθρό μεταξύ δύο

πυρών. Γι' αυτό τον σκοπό διάλεξα εσένα, ως τον ικανότερο. Πρέπει να περάσεις απαρατήρητος από τις εχθρικές γραμμές και να μεταδώσεις το μήνυμα».

Αφού πήρα μαζί μου τρόφιμα, αρκετά για δυο μέρες, ξεκίνησα χωρίς καθυστέρηση για να εκτελέσω το καθήκον μου.

Εξαντλημένος, έπειτα από δυο ημερών πορεία μέσα στα χιόνια και τον παγωμένο βοριά, αντίκρισα τις πρώτες εχθρικές γραμμές. Πιο πέρα ήξερα ότι οι στρατιώτες αδελφοί μας περίμεναν ανυπόμονα τη βοήθεια του λόχου μας.

Τώρα είχε φτάσει το πιο δύσκολο μέρος της αποστολής μου. Ο ήλιος μόλις είχε κρυφθεί πίσω από τις ψηλές κορφές των βουνών. Περίμενα υπομονετικά να απλωθεί το σκοτάδι και έπειτα, έρποντας, προχώρησα μπροστά. Φρόντιζα να μη κάνω τον παραμικρό θόρυβο. Όλες μου οι αισθήσεις βρισκόνταν σε επιφυλακή και τα νεύρα μου σε υπερένταση.

Αιώνες μου φάνηκαν τα λεπτά, όσο που να φθάσω σε ασφαλές μέρος, μακριά από το σημείο βολής των Ιταλών.

Ξαφνικά, μια προστακτική φωνή ακούστηκε από κάπου μέσα στο σκοτάδι:

—Τίς εί;

—Αιγαίον, φώναξα· το σύνθημα της αναγνώρισης.

—Κρήτη, έφθασε αμέσως το παρασύνθημα. Είχα ήδη φθάσει στο Ελληνικό οχυρό. Οδηγήθηκα στον λοχαγό, και του μετάδωσα το μήνυμα, που ενεθάρρυνε και ενεψύχωσε αμέσως τους υπερασπιστές της πατρίδας. Το κουράγιο και η ευθυμία, που τους είχαν εγκαταλείψει προ ημερών, ξαναγύρισε στους στρατιώτες μας.

Δεν πρόλαβαν όμως να απολαύσουν τη χαρά τους. Μια ομοβροντία συντάραξε τη γαλήνη της νύκτας και βλήματα εχθρικών οβίδων έπληξαν τον Ελληνικό λόχο. Αμέσως τα Ελληνικά όπλα δώσανε την απάντηση με πυκνούς πυροβολισμούς. Στο πανδαμόνιο των πυροβολισμών, προστέθηκαν κι οι φωνές κι ο θόρυβος των στρατιωτών που έτρεχαν να κρυφτούν σε επίκαιρες θέσεις.

Εγώ έτυχε να βρισκομαι δίπλα στον λοχαγό, άνθρωπο ηλιοψημένο με αδρά χαρακτηριστικά, γύρω στα 35. Οι σφαίρες και οι οβίδες έφεταν βροχή γύρω μας, ανοίγοντας μεγάλες τρύπες στο κάτωσπρο χιόνι. Καταπονημένος, όπως ήμουν, έπεσα λιπόθυμος μετά το τέλος της μάχης που κράτησε μέχρι το πρωί.

Με τη νύχτα άρχισαν πάλι τα όπλα το δικό τους τραγούδι, το τραγούδι του

θανάτου. Μέναμε ακίνητοι στις θέσεις μας, γιατί μια απροσδόκητη κίνηση θα μπορούσε να μας στοιχίσει τη ζωή.

Ξαφνικά πυροβολισμοί ακούστηκαν πίσω από τις εχθρικές γραμμές, πυροβολισμοί από σφαίρες, που θέριζαν τους στρατιώτες του Μουσολίνι. Οι αναμενόμενες ενισχύσεις είχαν φθάσει. Και τότε, εκεί στα ψηλά βουνά της Πίνδου, έγινε μια τιτάνια πάλη του πνεύματος εναντίον της ύλης. Οι Ιταλοί, σαστισμένοι από την απροσδόκητη επέμβαση, δεν κράτησαν πολύ. Λύγισαν και το έβαλαν στα πόδια.

Αυτό που έγινε δεν με άφησε ασυγκίνητο και πρώτος πετάχτηκα από το

μέρος όπου ήμουν προφυλαγμένος και ρίχτηκα ξοπίσω τους. Σε μια στιγμή νοιώθω ένα τράνταγμα στον αριστερόν ώμο, που τον συνόδεψε ένας αβάσταχτος πόνος. Μια εχθρική σφαίρα με είχε χτυπήσει.

Έπεσα μισολιπόθυμος στο παγωμένο χιόνι. Μέσα απ' την ομίχλη που σκέπαζε το μυαλό μου, άκουσα τους αλαλαγμούς και τις ζητωκραυγές των Ελλήνων φαντάρων, που καταδίωκαν τον τρομοκρατημένο στρατό της Ιταλίας. Απομακρύνονταν κι εγώ έμεινα μόνος με συντροφιά πτώματα — διαμελισμένα απ' τις οβίδες κορμιά. Το μυαλό μου σκοτείνιασε και έμεινα ακίνητος, ξαπλωμένος στο πεδίο της μάχης...

ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΙΣΩΠΟ

Από τον Αίσωπο - Έρευνα Ευθύμιου-Μίμη Βασιλείου

Δειλός Κυνηγός και Δρυοτόμος

Ένας κυνηγός αναζητούσε τα ίχνη κάποιου λιονταριού· όταν ρώτησε κάποιον ξυλοκόπο αν είδε ίχνη λιονταριού και πού είναι η φωλιά του, αυτός του είπε: «Τώρα θα σου δείξω και το ίδιο το λιοντάρι.» Εκείνος κιτρίνισε από τον φόβο του και με τρεμάμενα δόντια είπε: «Μόνο τα ίχνη του αναζητώ, όχι το ίδιο το λιοντάρι.»

Η διήγηση αποκαλύπτει τους θρα-

σύδειλους, αυτούς που είναι τολμηροί μόνο στα λόγια και όχι στα έργα.

Αλώπηξ και Ποιμήν

Ένα λιοντάρι κυνηγούσε ένα ελάφι. Εκείνο προσπαθώντας να ξεφύγει λοξοδρόμησε και χώθηκε μέσα σ' ένα πυκνό δάσος. Το λιοντάρι στήθηκε μπροστά στο δάσος και ρώτησε τον βοσκό αν είδε να έχει κρυφτεί κάπου το ελάφι. Ο βοσκός είπε ότι δεν ξέρει, αλλά την ίδια στιγμή τέντωσε το χέρι του και τού έδειξε το μέρος. Το λιοντάρι τράβηξε προς το δύστυχο ελάφι. Και

η αλεπού είπε στο βοσκό: «Πόσο δειλός λοιπόν και πονηρός ήσουν! Δειλός απέναντι σε λιοντάρια, πονηρός απέναντι σε ελάφια.»

«Τοις φρονίμοις ολίγα»

ΔΗΜΟΦΙΛΗ ΠΙΑΤΑ ΚΑΙ ΤΑ ΚΡΑΣΙΑ ΠΟΥ ΤΟΥΣ ΤΑΙΡΙΑΖΟΥΝ

Της Μαρίας Δήμου-Οινοχόου

Μανιτάρια

Με ποικίλα και πολύπλοκα αρωματικά και γευστικά στοιχεία, τα μανιτάρια προσδίδουν ιδιαίτερη γεύση στα εδέσματα στα οποία συμμετέχουν, ενώ μπορούν κάλλιστα να λειτουργήσουν αυτόνομα, δημιουργώντας πικάντικα πιάτα που ταιριάζουν πολύ με το κρασί. Σκεφτείτε για πρώτο πιάτο μια μανιταρόσουπα και ανοίξτε ένα λευκό κρασί. Οι μανιταρόπιτες από την άλλη, καθώς και οι τάρτες μανιταριών, τις περισσότερες φορές περιέχουν τυριά και άλλα υλικά που τους επιτρέπουν να συνδυάζονται επιτυχώς με ένα «κρεμώδες» Chardonnay. Τα ψητά μανιτάρια διατηρούν έντονα τα γήινα χαρακτηριστικά τους και αφήνουν μια σαρκώδη αίσθηση στον ουρανίσκο. Ειδικότερα, όταν πρόκειται να συνδυάσουμε διάφορα είδη μανιταριών, ένα ερυθρό κρασί με βάση το Syrah είναι μια πολύ καλή επιλογή. Ο γήινος και ταυτόχρονα πιπεράτος χαρακτήρας του θα τονίσει ξεχωριστά την ιδιαίτερη γεύση κάθε μανιταριού. Ένα πιο πληθωρικό Syrah, με τανίνες και δυνατό σώμα, ταιριάζει στις μανίτες στιφάδο,

πιάτο στο οποίο τα μανιτάρια υποκαθιστούν επάξια το κρέας. Στα κρασάτα μανιτάρια, ο οίνος έχει πρωταγωνιστικό ρόλο και του αρμόζει η δέουσα προσοχή. Μαγειρέψτε τα και συνδυάστε τα με το κρασί της αρεσκείας σας, λοιπόν.

Σαλιγκάρια

Με τις πρώτες βροχές κάνουν την εμφάνισή τους και τα σαλιγκάρια. Στη χώρα μας οι πιο γνωστοί τρόποι μαγειρέματος τους είναι γιαχνί και στιφάδο. Προτιμήστε ένα κόκκινο ξηρό κρασί για όλες αυτές τις περιπτώσεις. Ειδικότερα, όταν είναι μαγειρεμένα στιφάδο, το φαγητό αποκτά μια πιο γλυκιά γεύση λόγω των κρεμμυδιών κι έτσι το κρασί μπορεί να έχει έναν πιο τανικό χαρακτήρα.

Κυνήγι

Τώρα είναι και η κατάλληλη εποχή για να έχουμε στο τραπέζι μας κυνήγι. Λαγοί, πέρδικες και μεκάτσες είναι ανάμεσα στις πρώτες επιλογές. Για τον λαγό στιφάδο επιλέξτε ένα καλοδομημένο Cabernet Sauvignon, ενώ αν το

κρέας είναι μαγειρεμένο σαλμί, με έντονη την παρουσία των μπαχαρικών, μπορείτε να κινηθείτε ανάμεσα σε κρασιά με πιο μαλακή γεύση και πολύπλοκο αρωματικό χαρακτήρα, όπως ένα ισορροπημένο Αγιωργίτικο ή ένα ελαφρώς παλαιωμένο Merlot. Για τους κυνηγούς, η μπεκάτσα αποτελεί θήραμα ύψιστης κυνηγετικής και γευστικής αξίας. Μαγειρεύεται με πολλούς τρόπους, αλλά παροδοσιακά ψήνεται στον φούρνο και περιχύνεται από μια σάλτσα με βάση τα εντόσθια του πουλιού, λάδι, λεμόνι και μυρωδικά. Η πυκνή σαρκώδης γεύση της αναζητά ένα κρασί με έντονα γήινα χαρακτηριστικά, όπως ένα παλαιωμένο Ξινόμαυρο. Η πέρδικα, αντίστοιχα, γίνεται συνήθως ψητή ή μαγειρεύεται με κρασί και το Pinot Noir αποτελεί μια κλασική και εγγυημένη επιλογή.

Μοσχάρι γιουβέτσι

Βέβαια το κυνήγι δεν είναι εύκολη υπόθεση. Αν, λοιπόν, μέινετε χωρίς το πολυπόθητο θήραμα, το πατροπαράδοτο γιουβέτσι είναι μια ευπρόσδεκτη λύση για τα κυριακάτικα φθινοπωρινά τραπέζια. Διαλέξτε ένα καλό κομμάτι μοσχάρι και βάλτε όλη σας τη μαεστρία για να γίνει το φαγητό νόστιμο και να δημιουργήσει ανεξίτηλες μνήμες στους συνδαιτυμόνες σας. Ανοίξτε μια φιάλη ερυθρό κρασί με μαλακές τανίνες, που θα πλαισιώνουν αρμονικά τόσο το κρέας όσο και το κριθαράκι - όπως ένα καλά οινοποιημένο Αγιωργίτικο. Αντίστοιχη οινική επιλογή μπορείτε να ακολουθήσετε αν, αντί για γιουβέτσι, προτιμάτε το μοσχάρι κοκκινιστό με χυλοπίτες. Και μην ξεχάσετε ότι ύστερα από ένα φαγητό με τόσο έντονο οικογενειακό χαρακτήρα, απαιτείται ένα εξίσου απολαυστικό επιδόρπιο.

ΤΟ ΚΡΑΣΙ

«Πίρε κρασί ράχεις ζωή»

Εύρευνα: Μίμη Βασιλείου

Η γευσιγνωσία βήμα προς βήμα

Για να ελέγξουμε την ποιότητα ενός κρασιού, ακολουθούμε τα εξής στάδια:

1. Βάζουμε το ποτήρι πάνω σε μια λευκή επιφάνεια και εξετάζουμε το χρώμα του κρασιού, κοιτάζοντας το από πάνω. Παρατηρούμε το βάθος του χρώματος, αλλά και τη διαύγεια και λαμπεράδα του.
2. Γέρνουμε το ποτήρι μπροστά από μια λευκή επιφάνεια και παρατηρούμε την απόχρωση που το κρασί παρουσιάζει γύρω-γύρω. Η απόχρωση αυτή μας φανερώνει την ηλικία του.
3. Σηκώνουμε το ποτήρι λίγο πάνω από το ύψος των ματιών και ψάχνουμε για την ύπαρξη φυσαλίδων, κάτω ακριβώς από την επιφάνεια του κρασιού.
4. Χωρίς να αναδεύσουμε το κρασί, φέρνουμε σιγά σιγά το ποτήρι στη μύτη και μυρίζουμε, εντοπίζοντας τα πιο λεπτά και παροδικά αρώματα.
5. Αναδεύουμε το κρασί, αναγκάζοντας τα «βαρύτερα» αρώματα να εκδηλωθούν, και ξαναμυρίζουμε. Αξιολογούμε την ένταση, τη φινέτσα, την καθαρότητα και την πολυπλοκότητα της μύτης. Αναδεύουμε ξανά το κρασί και παρακολουθούμε τα «δάκρυα» που σχηματίζονται στα τοιχώματα του ποτηριού (τα «δάκρυα» φανερώνουν την αλκοόλη και τα σάκχαρα του κρασιού· όσο πιο πολλά τόσο πιο υψηλόβαθμο κα, πιθανώς, γλυκό είναι).
6. Βάζουμε μια καλή γουλιά και κρατάμε το κρασί για μερικά δευτερόλεπτα στο στόμα. Το περνάμε απ' όλη την επιφάνεια της γλώσσας και των ούλων, για να του δώσουμε τη δυνατότητα να μας αποκαλύψει όλες του τις χάρες. Αξιολογούμε το σώμα, τη γευστική ισορροπία και την επίγευση. Στα ερυθρά αξιολογούμε και την ποιότητα των τανινών, από την αίσθηση αφής που αυτές αφήνουν στα ούλα και τον ουρανίσκο.
7. Εισπνέουμε λίγο αέρα από το στόμα, ενόσω το κρασί βρίσκεται σ' αυτό. Με αυτό τον τρόπο οξυγονώνουμε το κρασί, το οποίο απελευθερώνει όλα τα αρώματά του.
8. Αφού έχουμε πάρει όλα τα αρωματικά και γευστικά μηνύματα του κρασιού, το φτύνουμε σ' έναν κουβά, μετρώντας την επίγευσή του.

ΚΟΚΚΙΝΟ ΚΡΑΣΙ, ΜΥΘΟΙ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΕΣ

Του δρ. Ανδρέα Μ. Βασιλείου

Η κατανάλωση κόκκινου κρασιού ανάγεται στα βάθη της ελληνικής ιστορίας. Στη σύγχρονη εποχή όμως η κατανάλωση κρασιού έχει μελετηθεί από τους ερευνητές, ως ένας παράγοντας που μπορεί να επηρεάσει θετικά ή αρνητικά τη ζωή μας.

Βασική διαπίστωση από πληθώρα ερευνών είναι ότι πράγματι η κατανάλωση κόκκινου κρασιού μειώνει το ποσοστό θανάτων από συγκεκριμένες αιτίες σε ποσοστό μέχρι και 35 %. Πιο συγκεκριμένα, μειώνει το ποσοστό θανάτων σε καρκινοπαθείς από 18 - 24 % ενώ παράλληλα μειώνει το ποσοστό θανάτων από καρδιακά επεισόδια σε ποσοστό μέχρι και 35 %.

Οι καρδιοπάθειες είναι ένας τομέας όπου η κατανάλωση κόκκινου κρασιού φαίνεται να επιδρά θετικά με πολλαπλούς τρόπους δράσης. Το κόκκινο κρασί φαίνεται να υποβοηθά στη μείωση της LDL (κακή χοληστερόλη) και στην ταυτόχρονη αύξηση των επιπέδων της HDL (καλή χοληστερόλη), μέσω της δράσης της ρεσβερατρόλης που περιέχεται σε μεγάλες ποσότητες στο κόκκινο κρασί. Με τον

τρόπο αυτό μειώνεται η πιθανότητα εμφάνισης καρδιακού επεισοδίου σε νεαρά άτομα κατά 30 - 50 %.

Εκτός των καρδιακών επεισοδίων, η κατανάλωση κόκκινου κρασιού φέρεται να αποτελεί ένα παράγοντα έναντι της ανάπτυξης αρτηριακής υπέρτασης. Βασικός παράγοντας ανάπτυξης αρτηριακής υπέρτασης είναι η στένωση των αρτηριών από τον σχηματισμό αθηρωματικής πλάκας στα τοιχώματα των αγγείων. Η κατανάλωση μέχρι και 2 ποτηριών κόκκινου κρασιού (250 ml) κατά τη διάρκεια του γεύματος συμβάλλει στη μείωση της μεταγευματικής υπέρτασης, λόγω της ευμενούς δράσης των φλαβονοϊδών που περιέχονται στο κρασί και αποτρέπουν τον σχηματισμό θρόμβων και πλάκας στα τοιχώματα των αγγείων. Από την άλλη, έχει βρεθεί πως η συγκρατημένη κατανάλωση κόκκινου κρασιού αναστέλλει τη δράση του καπνίσματος στον σχηματισμό αθηρωματικής πλάκας στα τοιχώματα των

αγγείων, συνεισφέροντας στην ικανότητα αγγειοδιαστολής και μείωσης της υπέρτασης.

Φαίνεται λοιπόν πως η κατανάλωση κόκκινου κρασιού δρα ευεργετικά στο καρδιαγγειακό σύστημα, μειώνοντας τη νοσηρότητα και τη θνητότητα του πληθυσμού. Δεν είναι όμως όλα ρόδινα. Η αυξημένη κατανάλωση κρασιού συνεπάγεται αύξηση του σωματικού βάρους και των τριγλυκεριδίων λόγω των θερμίδων που περιέχει το οινόπνευμα. Κάποιες μελέτες δε, συνδέουν την κατανάλωση κόκκινου κρασιού με την ανάπτυξη διαφόρων τύπων καρκίνου.

Ποιά είναι η χρυσή τομή τελικά; Άτομα που καταναλώνουν οινόπνευμα θα ήταν καλό να περιοριστούν στην κατανάλωση μικρής ποσότητας κόκκινου κρασιού, ούτως ώστε να επωφεληθούν των ευεργετικών επιδράσεων του κρασιού στο καρδιαγγειακό σύστημα. Άτομα όμως που δεν καταναλώνουν οινόπνευμα δεν πρέπει να ξεκινήσουν την κατανάλωση κρασιού. Τα φρούτα, τα λαχανικά και τα ψάρια παρουσιάζουν τις ίδιες θετικές επιδράσεις στον οργανισμό, χωρίς την αυξημένη πρόσληψη θερμίδων που συνεπάγεται η κατανάλωση κρασιού. «Παν μέτρον άριστον» λοιπόν.

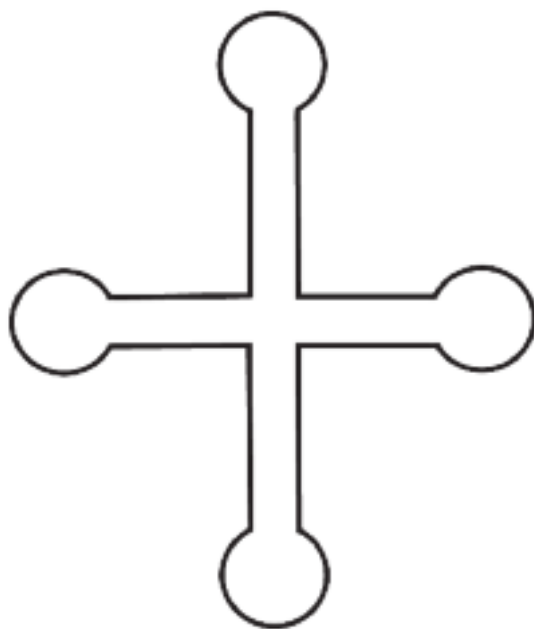

ΘΑΝΟΝΤΕΣ ΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΜΑΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΟΝΟΜΑ	ΕΤΩΝ	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ
13/06/2011	Νικόλας Γ. Μαυρονικόλας	84 ετών	Χλώρακα
19/6/2011	Νίκος Βύζακος	94 ετών	Αθηνένου
19/6/2011	Δέσπω Τύλληρου - Χ΄΄Προκόπη	78 ετών	Εργάτες
21/6/2011	Χαράλαμπος Μυλωνάς	86 ετών	Λιμνιά Αμμοχώστου
22/6/2011	Ειρήνη Ανδρέα Κυπριανού	84 ετών	Αγρίδια
23/6/2011	Μαρία Ιακώβου	93 ετών	Άρδανα
25/6/2011	Θέκλα Θεοδοσίου	80 ετών	Κυπερούντα
26/6/2011	Κώστας Χριστοδουλίδης	91 ετών	Αμμοχώστος
26/6/2011	Ελένη Ασιήκκα	96 ετών	Αγ. Αμβρόσιος Κερύνειας
27/6/2011	Παναγιώτης Χρίστου	76 ετών	Έξω Μετόχι
5/7/2011	Θεόδωρος Παπά	93 ετών	Λεμεσός
6/7/2011	Νίκος Τζιακουρή	79 ετών	Τύμπου
9/7/2011	Νίκος Κωνσταντίνου	77 ετών	Λεμεσός
10/7/2011	Νίκος Χριστοδούλου	72 ετών	Βουνί Λεμεσού
11/7/2011	Σάββας Χατζηχριστοδούλου	77 ετών	Κάμπος
12/7/2011	Χρύσανθος Χατζηπαναγιώτου	92 ετών	Βουνί
19/7/2011	Ιάκωβος Πισσαρίδης	73 ετών	Αμμοχώστος
22/7/2011	Στέλιος Κουρέας	79 ετών	Κάμπος
27/7/2011	Νίκος Κ. Πελεκάνος	81 ετών	Περιστερώνα Αμμοχώστου
30/7/2011	Γεώργιος Μεσαρίτης	86 ετών	Τύμπου
7/8/2011	Λουκής Παπαστράτης	92 ετών	Λευκωσία
10/8/2011	Μιχαλάκης Ρωσσίδης	91 ετών	Κυπερούντα
25/8/2011	Γεώργιος Ιωάννου	74 ετών	Σκυλούρα
1/9/2011	Ιωάννης Ισαΐας	84 ετών	Πεδουλάς
4/9/2011	Χαρίλαος Ξενοφώντος	86 ετών	Μεσόγη
6/9/2011	Σωτήρης Αφροδίσης	71 ετών	Λευκωσία

ΘΑΝΟΝΤΕΣ ΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΜΑΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΟΝΟΜΑ	ΕΤΩΝ	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ
8/9/2011	Κωνσταντίνος Πολυκάρπου Ιωαννίδης	73 ετών	Κερύνεια
9/9/2011	Χαράλαμπος Παπαδόπουλος	86 ετών	Φλάσου
14/9/2011	Κώστας Μιχαήλ Χ΄Γιάννης	71 ετών	Αυγόρου
23/9/2011	Αναστασία Ηλία Γεωργίου	72 ετών	Βορόκλινη
26/9/2011	Γρηγόρης Ευτυχίου	76 ετών	Κάρμι
26/9/2011	Λάκης Πασχάλης	76 ετών	Καϊμακλί
23/10/2011	Ευάγγελος Παπαχαλαάμπους	94 ετών	Λαγουδερά
24/10/2011	Χρυστάλλα Σταύρου Φλουρή	83 ετών	Γούρι
6/11/2011	Ανδρέας Σωφρονίου	77 ετών	Λευκωσία
12/10/2011	Θεοδόσης Σάββα	84 ετών	Καπέδες

Αιωνία τους η μνήμη

Επίκαιρο Μήνυμα του προέδρου μας	3
Η Μάχη των Σπηλιών	4
ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ:	
● Κυριάκος Μάτσης	5
● Η κηδεία του Χαράλαμπου Μούσκου	9
● Ο Κυρηναίος Κυπριανός	11
● Παπασταύρος Παπαγαθαγγέλου	18
● Κατάλογος των Πεσόντων Αγωνιστών	20
ΗΡΩΩΝ Απευλευθερωτικού Αγώνα ΕΟΚΑ 1955-59	23
Λουκάς Νοταράς	27
Βυζαντινοί εναντίον Βουλγάρων (Η μάχη στο Κλειδί)	28
Μεγάλες μορφές των Βυζαντινών Αυτοκρατόρων (Νικηφόρος Φωκάς) ...	29
Ο Ελληνισμός μας	31
Ελληνοαγγλικά -Greeklish (Διακήρυξη της Ακαδημίας Αθηνών)	35
Έχουμε σήμερα ηγέτες στην Κύπρο και την Ελλάδα;	37
Μνήμη του ηρωϊκού έπους και θαύματος του 1940	38
Η πρώτη ανταρτική ομάδα της Ε.Ο.Κ.Α.	39
Parliamentarium	40
ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ:	
● Η ύψωση του Τιμίου Σταυρού	45
● Ο Απόστολος Ανδρέας	46
ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ:	
● Ουκ εα τους καθεύδεν το της ΕΟΚΑ τρόπαιον	56
● Ο νεοσουλτάνος της Άγκυρας	58
● Προς τους «συνήγορους» των προδοτών του Αγώνα	59
● Η προδοτική ανεπάρκεια των ιθυνόντων ανατίναξε το Μαρί	60
● Οι προδότες αποκαθιστούν τους προδότες!	61
Επιστολές	63
Η δολοφονική έκρηξη στο Μαρί - Συλλυπητήρια	64
Μέρα Μνήμης Κρατητηρίων	67
Χαιρετισμός στα Κρατητήρια Κοκκινοτρεμιθιάς	69
Μέγας Εσπερινός και Μνημόσυνο των 13 ηρωομαρτύρων του Μαρί	70
Εκδηλώσεις «Οδού Ελευθερίας» 2011	71
Ταξιδεύουμε	75
Ο Αυγουστής ενημερώνει	80
Τότε που οι μαθητές είχαν πρότυπα	82
Ο Έλληνας Φαντάρος	86
Από τον Αίσωπο	89
Δημοφιλή πιάτα και τα κρασιά που τους ταιριάζουν	90
Γευσιγνωσία	92
Ο γιατρός μας συμβουλεύει - Το κόκκινο κρασί	93
Θανόντες συναγωνιστές μας	95

